

CENTRUM DZIEDZICTWA PRZYRODY GÓRNEGO ŚLĄSKA

Monitoring przyrodniczy

Programu aktywizacji gospodarczej
oraz zachowania dziedzictwa kulturowego
Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej
Owca Plus na lata 2010 – 2014

RAPORT 2010

Katowice, 30 listopada 2010r.

Opracowanie:

mgr Renata Bula – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska

mgr Michał Romańczyk – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska

Współpraca:

mgr Agata Kloczkowska – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego

mgr Krzysztof Kozak – Pracownia Ekspertyz Środowiskowych „DENDRUS”

dr Barbara Majchrzak – Akademia Jana Długosza w Częstochowie

dr Paweł Nejfeld – Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku- Białej

dr Jerzy B. Parusel – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego

mgr Zdzisław Wieland – Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego

dr hab. Zbigniew Wilczek – Uniwersytet Śląski w Katowicach

SPIS TREŚCI

Rozdział I METODYKA MONITORINGU	7
I.1. Cel monitoringu	8
I.2. Ogólne założenia metodyczne	8
I.3. Metodyka monitoringu ogólnego obiektu	9
I.4. Metodyka monitoringu szczegółowego siedlisk	9
I.5. Metodyka monitoringu szczegółowego gatunków	14
I.6. Wybór obiektów do monitoringu szczegółowego	20
I.7. Okres monitorowania, termin i częstotliwość badań	22
I.8. Kontrola stanu innych cennych siedlisk i gatunków	22
I.9. Wykorzystane materiały	22
I.10. Załączniki	24
Rozdział II ANALIZA WYNIKÓW I WNIOSKI	27
II.1. Przegląd monitorowanych obiektów	28
II.1.1. Beskid Śląski i Pogórze	28
II.1.2. Beskid Żywiecki i Makowski	29
II.1.3. Jura Krakowsko-Częstochowska	31
II.2. Analiza wyników monitoringu ogólnego	32
II.2.1. Beskid Śląski i Pogórze Śląskie	32
II.2.2. Beskid Żywiecki i Makowski	33
II.2.3. Jura Krakowsko-Częstochowska	35
II.3. Analiza wyników monitoringu szczegółowego gatunków	37
II.3. 1. Dzwonek piłkowany <i>Campanula serrata</i>	37
II.3.2. Krokus (Szafran) spiski <i>Crocus scepusiensis</i>	40
II.3.3. Zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>	43
II.4. Analiza wyników monitoringu szczegółowego siedlisk	45
II.4.1. Łąka rajgrasowa (owsicowa) – siedlisko 6510.1	45
II.4.2. Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa – siedlisko 6510.3	46
II.4.3. Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe – siedlisko 6230.2	48
II.4.4. Kwietne murawy kserotermiczne – siedlisko 6210.3.	50
II.5. Podsumowanie wyników i wnioski	52
Rozdział III WYNIKI MONITORINGU OGÓLNEGO	56
III.1. Beskid Śląski i Pogórze Śląskie	57

III.1.1. Barania	58
III.1.2. Bukowy Groń.....	59
III.1.3. Cienków Niżny.....	60
III.1.4. Cienków Postrzedni.....	61
III.1.5. Cienków Wyszni	62
III.1.6. Cisowy	63
III.1.7. Góra Tuł.....	64
III.1.8. Gronik.....	66
III.1.9. Koczy Zamek / Podgrapy.....	67
III.1.10. Kompleks Czantorii	68
III.1.11. Kotarz	69
III.1.12. Magurka Radziechowska	70
III.1.13. Malinka.....	71
III.1.14. Ochodzita	72
III.1.15. Skałka	73
III.1.16. Stary Groń	75
III.1.17. Trzy Kopce Wiślańskie.....	76
III.1.18. Tyniok.....	77
III.1.19. Złoty Groń	78
III.2. Beskid Żywiecki i Beskid Makowski	79
III.2.1. Abrahamów.....	80
III.2.2. Bacmańska	82
III.2.3. Bieguńska	83
III.2.4. Buczynka	84
III.2.5. Cebulowa	85
III.2.6. Cudzychowa	86
III.2.7. Cukiernica (Cukiernicza) i Boracza	87
III.2.8. Gawlasia	88
III.2.9. Głogowa i Morgi.....	89
III.2.10. Górowa.....	91
III.2.11. Janoszkowa	92
III.2.12. Jodłowcowa	93
III.2.13. Kamieniańska	94
III.2.14. Hala Kamińskiego	95

III.2.15. Kapokowa i Lizakowa	96
III.2.16. Krawców Wierch	98
III.2.17. Krzyżowski Groń.....	100
III.2.18. Kubulkowa.....	102
III.2.19. Lipowska.....	103
III.2.20. Mała i Wielka Racza	104
III.2.21. Miziowa i Słowikowa.....	105
III.2.23. Muńcoł	107
III.2.24. Pawlusia / Łyśniowska.....	108
III.2.25. Prusów	110
III.2.26. Redykalna.....	111
III.2.27. Romanka	112
III.2.28. Rówienki.....	114
III.2.29. Rycerzowa	115
III.2.30. Rysianka	116
III.2.31. Skole	118
III.2.32. Sucha Góra i Bucioryski.....	119
III.2.33. Uszczawne, Hala Malorka	121
III.2.34. Wojtasia	122
III.3. Jura Krakowsko-Częstochowska	123
III.3.1. Golizna	124
III.3.2. Góra Biblioteka i Apteka	125
III.3.3. Góra Serwin.....	126
III.3.4. Góra Zborów i Kołoczek	127
III.3.5. Morsko	128
III.3.6. Skały Kroczyckie, Przysiółek Kuźnia	129
III.3.7. Skały Rzędkowickie	130
III.3.8. Skały w Zaborzu	131
III.3.9. Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie, w tym kompleks Góry Skarzawy	132
III.3.10. Wzgórza koło Suliszowic	133
III.3.11. Wzgórza nad Zdowem	135
Rozdział IV WYNIKI MONITORINGU SZCZEGÓŁOWEGO	136
IV.1. Beskid Śląski.....	137
IV.1.1. Bukowy Groń	138

IV.1.2. Góra Tuł	148
IV.1.3. Kompleks Czantorii	159
IV.1.4. Kotarz	165
IV.1.5. Magurka Radziechowska	171
IV.1.6. Stary Groń	176
IV. 2. Beskid Żywiecki.....	182
IV.2.1. Cebulowa	183
IV.2.2. Cudzychowa.....	189
IV.2.3. Jodłowcowa	195
IV.2.4. Kamieniańska	205
IV.2.5. Krawców Wierch.....	211
IV.2.6. Lipowska	223
IV.2.7. Mała i Wielka Racza	233
IV.2.8. Miziowa.....	240
IV.2.9. Muńcoł.....	246
IV.2.10. Rycerzowa.....	259
IV.2.11. Rysianka	271
IV. 3. Jura Krakowsko-Częstochowska	286
IV.3.1. Golizna	287
IV.3.2. Morsko.....	293
IV.3.3. Skały Rzędkowickie	296
IV.3.4. Skały w Zaborzu	302

Rozdział I

METODYKA

MONITORINGU

I.1. Cel monitoringu

Celem monitoringu jest ocena wpływu realizacji Programu Owca Plus na stan siedlisk przyrodniczych, populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin oraz różnorodność biologiczną. Wyniki monitoringu pozwolą odpowiedzieć na pytania:

- W jakim stopniu przywrócenie tradycyjnego użytkowania pasterskiego wpływa na zmianę struktury i składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych hal górskich i wapiennych wzgórz jurajskich?
- Jak użytkowanie pasterskie wpływa na liczebność populacji rzadkich gatunków roślin?
- W jakim stopniu wycinka drzew, krzewów i krzewinek wpływa na regenerację cennych zbiorowisk?
- W jakim stopniu wycinka drzew, krzewów i krzewinek wpływa na stan populacji rzadkich gatunków roślin?
- Jakie działania należy podjąć dla osiągnięcia celu ekologicznego Programu?

Wyniki monitoringu będą stanowić podstawę formułowania zaleceń dotyczących np. zmiany sposobu użytkowania obiektu, terminów wypasu, zmiany obsady zwierząt czy też wyłączenia niektórych fragmentów z użytkowania.

I.2. Ogólne założenia metodyczne

Monitoring będzie realizowany w zakresie ogólnym i szczegółowym. Monitoring ogólny będzie dotyczył wszystkich obiektów objętych wypasem. Monitoring szczegółowy prowadzony będzie na wybranych powierzchniach.

Monitoring ogólny będzie obejmował: opis warunków siedliskowych, informacje o cennych zbiorowiskach i gatunkach, wykaz prowadzonych zabiegów i ich natężenie.

Założenia metodyczne monitoringu szczegółowego oparto na metodyce monitoringu siedlisk i gatunków Państwowego Monitoringu Środowiska (podsystem Monitoring Przyrody), prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W ramach badań monitoringowych prowadzona będzie obserwacja stanu siedlisk i populacji wybranych gatunków roślin na stałych poletkach badawczych o powierzchni 25m² zlokalizowanych w obrębie wytypowanych obiektów. Poletka badawcze wyznaczą eksperci po przeprowadzeniu wstępnego rozpoznania terenowego w pierwszym roku monitoringu. Ilość poletek wyznaczonych w obrębie danego obiektu zależna będzie od powierzchni zajmowanej przez siedlisko, jego zróżnicowania oraz stanu zachowania (w przypadku monitoringu siedlisk) bądź liczebności i rozmieszczenia populacji gatunku (w przypadku monitoringu gatunków). W każdym obiekcie wyznaczone zostaną 3 poletka dla każdego z monitorowanych typów siedlisk reprezentujące różne stany zachowania siedliska (właściwa, niewłaściwa, zła). Poletka zostaną trwale i dyskretnie oznakowane w terenie, a powierzchnia kontrolna będzie zabezpieczona przed działaniami ochronnymi (ogrodzenie). Ich dokładne położenie będzie określone przy użyciu odbiornika GPS. Dla każdego typu siedliska zostaną wyznaczone poletka kontrolne.

Monitoring siedlisk będzie polegał na podstawowej analizie zbiorowisk opartej na badaniach fitosocjologicznych z zastosowaniem metody zdjęć fitosocjologicznych. Monitoring gatunków będzie polegał na analizie ilościowej populacji oraz podstawowej analizie zbiorowiska, w którym występuje gatunek metodą zdjęć fitosocjologicznych. Dla każdej powierzchni badawczej prowadzona będzie dokumentacja obejmująca: kartę informacyjną poletka

badawczego, karty obserwacji siedlisk, karty obserwacji gatunków, formularze zdjęć fitosocjologicznych oraz dokumentację fotograficzną.

W trakcie kontroli obiektów eksperci będą także oceniać ewentualne szkody powodowane przez zwierzęta w innych cennych typach siedlisk i populacjach gatunków na terenie monitorowanych obiektów.

I.3. Metodyka monitoringu ogólnego obiektu

Zakres monitoringu ogólnego każdego obiektu, na którym prowadzone będą zabiegi w danym roku, przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Charakterystyka i sposób opisu obiektów

Charakterystyki	Sposób opisu
Nazwa obiektu	wg wykazu zawartego w Programie
Powierzchnia obiektu [ha]	
Obszar geograficzny	
Charakterystyka roślinności	Wykaz i opis stanu zachowania zbiorowisk roślinnych, oszacowanie zajmowanej powierzchni
Szczególnie cenne siedliska	Wykaz
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Wykaz i oszacowanie zasobów populacyjnych (Zasoby : I: 1-10; II: 11-100; III: 101-1000; IV: 1001-10000; V: >10000)
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Rodzaj: wypas, wykoszenie, wycinka krzewów, wycinka drzew, inne (wymienić jakie) Natężenie: brak, słabe (do 25% powierzchni), średnie (25-50 %), silne (50-75%), bardzo silne (75-100%)
Negatywne wpływy z otoczenia	Inne działania nie związane z Programem
Zalecenia ochronne	Zalecenia dla zachowania siedlisk i gatunków w dobrym stanie: proponowane działania ochronne

I.4. Metodyka monitoringu szczegółowego siedlisk

W ramach programu monitorowane będą siedliska zależne od użytkowania kośnego lub pasterskiego oraz potencjalnie przez takie użytkowanie zagrożone: 6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne, 6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe, 6510.3 Regłowa łąka mietlikowo-mietlicowa i 6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa). Podstawą monitoringu siedlisk będzie zdjęcie fitosocjologiczne, jako szybka i kompleksowa metoda zbioru informacji na temat fitocenozy. Aby w trakcie badań zarejestrować nawet niewielkie zmiany w fitocenozy, do oceny pokrycia wykorzystana zostanie dziesiętna skala Doinga-Krafta w modyfikacji Londo. Uzupełnieniem tak zgromadzonych danych będzie karta obserwacji siedliska przyrodniczego (załącznik 2), zawierająca wskaźniki ujmujące w sposób syntetyczny materiał zdjęciowy oraz parametry charakteryzujące elementy struktury i funkcji nieujęte w zdjęciu. Zakłada się, że dla każdego typu siedliska wyznaczone zostaną 3 poletka badawcze w danym obiekcie, obejmujące płaty zbiorowisk różniące się pod względem składu gatunkowego i/lub struktury prezentujące stan dobry, średni i zły siedliska. Optymalna powierzchnia poletka dla siedlisk: 6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne, 6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe, 6510.3 Regłowa łąka

mieczykowo-mietlicowa i 6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa) powinna wynosić 25 m². Zmiany stanu siedliska oceniane będą na podstawie wskaźników przedstawionych w tabeli 2. Ocena ogólna stanu siedliska wynikać będzie z waloryzacji parametrów stanu oraz wskaźników struktury i funkcji (tab. 3-5).

Tabela 2. Opis wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska

Wskaźnik	Miara	Sposób pomiaru
Pokrycie powierzchni	%	<i>Oszacowanie ogólnej projekcji (pionowego rzutu wszystkich żywych roślin) przy użyciu 10-procentowych przedziałów</i>
Zwarcie w warstwach	%	<i>Oszacowanie ogólnej projekcji dla poszczególnych warstw (B, C, D) przy użyciu 10-procentowych przedziałów</i>
Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków	<i>Suma stwierdzonych w płacie gatunków</i>
Gatunki charakterystyczne	Gatunek i liczba gatunków	<i>Wymienić stwierdzone gatunki charakterystyczne (zgodnie z przewodnikami i poradnikami) oraz podać ich sumę</i>
Obce gatunki inwazyjne	Gatunek i stopień pokrycia w %	<i>Wymienić stwierdzone gatunki inwazyjne i podać ich stopień pokrycia</i>
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Gatunek i stopień pokrycia w %	<i>Wymienić stwierdzone gatunki ekspansywne i podać ich stopień pokrycia</i>
Gatunki chronione i rzadkie	Gatunek i ocena zasobów	<i>Wymienić stwierdzone gatunki chronione i rzadkie i podać orientacyjnie liczebność populacji</i>
Krzewy i podrost drzew	% pokrycia	<i>Wymienić stwierdzone gatunki i podać ich stopień pokrycia.</i>
Wysokość runi	cm	<i>Średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie</i>
Wojłok (martwa materia organiczna)	Grubość w cm	<i>Średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie (z uwzględnieniem min. i max.) oraz min. i max. Pomiar po nacięciu wojłoku nożem</i>
	% pokrycia	<i>Oszacowanie ogólnej powierzchni płatu pokrytej przez wojłok</i>
Negatywne wpływy z otoczenia	-	<i>Obserwacja płatu i jego otoczenia pod kątem negatywnych oddziaływań</i>
Wykonywane zabiegi	Rodzaj	<i>Wypas/Wykoszenie/Wycinka krzewów/Wycinka drzew/Inne</i>
	Natężenie	<i>Brak/Słabe (do 25% powierzchni)/Średnie (25-50 %)/Silne (50-75%)/Bardzo silne (75-100%)</i>
	Powierzchnia [ha]	

Tabela 3. Waloryzacja parametrów stanu oraz wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska przyrodniczego 6210 - murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)

Parametr	Wskaźniki	Właściwy FV	Niezadowalający U1	Zły U2
Powierzchnia siedliska na stanowisku		Nie podlega zmianom lub zwiększa się	Inne kombinacje	Wyraźny spadek powierzchni siedliska w porównaniu z wcześniejszymi badaniami lub podawanymi w literaturze
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	Występuje co najmniej 6 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych i wyróżniających	Występują co najmniej 2 do 5 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych i wyróżniających	Występuje 1 gatunek rośliny naczyniowej spośród wymienionych gatunków charakterystycznych i wyróżniających; lub brak tych gatunków
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	Gatunki inwazyjne występują pojedynczo i nie zajmują więcej niż 5% powierzchni (do 2 gatunków)	Gatunki inwazyjne występują licznie, zajmując powyżej 5% powierzchni (więcej niż 2 gatunki)
	Gatunki ekspansywnych roślin zielnych	Brak, ewentualnie 1 gatunek występujący pojedynczo	Obecne, 1 - 2 gatunki, występujące w rozproszeniu	Powyżej 2 gatunków, tworzących zwarte płyty
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Brak lub niewielkie pokrycie drzew i krzewów poniżej 10% powierzchni, występujących sporadycznie	Pokrycie drzew i krzewów od 10 do 25 % powierzchni (krzewy nie tworzą zwartych zarośli), występujących w rozproszeniu	Pokrycie drzew i krzewów powyżej 25 % powierzchni (tworzą zwarte zarośla), występujących w skupieniach
	Liczba gatunków storczykowatych	Występuje powyżej 3 gatunków	1-2 gatunki	Brak
	Zachowanie strefy ekotonowej	Brak strefy ekotonowej z lasem, najczęściej mozaika z innymi płatami muraw lub łąk	Najczęściej jest to ostra granica murawa-las, niesąsiadująca z płatami zbiorowisk okrajkowych	Granica murawa-las, lub murawa-łąka nie jest wyraźna. Murawa płynnie przechodzi w las, lub inny typ zbiorowiska nieleśnego (łąka, zbiorowiska okrajkowe itp.).
Perspektywy ochrony		Perspektywy zachowania siedliska dobre lub doskonałe, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	Inne kombinacje	Perspektywy zachowania siedliska złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających, nie można zagwarantować przetrwania siedliska w dłuższej perspektywie czasowej
Ocena ogólna		Wszystkie FV lub dwa FV i jeden U1	Dwa lub trzy U1, brak U2	Jeden lub więcej U2

Tabela 4. Waloryzacja parametrów stanu oraz wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska przyrodniczego 6230 - bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardetalia - płaty bogate florystycznie)

Parametr	Wskaźniki	Właściwy FV	Niezadawalający U1	Zły U2
Powierzchnia siedliska na stanowisku		Nie podlega zmianom lub zwiększa się	Inne kombinacje	Wyraźny spadek powierzchni siedliska w porównaniu z wcześniejszymi badaniami lub podawanymi w literaturze
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	Występuje co najmniej 6 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych	Występują co najmniej 3 do 6 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych	Występują < 3 gatunki roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych; lub brak tych gatunków
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	Pokrycie gatunku inwazyjnego <10%	Pokrycie gatunku inwazyjnego >10% lub obecność gatunku z listy najsilniej inwazyjnych
	Gatunki ekspansywnych roślin zielnych	<20%	20-30%	>30%
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	10-25%	25-50%	>50%
	Eutrofizacja	Brak oznak, ew. przyczyną wzrostu żyzności siedliska jest wyłącznie naturalna sukcesja a pokrycie gatunków nitrofilnych nieznaczne	Obecne gatunki nitrofilne, lecz ich pokrycie <10%	Pokrycie gatunków nitrofilnych >10%
Perspektywy ochrony		Perspektywy zachowania siedliska dobre lub doskonałe, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	Inne kombinacje	Perspektywy zachowania siedliska złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających, nie można zagwarantować przetrwania siedliska w dłuższej perspektywie czasowej
Ocena ogólna		Wszystkie FV lub dwa FV i jeden U1	Dwa lub trzy U1, brak U2	Jeden lub więcej U2

Tabela 5. Waloryzacja parametrów stanu oraz wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska przyrodniczego 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum capillaris* i 6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa)

Parametr	Wskaźniki	Właściwy FV	Niezadawalający U1	Zły U2
Powierzchnia siedliska na stanowisku		Nie podlega zmianom lub zwiększa się	Inne kombinacje	Wyraźny spadek powierzchni siedliska w porównaniu z wcześniejszymi badaniami lub podawanymi w literaturze
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	Występuje co najmniej 6 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych	Występują co najmniej 2 do 6 gatunków roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych	Występują < 2 gatunki roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych; lub brak tych gatunków
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	Pokrycie gatunku inwazyjnego <10%	Pokrycie gatunku inwazyjnego >10% lub obecność gatunku z listy najsilniej inwazyjnych
	Gatunki ekspansywnych roślin zielnych	<20%	20-30%	>30%
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	<5%	5-25%	>25%
	Eutrofizacja	Brak oznak, ew. przyczyną wzrostu żyzności siedliska jest wyłącznie naturalna sukcesja a pokrycie gatunków nitrofilnych nieznaczące	Obecne gatunki nitrofilne, lecz ich pokrycie <10%	Pokrycie gatunków nitrofilnych >10%
Perspektywy ochrony		Perspektywy zachowania siedliska dobre lub doskonałe, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	Inne kombinacje	Perspektywy zachowania siedliska złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających, nie można zagwarantować przetrwania siedliska w dłuższej perspektywie czasowej
Ocena ogólna		Wszystkie FV lub dwa FV i jeden U1	Dwa lub trzy U1, brak U2	Jeden lub więcej U2

I.5. Metodyka monitoringu szczegółowego gatunków

W ramach programu monitorowane będą gatunki zależne od użytkowania pasterskiego lub kośnego siedlisk: dzwonek piłkowany *Campanula serrata*, szafran spiski *Crocus scepusiensis*, zawilec wielokwiatowy *Anemone sylvestris*, zimowit jesienny *Colchicum autumnale*. Monitoring gatunków będzie obejmował ocenę stanu populacji oraz stanu siedliska gatunku na powierzchni wyznaczonego poletka badawczego. Ocena stanu siedliska prowadzona będzie zgodnie z metodyką monitoringu siedlisk na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego oraz opisu. Ocena stanu populacji odbywać się będzie na podstawie następujących wskaźników:

- Liczebność (na podstawie indywidualnie dobranej do gatunku jednostki zliczeniowej),
- Zagęszczenie,
- Struktura wiekowa (rozwojowa) (liczba pędów generatywnych i wegetatywnych),
- Struktura przestrzenna,
- Wysokość pędów generatywnych,
- Stan zdrowotny populacji.

Opis wskaźników oceny stanu populacji gatunków i ich siedlisk przedstawia tabela 6, a w tabelach 7-9 przedstawiono wzór formularza do oceny dla poszczególnych gatunków.

Tabela 6. Opis wskaźników stanu populacji i siedliska

	Wskaźnik	Miara	Gatunek	Sposób pomiaru
POPULACJA	Liczebność	Liczba osobników	<i>Campanula serrata</i>	Jednostka zliczeniowa – pęd
			<i>Anemone sylvestris</i> <i>Colchicum autumnale</i> <i>Crocus scepusiensis</i>	Jednostka zliczeniowa – pęd generatywny lub różyczka liści
	Struktura rozwojowa	Liczba pędów generatywnych/ Liczba pędów wegetatywnych/ Liczba siewek	<i>Crocus scepusiensis</i> <i>Colchicum autumnale</i>	By określić stosunek pędów wegetatywnych do generatywnych należy przeprowadzić szczegółowe liczenie pędów na mniejszej powierzchni kilku m ² , np. 1-5(10) m ² w płacie, w którym wykonywane jest zdjęcie fitosocjologiczne dwukrotnie - w okresie kwitnienia gatunku oraz w okresie wykonywania zdjęcia fitosocjologicznego
			<i>Anemone sylvestris</i> <i>Campanula serrata</i>	By określić stosunek pędów wegetatywnych do generatywnych należy przeprowadzić szczegółowe liczenie pędów na mniejszej powierzchni kilku m ² , np. 1-5(10) m ² w płacie, w którym wykonywane jest zdjęcie fitosocjologiczne.
	Struktura przestrzenna	Typ rozmieszczenia	Dla wszystkich gatunków	Ocena ekspercka
	Wysokość pędów generatywnych	cm	<i>Campanula serrata</i> <i>Anemone sylvestris</i> <i>Colchicum autumnale</i>	Średnia z 20 pomiarów
			<i>Crocus scepusiensis</i>	nie dotyczy
	Stan zdrowotny	Liczba uszkodzonych pędów	Dla wszystkich gatunków	Obserwacje roślin pod kątem zgryzania pędów przez zwierzęta
SIEDLISKO	Pokrycie powierzchni	%		Oszacowanie ogólnej projekcji (pionowego rzutu wszystkich żywych roślin) przy użyciu 10-procentowych przedziałów

	Zwarcie w warstwach	%		Oszacowanie ogólnej projekcji dla poszczególnych warstw (B, C, D) przy użyciu 10-procentowych przedziałów
	Bogactwo gatunkowe	Liczba gatunków		Suma stwierdzonych w płacie gatunków
	Gatunki charakterystyczne	Gatunek i liczba gatunków		Wymienić stwierdzone gatunki charakterystyczne (zgodnie z przewodnikami i poradnikami) oraz podać ich sumę
	Obce gatunki inwazyjne	Gatunek i stopień pokrycia w %		Wymienić stwierdzone gatunki inwazyjne i podać ich stopień pokrycia
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Gatunek i stopień pokrycia w %		Wymienić stwierdzone gatunki ekspansywne i podać ich stopień pokrycia
	Gatunki chronione i rzadkie	Gatunek i stopień pokrycia w %		Wymienić stwierdzone gatunki chronione i rzadkie i podać ich stopień pokrycia
	Krzewy i podrost drzew	% pokrycia		Wymienić stwierdzone gatunki i podać ich stopień pokrycia.
	Wysokość runi	cm		Średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie
	Wojłok (martwa materia organiczna)	Grubość w cm		Średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie (z uwzględnieniem min. i max.) oraz min. i max. Pomiar po nacięciu wojłoku nożem
		% pokrycia		Oszacowanie ogólnej powierzchni płatu pokrytej przez wojłok
	Negatywne wpływy z otoczenia	-		Obserwacja płatu i jego otoczenia pod kątem negatywnych oddziaływań
	Wykonywane zabiegi	Rodzaj		Wymienić zabieg/i
		Natężenie		Określić procent powierzchni objętej danym zabiegiem
		Powierzchnia [ha]		

Tabela 7. Waloryzacja wskaźników stanu populacji i stanu siedliska dzwonka piłkowanego *Campanula serrata*

	Wskaźnik	Miara	Właściwy FV	Niezadowalający U1	Zły U2
POPULACJA	Liczebność	<i>liczba pędów generatywnych</i>	Przynajmniej taka sama, jak w poprzednim okresie monitoringowym a zarazem >300 (dla populacji zasiedlających borówczysko >100)	Do 10% mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym lub 100-299 (dla populacji zasiedlających borówczysko 50-99)	Mniejsza o co najmniej 10% niż w poprzednim okresie monitoringowym lub <100 (dla populacji zasiedlających borówczysko <50)
	Struktura	% pędów generatywnych w populacji	<95	96-98	99-100
		% pędów wegetatywnych w populacji	>10%	4-10	<4
	Stan zdrowotny	<i>Stwierdzone choroby, pasożyty, itp.</i>	Brak	Obecne, ale bez widocznego wpływu na owocowanie	Występują oznaki zamierania os.
SIEDLISKO	Powierzchnia potencjalnego siedliska	<i>Powierzchnia (w: a, m2;) w kolejnym okresie monitoringowy m</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Powierzchnia zajętego siedliska	<i>Powierzchnia w: a, m2;)w kolejnym okresie monitoringowy m</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Fragmentacja siedliska	<i>Ocena w 3-stopniowej skali (duża, średnia, mała)</i>	mała	średnia	duża
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	<i>Określić w % (lub w przedziałach %) dla całego płatu siedliska stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku, np. polana. Podać gatunki (nazwa polska i łacińska)</i>	< 15%	15-30%	>30%
	Wysokie byliny/gatunki ekspansywne	<i>Gatunek (nazwa i % pokrycia w płacie, gdzie występuje gatunek)</i>	<10%	10-25%	>25%
	Wysokość runi	<i>W cm; średnia z 20 pomiarów w głównej masie roślinności</i>	<40 cm	40-50 cm	>50 cm

	Ocienienie przez drzewa, rośliny zielne, a także w wyniku nachylenia zboczy itp	<i>W % lub ocena w 3 stopniowej skali w stosunku do płatu, w którym występuje gatunek (arealu populacji)</i>	małe	średnie	duże
	Wojłok (martwa materia organiczna)	<i>Grubość w cm; średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie (dobór miejsc uwzględniać powinien maks. i min.) oraz min. i maks.</i>	0-3 cm	4-6 cm	>6cm
		<i>Zwarcie: określić % powierzchni płatu zajęty przez wojłok</i>	<97	97-99	100
	Miejsca do kiełkowania	<i>Określić % arealu populacji zajęty przez luki (miejsca z odkrytą glebą) czyli % powierzchni odsłoniętej gleby</i>	>3%	1-3%	<1%
	Negatywne wpływy z otoczenia	<i>Obecność/ Brak</i>	Brak	Obecne, o słabym natężeniu	Obecne, o dużym natężeniu

Tabela 8. Waloryzacja wskaźników stanu populacji i stanu siedliska szafrańca spiskiego *Crocus scepusiensis* i *Anemone sylvestris*

	Wskaźnik	Miara	Właściwy FV	Niezadowalający U1	Zły U2
POPULACJA	Liczebność	<i>liczba pędów generatywnych i wegetatywnych łącznie</i>	Przynajmniej taka sama, jak w poprzednim okresie monitoringowym a zarazem >100	Do 10% mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym lub 100-299	Mniejsza o co najmniej 10% niż w poprzednim okresie monitoringowym lub <100
	Zagęszczenie	<i>liczba osobników /m²</i>	>5	2-5	Brak pędów lub 1 pęd na 1m ²
	Struktura	<i>% pędów generatywnych w populacji</i>	<95	96-98	99-100
		<i>% pędów wegetatywnych w populacji</i>	>10%	4-10	<4
	Stan zdrowotny	<i>Stwierdzone choroby, pasożyty, itp.</i>	Brak	Obecne, ale bez widocznego wpływu na owocowanie	Występują oznaki zamierania os.

SIEDLISKO	Powierzchnia potencjalnego siedliska	<i>Powierzchnia (w: a, m²;) w kolejnym okresie monitoringowym</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Powierzchnia zajętego siedliska	<i>Powierzchnia w: a, m²;)w kolejnym okresie monitoringowym</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Fragmentacja siedliska	<i>Ocena w 3-stopniowej skali (duża, średnia, mała)</i>	mała	średnia	duża
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	<i>Określić w % (lub w przedziałach %) dla całego płatu siedliska stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku, np. polana. Podać gatunki (nazwa łacińska)</i>	< 15%	15-30%	>30%
	Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	<i>Gatunek (nazwa łacińska) i % pokrycia w płacie, gdzie występuje gatunek</i>	<10%	10-25%	>25%
	Wysokość runi	<i>W cm; średnia z 20 pomiarów w głównej masie roślinności</i>	<40 cm	40-50 cm	>50 cm
	Ocienienie przez drzewa, rośliny zielne, a także w wyniku nachylenia zboczy itp	<i>W % lub ocena w 3 stopniowej skali w stosunku do płatu, w którym występuje gatunek (arealu populacji)</i>	małe	średnie	duże
	Wojłok (martwa materia organiczna)	<i>Grubość w cm; średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie (dobór miejsc uwzględnić powinien maks. i min.) oraz min. i maks.</i>	0-3 cm	4-6 cm	>6cm
		<i>Zwarcie: określić % powierzchni płatu zajęty przez wojłok</i>	<97	97-99	100
	Miejsca do kiełkowania	<i>Określić % arealu populacji zajęty przez luki (miejsca z odkrytą glebą) czyli % powierzchni odsłoniętej gleby</i>	>3%	1-3%	<1%
	Negatywne wpływy z otoczenia	<i>Obecność/ Brak</i>	Brak	Obecne, o słabym natężeniu	Obecne, o dużym natężeniu

Tabela 9. Waloryzacja wskaźników stanu populacji i stanu siedliska zimowita jesiennego *Colchicum autumnale*

	Wskaźnik	Miara	Właściwy FV	Niezadowolający U1	Zły U2
POPULACJA	Liczebność	<i>liczba pędów generatywnych i wegetatywnych łącznie</i>	Przynajmniej taka sama, jak w poprzednim okresie monitoringowym a zarazem > 10	Do 10% mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym lub 2-10	Mniejsza o co najmniej 10% niż w poprzednim okresie monitoringowym lub <2
	Zagęszczenie	<i>liczba osobników /m²</i>	>0,5	0,08-0,5	Brak pędów lub co najwyżej 1 osobnik na powierzchni 25m ²
	Struktura	<i>% pędów generatywnych w populacji</i>	<95	96-98	99-100
		<i>% pędów wegetatywnych w populacji</i>	>10%	4-10	<4
	Stan zdrowotny	<i>Stwierdzone choroby, pasożyty, itp.</i>	Brak	Obecne, ale bez widocznego wpływu na owocowanie	Występują oznaki zamierania os.
SIEDLIŚKO	Powierzchnia potencjalnego siedliska	<i>Powierzchnia (w: a, m²;) w kolejnym okresie monitoringowym</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Powierzchnia zajętego siedliska	<i>Powierzchnia w: a, m²;)w kolejnym okresie monitoringowym</i>	Taka sama lub większa	Mniejsza, ale nie więcej niż o 10%	Mniejsza o więcej niż 10%
	Fragmentacja siedliska	<i>Ocena w 3-stopniowej skali (duża, średnia, mała)</i>	mała	średnia	duża
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	<i>Określić w % (lub w przedziałach %) dla całego płatu siedliska stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku, np. polana. Podać gatunki</i>	< 5%	5-25%	>25%
	Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	<i>Gatunek (nazwa łacińska) i % pokrycia w płacie, gdzie występuje gatunek</i>	<10%	10-25%	>25%
	Wysokość runi	<i>W cm; średnia z 20 pomiarów w głównej masie roślinności</i>	<60 cm	40-60 cm	>65 cm
	Ocienienie przez drzewa, rośliny zielne, a także w wyniku nachylenia zboczy	<i>W % lub ocena w 3 stopniowej skali w stosunku do płatu, w którym występuje gatunek (arealu populacji)</i>	małe	średnie	duże

	Wojłok (martwa materia organiczna)	Grubość w cm; średnia z 20 pomiarów wykonanych w płacie (dobór miejsc z uwzględnieniem max. i min.)	0-3 cm	4-6 cm	>6cm
		Zwarcie: określić % powierzchni płatu zajęty przez wojłok	<97	97-99	100
	Miejsca do kiełkowania	Określić % arealu populacji zajęty przez luki (miejsca z odkrytą glebą) czyli % powierzchni odsłoniętej gleby	>3%	1-3%	<1%
	Negatywne wpływy z otoczenia	Obecność/ Brak	Brak	Obecne, o słabym natężeniu	Obecne, o dużym natężeniu

I.6. Wybór obiektów do monitoringu szczegółowego

Obiekty do badań monitoringowych wytypowano w oparciu o następujące kryteria:

- występowanie cennych siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej,
 - obecność populacji rzadkich gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej,
 - zróżnicowanie siedlisk na terenie obiektu.
- będzie na wybranych powierzchniach.

Ogółem do monitoringu wytypowano 4 obiekty na obszarze Jury Krakowsko-Częstochowskiej (tab. 10) i 17 obiektów na obszarze Beskidów (tab. 11).

Tabela 10. Wykaz obiektów proponowanych do monitoringu szczegółowego na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej

Nr*	Obiekt	Gmina	Monitorowane siedliska	Monitorowane gatunki
1	Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie, w tym kompleks Góry Skarzawy	Mstów	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	Anemone sylvestris
3	Golizna	Mstów	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	Anemone sylvestris
12	Skały w Zaborzu	Żarki	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
34	Skały Rzędkowickie	Włodowice	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
35	Morsko	Włodowice	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	

* numeracja obiektów wg Programu Owca Plus

Tabela 11. Wykaz obiektów proponowanych do monitoringu szczegółowego na terenie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego (* numeracja obiektów wg Programu Owca Plus)

Nr*	Obiekt	Gmina	Siedliska monitorowane	Gatunki monitorowane	Inne cenne siedliska	Inne cenne gatunki
5	Magurka Radziechowska	Węgierska Górka/Milówka	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			
8	Rycerzowa	Ujsoły	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	Campanula serrata		
9	Muńcoł	Ujsoły	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	Campanula serrata		
11	Krawców Wierch	Ujsoły	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	Campanula serrata		
13	Miziowa	Jeleśnia	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa		7140.2 Górskie torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7230.1 Młaki górskie	Allium sibiricum Swertia perennis Trollius altissimus
14	Kamieniańska	Jeleśnia	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa			Trollius altissimus
16	Jodłowcowa	Jeleśnia	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa			Allium sibiricum Trollius altissimus
17	Cudzychowa	Jeleśnia	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe		7230.1 Młaki górskie	Allium sibiricum
18	Cebulowa	Jeleśnia	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa		Zbiorowiska z klasy Montio-Cardaminetea 7230.1 Młaki górskie	Allium sibiricum Swertia perennis Trollius altissimus
19	Góra Tuł	Goleszów	6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa)	Colchicum autumnale		
24	Mała Racza	Rajcza	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			
33	Lipowska	Ujsoły	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	Crocus scepusiensis		
39	Rysianka	Ujsoły, Jeleśnia	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	Crocus scepusiensis		
57	Bukowy Groń	Brenna	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			
63	Stary Groń	Brenna	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			
64	Kotarz	Brenna	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			
70	Kompleks Czantorii	Ustroń	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			

I.7. Okres monitorowania, termin i częstotliwość badań

Monitoring prowadzony będzie w okresie realizacji Programu (tj. w latach 2010-2015) w cyklach rocznych. Badania terenowe prowadzone będą od kwietnia do września w terminach właściwych dla optimum kwitnienia gatunków lub optimum stanu fenologicznego zbiorowiska. Monitoring ogólny należy przeprowadzić po zakończeniu zabiegów w danym sezonie (wrzesień).

Tabela I.12. Terminy monitoringu siedlisk

Kod siedliska	Typ siedliska	Optymalny termin badań			
		V	VI	VII	VIII
6210.3	Kwietne murawy kserotermiczne		■	■	
6230.2	Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe			■	■
6510.3	Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa		■	■	
6510.1	Łąka rajgrasowa (owsicowa)		■	■	

Tabela I.13. Terminy monitoringu rzadkich gatunków roślin

Nazwa gatunkowa	Optymalny termin badań					
	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Dzwonek piłkowany <i>Campanula serrata</i>				■	■	
Krokus spiski <i>Crocus scepusiensis</i>	■					
Zawilec wielkokwiatowy <i>Anemone sylvestris</i>		■				
Zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>						■

I.8. Kontrola stanu innych cennych siedlisk i gatunków

W trakcie wizytacji obiektów będą prowadzone obserwacje innych cennych siedlisk i gatunków pod kątem ewentualnych szkód powodowanych przez wypasane owce i kozy, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków Natura 2000.

I.9. Wykorzystane materiały

1. Babczyńska-Sendek B. 2009. Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i zakresu monitoringu gatunków roślin: *Galium cracoviense* i *Cochlearia polonica* oraz siedlisk nieleśnych, dla których ochrony wyznaczono obszary sieci Natura 2000: Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka. Katowice, mat. npbl., ss. 41.
2. Barańska K., Jermaczek A. 2009. Poradnik utrzymania i ochrony siedliska przyrodniczego 6210 – murawy kserotermiczne. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin, ss.201.
3. Czerny M. (red.) 2006a. Raport nr 1 z wykonania I etapu prac nad sporządzeniem projektów planów ochrony: Żywieckiego Parku Krajobrazowego, Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krameko sp. z o.o., ss. 246.
4. Czerny M. (red.) 2006b. Raport nr 2 z wykonania II etapu prac nad sporządzeniem projektów planów ochrony: Żywieckiego Parku Krajobrazowego, Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Przyroda ożywiona, rolnictwo, formy ochrony. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krameko sp. z o.o., ss. 771.

5. Dzwonko Z. 2007. Przewodnik do badań fitosocjologicznych. Vademecum Geoboticum, Sorus-Institut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Poznań-Kraków, ss. 304.
6. Faliński J.B. 2001. Przewodnik do długoterminowych badań ekologicznych. PWN, Warszawa, ss. 172.
7. Herbichowa M. 2004, Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea). W: Herbich J. (red.). Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2, s. 147-157.
8. Korzeniak J. 2008. 6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardetalia* – płaty bogate florystycznie). Metodyka monitoringu – przewodniki metodyczne. GIOŚ, s. 14.
9. Korzeniak J. 2008. 4071* Dzwonek piłkowany *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych. Metodyka monitoringu – przewodniki metodyczne. GIOŚ, ss.14
10. Krause R., Wika S. 2009. Zróżnicowanie roślinności źródłkowej z klasy Montio-Cardaminetea w zachodniej części Beskidów Zachodnich. Materiały, Opracowania, t.10. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
11. Kroh P., Kubas M., Skoczeń W., Plan ochrony rezerwatu „Góra Zborów”. Krameko Sp. Z o.o. Msc.
12. Majchrzak B., Witkowska E. 2007. Wykonanie zadań z zakresu czynnej ochrony przyrody na terenie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, mat. npbl. s. 15.
13. Metodyka monitoringu przyrodniczego typów siedlisk przyrodniczych w latach 2006-2008. GIOŚ, s. 7.
14. Mróz W. 2008. 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*). Metodyka monitoringu – przewodniki metodyczne. GIOŚ, ss. 8.
15. Ochrona najcenniejszych wartości przyrodniczych w parkach narodowych i krajobrazowych. Wniosek o udzielenie dotacji z Fundacji Ekofundusz. Ochrona przyrody i gospodarka leśna. 2007. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach z siedzibą w Będzinie, mat. niepublikowane, ss. 11.
16. Perzanowska J. 2004. Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardetalia* – płaty bogate florystycznie). W: Herbich J. (red.). Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3, s. 140-158.
17. Perzanowska J., Kujawa-Pawlaczyk J. 2004. Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*-*Festucion pallescentis*). W: Herbich J. (red.). Muraw, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3, s. 117-139.
18. Piękoś-Mirkowa H. 2004. *Campanula serrata* (Kit) Hendrych Dzwonek piłkowany. Dzwonek lancetowaty. W: Sudnik-Wojcikowskiej B., Werblan-Jakubiec H. (red.) Gatunki roślin. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Tom 9. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, s. 100-103.
19. Szymczyk A. 2003. Rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych związanych z utrzymaniem walorów krajobrazowych Skał Rzędkowickich. Sosnowiec, mat. Npbl.
20. Wenda H. 2003. Nowe stanowisko storczyka męskiego *Orchis mascula* na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 59,1, s.130-132.
21. Wilczek Z. 2006. Fitosocjologiczne uwarunkowania ochrony przyrody Beskidu Śląskiego (Karpaty Zachodnie). Prace Nauk. UŚ w Katowicach, Nr 2418, ss.223

I.10. Załączniki

Załącznik 1. Monitoring szczegółowy. Karta obserwacji siedliska przyrodniczego na poletku badawczym

<i>Karta obserwacji siedliska przyrodniczego</i>		
Nazwa obiektu		
Obszar geograficzny		
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)		
Numer poletka		
Powierzchnia		
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się		
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego		
Zbiorowisko roślinne		
Pokrycie powierzchni		
Zwarcie w warstwach		
Liczba gatunków		
<i>OCENA STANU SIEDLISKA</i>		
	<i>Opis</i>	<i>Ocena</i>
Gatunki charakterystyczne		
Gatunki chronione i rzadkie		
Obce gatunki inwazyjne		
Gatunki ekspansywne roślin zielnych		
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą		
Wysokość runi		
Wojłok		
Eutrofizacja		
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i		
Negatywne wpływy z otoczenia		
Perspektywy ochrony		
Ocena ogólna		
Ekspert/Data obserwacji		

Dokumentacja fotograficzna (autor, data, miejsce wykonania zdjęcia fotograficznego)

Załącznik 2. Monitoring szczegółowy. Karta obserwacji gatunku na stanowisku

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu			
Obszar geograficzny			
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)			
Numer poletka			
Powierzchnia			
Współrzędne geograficzne			
Wysokość n.p.m.			
Obszary chronione, na których znajduje			
Data obserwacji			
Ekspert			
Nazwa gatunku			
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność		
	Zagęszczenie		
	Struktura rozwojowa		
	Struktura przestrzenna		
	Wysokość pędów generatywnych		
	Stan zdrowotny		
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska		
	Zbiorowisko roślinne		
	Pokrycie powierzchni		
	Zwarcie w warstwach		
	Liczba gatunków		
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne		
	Obce gatunki inwazyjne		
	Gatunki ekspansywne roślin		
	Stopień zarośnięcia siedliska przez		
	Ocienienie		
	Wysokość runi		
	Miejsca do kiełkowania		
	Wojtek		
	Wykonywane zabiegi (rodzaj,		
	Negatywne wpływy z otoczenia		
	Perspektywy ochrony		
	Informacje dodatkowe		

Dokumentacja fotograficzna (autor, data, miejsce wykonania zdjęcia fotograficznego)

Załącznik 3. Monitoring ogólny. Karta obiektu

Nazwa obiektu		
Obszar geograficzny		
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt		
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
Szczególnie cenne siedliska		
Rzadkie i chronione gatunki roślin		
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)		
Negatywne wpływy z otoczenia		
Zalecenia		
Ekspert		
Data		

Dokumentacja fotograficzna (autor, data, miejsce wykonania zdjęcia fotograficznego)

Rozdział II

ANALIZA WYNIKÓW

I WNIOSKI

II.1. Przegląd monitorowanych obiektów

II.1.1. Beskid Śląski i Pogórze

Monitoring ogólny objął 18 obiektów w Beskidzie Śląskim oraz 1 obiekt na Pogórzu Śląskim (Góra Tuł). W 6 obiektach założono powierzchnie do monitoringu szczegółowego, w tym: 5 obiektów monitoringu siedliska 6230.2 *Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe* oraz 1 obiekt monitoringu siedliska 6510.1 *Łąka rajgrasowa*. W tym ostatnim obiekcie prowadzono również monitoring gatunkowy zimowita jesiennego *Colchicum autumnale*.

Tabela 12. Wykaz obiektów z Beskidu Śląskiego i Pogórza ze wskazaniem rodzaju i przedmiotu monitoringu

L.p.	Nazwa	Gmina	Rodzaj monitoringu O- ogólny; S -szczegółowy	Siedlisko lub/i gatunek objęte monitoringiem szczegółowym	Nr ryciny
1.	Barania	Węgierska Górka, Milówka	O	–	5
2.	Bukowy Groń	Brenna	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	3
3.	Cienków Niżny	Wisła	O	–	4
4.	Cienków Postrzedni	Wisła	O	–	4
5.	Cienków Wyszni	Wisła	O	–	4
6.	Cisowy	Brenna	O	–	3
7.	Góra Tuł	Goleszów	O, S	6510.1 łąka rajgrasowa <i>Colchicum autumnale</i>	2
8.	Gronik	Brenna	O	–	4
9.	Koczy Zamek/Podgrapy	Istebna	O	–	6
10.	Kompleks Czantorii	Ustroń	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	2
11.	Kotarz	Brenna	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	3
12.	Magurka Radziechowska	Węgierska Górka, Milówka	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	5
13.	Malinka	Wisła/Brenna	O	–	4
14.	Ochodzita	Istebna	O	–	6
15.	Skałka	Brenna	O	–	3
16.	Stary Groń	Brenna	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	3
17.	Trzy Kopce Wiślańskie	Wisła	O	–	4
18.	Tyniok	Istebna	O	–	6
19.	Złoty Groń	Istebna	O	–	6

II.1.2. Beskid Żywiecki i Makowski

W Beskidzie Żywieckim i Makowskim monitoring ogólny przeprowadzono dla 34 obiektów (w tym dla 28 obiektów w Beskidzie Żywieckim). W 11 obiektach w Beskidzie Żywieckim założono powierzchnie do monitoringu szczegółowego, w tym: w 7 obiektach monitorowano siedlisko 6230.2 *Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe*, a w 6 obiektach – siedlisko 6510.3 *Regłowa łąka mieczykowo – mietlicowa*. W 5 spośród obiektów objętych monitoringiem szczegółowym siedlisk założono też powierzchnie do monitoringu szczegółowego gatunków: dzwonka piłkowanego *Campanula serrata* w 3 obiektach oraz szafrana spiskiego *Crocus scepusiensis* w 2 obiektach.

Tabela 13. Wykaz obiektów z Beskidu Śląskiego i Pogórza ze wskazaniem rodzaju i przedmiotu monitoringu

L.p.	Nazwa	Gmina	Rodzaj monitoringu O-ogólny, S-szczegółowy	Siedlisko lub/i gatunek objęte monitoringiem szczegółowym	Nr ryciny
1.	Abrahamów	Węgierska Górka	O	–	11
2.	Bacmańska	Ujsoty	O	–	11
3.	Bieguńska	Ujsoty	O	–	11
4.	Buczynka	Jeleśnia	O	–	13
5.	Cebulowa	Jeleśnia	O, S	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	12
6.	Cudzychowa	Jeleśnia	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	12
7.	Cukiernica i Boracza	Węgierska Górka	O	–	11
8.	Gawlasia	Jeleśnia	O	–	13
9.	Głogowa i Morgi	Ujsoty	O	–	9
10.	Górowa	Jeleśnia	O	–	12
11.	Janoszkowa	Koszarawa	O	–	15
12.	Jodłowcowa	Jeleśnia	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	12
13.	Kamieniańska	Jeleśnia	O, S	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	12
14.	Kamieńskiego	Koszarawa	O	–	15
15.	Kapokowa i Lizakowa	Ujsoty	O	–	9
16.	Krawców Wierch	Ujsoty	O, S	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa <i>Campanula serrata</i>	10
17.	Krzyżowski Groń	Jeleśnia	O	–	12
18.	Kubulkowa	Koszarawa	O	–	15
19.	Lipowska	Ujsoty	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe <i>Crocus scepusiensis</i>	12
20.	Mała i Wielka Racza	Rajcza	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	8
21.	Miziowa i Słowikowa	Jeleśnia	O, S	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	12
22.	Motykowa	Ujsoty	O	–	11
23.	Muńcuł	Ujsoty	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa <i>Campanula serrata</i>	9
24.	Pawlusia/Łyśniewska	Węgierska Górka	O	–	12

25.	Prusów	Milówka	O	–	11
26.	Redykalna	Ujsoty	O	–	11
27.	Romanka	Węgierska Górka	O	–	11
28.	Rówienki	Jeleśnia	O	–	14
29.	Rycerzowa	Ujsoty	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe <i>Campanula serrata</i>	9
30.	Rysianka	Ujsoty, Jeleśnia	O, S	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe <i>Crocus scepusiensis</i>	12
31.	Skole	Węgierska Górka	O	–	11
32.	Sucha Góra i Buciorski	Milówka, Ujsoty	O	–	10, 11
33.	Uszczawne, Hala Malorka	Jeleśnia	O	–	12
34.	Wojtasia	Węgierska Górka	O	–	12

II.1.3. Jura Krakowsko-Częstochowska

Na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej przeprowadzono monitoring ogólny dla 11 obiektów, natomiast w 4 obiektach założono powierzchnie do monitoringu szczegółowego siedliska 6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne (tabela 13). Na powierzchniach badawczych wykonano zdjęcia fitosocjologiczne i dokonano oceny stanu siedliska. W roku 2010 w związku z późnym terminem uruchomienia Programu Owca Plus nie założono powierzchni badawczych dla monitoringu zawilca wielkokwiatowego *Anemone sylvestris*. Powierzchnie zostaną założone wiosną roku 2011.

Tabela 13. Wykaz obiektów z Beskidu Śląskiego i Pogórza ze wskazaniem rodzaju i przedmiotu monitoringu

L.p.	Nazwa	Gmina	Rodzaj monitoringu O-ogólny, S-szczegółowy	Siedlisko lub/i gatunek objęte monitoringiem szczegółowym	Nr ryciny
1.	Golizna	Mstów	O, S	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	17
2.	Góra Biblioteka i Apteka	Kroczyce	O	–	19
3.	Góra Serwin	Żarki	O	–	18
4.	Góra Zborów i Kołoczek	Kroczyce	O	–	19
5.	Morsko	Włodowice	O, S	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	19
6.	Skały Kroczyckie, Przysiółek Kuźnia	Kroczyce	O	–	19
7.	Skały Rzędkowickie	Włodowice	O, S	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	19
8.	Skały w Zaborzu	Żarki	O, S	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	18
9.	Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie w tym Kompleks góry Skarzawy	Mstów	O, S	-	17
10.	Wzgórza k. Suliszowic	Żarki	O, S		18
11.	Wzgórza nad Zdowem	Włodowice	O	–	19

II.2. Analiza wyników monitoringu ogólnego

Monitoringiem ogólnym objętych zostało 19 polan na terenie Beskidu Śląskiego i Pogórza Śląskiego oraz 34 – w granicach Beskidu Żywieckiego i Makowskiego oraz 11 obiektów na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Analiza zgromadzonych w 2010 roku danych umożliwiła dokonanie przeglądu zróżnicowania fitosocjologicznego, bogactwa florystycznego, przeprowadzonych zabiegów, istniejących zagrożeń, a wreszcie zaleceń dla obiektów objętych „Programem aktywizacji gospodarczej oraz zachowania dziedzictwa kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej Owca Plus na lata 2010-2014”. Przedstawione poniżej podsumowanie prezentuje stan początkowy polan i porastających je siedlisk, które w ramach realizacji programu poddawane będą oddziaływaniu takich czynników, jak usuwanie podrostów drzew i krzewów, wykaszanie runi oraz wypas owiec (przyjmując stan na rok 2010 jako początek 5-letniej edycji programu). Dalsze obserwacje umożliwią ocenę wpływu prowadzonych zabiegów na stan środowiska przyrodniczego, modyfikację stosowanych metod i wypracowanie ogólnych założeń wypasu kulturowego, sprzyjającego zachowaniu i wzbogacaniu różnorodności biologicznej.

II.2.1. Beskid Śląski i Pogórze Śląskie

Podczas monitoringu eksperci stwierdzili łącznie 5 zbiorowisk roślinnych reprezentujących szczególnie cenne siedliska. Wśród nich najczęściej obserwowana była **zachodniokarpacka murawa bliźniczkowa *Hieracio (vulgati)-Nardetum*** (siedlisko naturalne 6230.2), podana aż z 15 polan (ponad 75%). Bardzo zróżnicowana jest powierzchnia polan zajęta przez fitocenozy bliźniczyska – waha się ona od znikomej (1-3%) aż do 75%. Średnio siedlisko to zajmuje ponad 30% powierzchni obiektów, na których jego obecność została stwierdzona. Kolejnym zespołem dość licznie reprezentowanym na polanach Beskidu Śląskiego jest **reglowa łąka mietliczowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum caninae*** (siedlisko naturalne 6510.3). Zbiorowisko to podane zostało tylko z 8 polan, jednak średnia powierzchnia, jaką zajmuje na pojedynczym obiekcie, jest znacznie wyższa – 57,5% (z rozpiętością pokrycia od 10% do 90%). Trzy kolejne cenne siedliska (**łąka rajgrasowa (owsicowa) *Arrhenatheretum elatioris*** – siedlisko naturalne 6510.1; **eutroficzna młaka górską *Valeriano-Caricetum flavae*** – siedlisko naturalne 7230.1; **kwaśna młaka *Carici canescentis-Agrostietum caninae*** – siedlisko naturalne 7140.2) odgrywają nieco mniejszą rolę – ich obecność stwierdzono tylko jednokrotnie i – z wyjątkiem łąki rajgrasowej, która pokrywa 40% powierzchni polany, nie tworzą one rozległych układów. Rola młak wynika jednak nie z rozmiaru fitocenoz, ograniczonych do specyficznych warunków siedliskowych i w związku z tym naturalnie cechujących się niewielkim udziałem, lecz z wpływu na różnorodność gatunkową i ponadgatunkową w krajobrazie gór.

Warto wskazać również inne zbiorowiska charakteryzujące się częstym występowaniem, bądź zajmujące duże powierzchnie na monitorowanych polanach. Najczęściej (poza murawami bliźniczkowymi) spotykaną fitocenozą było **zbiorowisko borówki czarnej *Vaccinium myrtillus***. Badania wykazały jego obecność na 10 polanach, w tym na 2 jako zbiorowiska dominującego. Jest to zagadnienie wymagające szczególnej uwagi ze względu na ekspansywny charakter gatunku i rolę jaką borówczyska odgrywają w zarastaniu murawy bliźniczkowej. Innym, równie często (9 polan) spotykanym syntaksonem jest ***Anthoxantho-Agrostietum***, które, w przeciwieństwie do borówczyska, na większości polan ma charakter dominanta lub kodominanta powierzchniowego – jego średnie pokrycie wynosi ponad 55%. Dość

często stwierdzono także obecność **zbiorowiska z orlicą pospolitą** *Pteridium aquilinum* – 6 polan – oraz **zbiorowiska maliny właściwej** *Rubetum idaei* (zb. z *Rubus idaeus*) – 5 polan. Nigdy nie zajmowały one jednak znaczniejszej powierzchni (max. 10% i 5%).

Obserwacje prowadzone na polanach pod kątem obecności gatunków rzadkich i chronionych wykazały łącznie obecność 15 taksonów: *Aconitum firmum*, *Asarum europaeum*, *Carlina acaulis*, *Centaurea erythraea*, *Cirsium eriophorum*, *Colchicum autumnale*, *Galanthus nivalis*, *Gentiana asclepiadea*, *Gentianella ciliata*, *Hedera helix*, *Ononis spinosa*, *Orchis mascula*, *Orchis pallens*, *Platanthera bifolia* i *Viburnum opulus*. Wśród nich najczęściej notowany był dziewięciol bezłodygowy *Carlina acaulis* (podany z 9 polan). Największym bogactwem taksonów z grupy rzadkich i chronionych charakteryzuje się polana Góra Tuł (aż 11 gatunków; wiele z nich posiada wysoką liczebność). Spośród 19 polan, na 6 nie stwierdzono obecności żadnych gatunków objętych ochroną.

Analiza zinwentaryzowanych w formularzach monitoringowych zabiegów jednoznacznie wskazuje na dominującą rolę wypasu i wykaszania w utrzymaniu, czy też poprawie stanu polan (ok. 75 % obiektów podlegało tego typu zabiegom). Stwierdzono także pojedyncze usunięcia drzew i zarośli, a jedynie na 2 polanach nie zaobserwowano żadnych działań (Magurka Radziechowska i Trzy Kopce Wiślańskie).

Wśród zdiagnozowanych negatywnych wpływów z otoczenia dominuje rozprzestrzenianie się na drodze naturalnej sukcesji gatunków roślin ekspansywnych, które wpływają na zmniejszenie powierzchni siedlisk nieleśnych. Roślinami takim są m. in.: *Picea abies*, *Vaccinium myrtillus*, *Betula pendula*, *Rubus idaeus* i inne gatunki z rodzaju *Rubus*. Jako potencjalne zagrożenie dla półnaturalnych siedlisk łąkowych wskazuje się także obecność obcych gatunków inwazyjnych: rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica* (obiekty: Koczy Zamek/ Podgrapy, Ochodzita i Skałka) i nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* (Trzy Kopce Wiślańskie), które wymagają reakcji w początkowej fazie zasiedlania nowego siedliska, kiedy możliwe jest jeszcze powstrzymanie ich ekspansji.

Przeprowadzone zabiegi i zdiagnozowane zagrożenia wpływają bezpośrednio na zalecenia dla poszczególnych obiektów. Najczęściej wskazywana była potrzeba wyznaczenia drzew i krzewów do wycinki, kontynuacja koszenia i wypasu oraz wprowadzenie wypasu owiec na polany. Ostatnie zalecenie w związku z charakterem programu „Owca Plus” wydaje się szczególnie istotne. Obiektami wyznaczonymi do wprowadzenia wypasu owiec są: Bukowy Groń, Cienków Postrzedni, Cienków Wyszni, Cisowy, Magurka Radziechowska, Trzy Kopce Wiślańskie i Złoty Groń. Na terenie Kompleksu Czantorii i Kotarza zalecono natomiast zwiększenie powierzchni podlegających wypasowi. Obecność wspomnianych gatunków inwazyjnych (*Reynoutria japonica* i *Solidago canadensis*) wymaga ich usunięcia. Naparstnica purpurowa *Digitalis purpurea* z kolei jest gatunkiem, którego potencjał inwazyjny wymaga kontroli, polegającej na obserwacji dynamiki populacji na polanach: Bukowy Groń i Stary Groń.

II.2.2. Beskid Żywiecki i Makowski

Badania monitoringowe przeprowadzone na terenie Beskidu Żywieckiego i Beskidu Makowskiego wykazały obecność 8 zbiorowisk kwalifikowanych do szczególnie cennych siedlisk (z czego 7 w randze zespołu). Najliczniej (podobnie, jak w przypadku Beskidu Śląskiego) reprezentowana była **zachodniokarpacka murawa bliźniczkowa** *Hieracio (vulgati)-Nardetum* (siedlisko naturowe 6230.2), stwierdzona na 24 obiektach. Płaty tego zbiorowiska pokrywają średnio niecałe 25% ich powierzchni, cechując się przy tym znaczną rozpiętością omawianego

parametru – od znikomego pokrycia (1-3%) do 70%. Podobną fitocenozę – charakteryzującą się jednak słabiej wykształconą strukturą i mniejszą liczbą gatunków charakterystycznych – jest **zbiorowisko z *Nardus stricta***, nawiązujące do właściwej murawy bliźniczkowej i stanowiące jej fazę degeneracyjną. Stwierdzone ono zostało na 11 polanach (w tym na obiektach, z których podano *Hieracio (vulgati)-Nardetum*), a średnia powierzchnia przez nie zajmowana wynosi niecałe 20% (przy zakresie od znikomego (1-3%) do 50%). Drugim zespołem, pod względem liczby obiektów, na których jego płaty zostały stwierdzone, jest **regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum caninae*** (siedlisko naturalne 6510.3). Siedlisko to, podane z 13 polan, cechuje znaczne średnie pokrycie, wynoszące ok. 43% ich powierzchni (przy zakresie od znikomego (1-3%) do 98%). Innymi zbiorowiskami łąkowymi, stwierdzonymi na powierzchniach monitorowanych polan są: **łąka rajgrasowa (owsicowa) *Arrhenatheretum elatioris*** – siedlisko naturalne 6510.1 (2 polany; średnie pokrycie – ok. 32%) i **eutroficzna łąka z ostrożeniem łąkowym *Cirsietum rivularis*** (2 polany; średnie pokrycie – ok. 5%). Kolejną bardzo ważną grupą zbiorowisk są zespoły torfowiskowe: najczęstsza **eutroficzna młaka górska *Valeriano-Caricetum flavae*** – siedlisko naturalne 7230.1 (9 polan; średnie pokrycie – ok. 5%); **kwaśna młaka *Carici canescentis-Agrostietum caninae*** – siedlisko naturalne 7140.2 (4 polany; średnie pokrycie – ok. 5%) oraz zespół turzycy pospolitej ***Caricetum nigrae (subalpinum)*** – siedlisko naturalne 7140.2 (1 polana o znikomym pokryciu). Podkreślenia wymaga także niezdiagnozowane (ze względu na koszenie i datę prowadzonych obserwacji) **zbiorowisko reprezentujące związek *Arrhenatherion***, które należy zaliczyć w poczet siedliska niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie – siedlisko naturalne 6510. Fitocenoza ta, stwierdzona na 4 polanach (średnie pokrycie wynosi 86%), wymaga zdiagnozowania do poziomu zespołu w przyszłym sezonie wegetacyjnym.

Poza cennymi zbiorowiskami, ważną rolę na terenie polan odgrywają fitocenozy dominujące oraz szczególnie częste. Grupa ta zdominowana jest przez zbiorowisko borówki czernicy *Vaccinium myrtillus*, stwierdzone aż na 27 polanach i charakteryzujące się średnim pokryciem przekraczającym nieco 20% powierzchni (ze znaczną rozpiętością tego parametru od znikomego (1-3%) aż do 95%). Następne fitocenozy pod względem częstotliwości występowania na badanych polanach stanowią: zbiorowisko maliny właściwej *Rubetum idaei* (czy też zb. z *Rubus idaeus*) – 16 obiektów (średnie pokrycie polany ok. 12%, maksymalne – 60%); *Rumicetum alpini* (czy też zb. z *Rumex alpinus*) – 14 obiektów (średnio pokrywa niecałe 20%, a maksymalnie – 65% polany) oraz zbiorowisko ze śmiłkiem darniowym *Deschampsia cespitosa* – 10 polan (średnie pokrycie wynosi niecałe 10%, a maksymalne – 80%). Udział tych zbiorowisk roślinnych ze względu na ich ekspansywny charakter i potencjalny wpływ na stan zachowania oraz rozprzestrzenienie cennych fitocenoz, wymaga uwagi.

Waloryzacja polan pod kątem zasobów gatunków chronionych i rzadkich wykazała obecność 25 taksonów z tej grupy: *Aconitum firmum*, *Allium sibiricum*, *Campanula serrata*, *Carlina acaulis*, *Centaurea oxylepis*, *Cirsium eriophorum*, *Coeloglossum viride*, *Crocus scpeusiensis*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *Doronicum austriacum*, *Epipactis helleborine*, *Galanthus nivalis*, *Gentiana asclepiadea*, *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Mutellina purpurea*, *Platanthera bifolia*, *Pleurozium schreberi*, *Rhytidadelphus squarrosus*, *Swertia perennis*, *Trautsteinera globosa*, *Trollius altissimus*, *Veratrum lobelianum*. Najczęściej występującym gatunkiem spośród wymienionych jest goryczka trojeściowa *Gentiana asclepiadea*, odnotowana aż na 14 obiektach. Nieco rzadziej obserwowano dziewięciśli beztodygowy *Carlina acaulis* (10 polan) i kukulkę szerokolistną *Dactylorhiza majalis* (8 polan). Za najliczniejsze pod względem oszacowanych zasobów należy uznać: czosnek syberyjski *Allium sibiricum* i dzwonek piłkowany *Campanula serrata*. Wśród obiektów natomiast na szczególną uwagę zasługuje polana Krawców Wierch i polana Romanka, z których podano odpowiednio 9 i 8

gatunków naczyniowych roślin chronionych. Na obszarze 7 polan nie stwierdzono natomiast żadnego gatunku chronionego.

Podobnie jak w Beskidzie Śląskim, najczęściej diagnozowanymi zabiegami na terenie polan Beskidu Żywieckiego i Makowskiego jest wypas, a w dalszej kolejności – wykaszanie (w tym wykaszanie borówki czernicy). W 7 obiektach nie odnotowano śladów wskazujących na przeprowadzone zabiegi. W 3 obiektach stwierdzono obecność zalesień świerkowych (Głogowa i Morgi, Pawlusia / Łyśniowska oraz Uszczawne i Malorka) wykonanych w latach wcześniejszych w ramach programów zalesiania nieużytkowanych gruntów rolnych.

Jako negatywny wpływ z otoczenia na polany najczęściej wskazywana była ekspansja różnych gatunków. Na pierwszym miejscu ze względu na częstotliwość pojawienia się w formularzach plasuje się świerk pospolity *Picea abies* (notowany aż 27 razy). Tym bardziej niepokojące powinny wydawać się więc wspomniane zabiegi polegające na zalesianiu polan. Dużym problemem jest także borówka czernica *Vaccinium myrtillus* podawana jako zagrożenie aż 20 razy. Znacznie rzadziej podkreślano negatywną rolę maliny właściwej *Rubus idaeus* (14 obiektów) oraz wierzby iwy *Salix caprea* i szczawiu alpejskiego *Rumex alpinus* (9 obiektów), a także innych gatunków. Zagrożeniem dla cennych siedlisk mogą być także obce gatunki inwazyjne — niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera* i nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* stwierdzone na polanie Rówienki. Na polanach: Gawlasie i Romanka zanotowano natomiast nasadzenia obcych gatunków ozdobnych.

Tak sprecyzowane negatywne wpływy i stwierdzone zabiegi związane są ściśle z zaleceniami, których realizacja ma poprawić stan siedlisk monitorowanych obiektów. Najczęściej wskazywano potrzebę wyznaczenia drzew i krzewów do wycinki, konieczność wprowadzenia wypasu i wykaszania, względnie ich intensyfikację lub zwiększenie powierzchni objętej zabiegami albo kontynuację w przypadku właściwej intensywności. W niektórych wypadkach zalecano usuwanie nalotu i podrostów świerkowych, wykaszanie borówki. W odniesieniu do obcych gatunków inwazyjnych stwierdzonych na polanie Rówienki zaleca się kontrolę liczebności ich populacji, a w przypadku znaczącego wzrostu – usuwanie osobników. Polanami, które wskazano do wprowadzenia wypasu owiec są: Abrahamów, Cebulowa, Gawlasia, Górowa, Jodłowcowa, Kamieniańska, Mała i Wielka Racza, Miziowa i Słowikowa, Romanka, Skole i Wojtasia (12 obiektów). Halami, dla których zalecono zwiększenie wypasanej powierzchni lub intensywności wypasu są: Cudzychowa, Kamińskiego, Krzyżowski Groń, Kubulkowa, Lipowska, Prusów, Rówienki, Rysianka, Sucha Góra i Bucioryski, Uszczawne i Malorka. Na trzech polanach: Bacmańska, Bieguńska i Pawlusia/ Łyśniowska, z uwagi na bardzo duże powierzchnie zajęte przez gatunków nitrofilne, wskazujące na nadmiar azotu w glebie zaleca się wypas bez koszarzenia owiec.

II.2.3. Jura Krakowsko-Częstochowska

W obiektach monitorowanych na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej jako zbiorowiska cenne przyrodniczo eksperci wskazali: w 9 obiektach zbiorowiska nawiązujące do zepołów *Origano-Brachypodietum pinnati* oraz *Adonido-Brachypodietum pinnati* w różnym stopniu wykształcone, reprezentujące siedlisko **6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne**; w 6 obiektach zbiorowisko z *Juniperus communis* reprezentujące siedlisko **5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych**, w 3 obiektach — murawy naskalne nawiązujące do siedliska **8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilla caulescentis***. W jednym obiekcie (Góra Zborów) stwierdzono płaty zespołu

Spergulo vernalis–*Corynephorum*, reprezentujące siedlisko **2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi**. W 2 obiektach : Skały Kroczyckie —Przysiółek Kuźnia oraz Wzgórza nad Zdowem nie stwierdzono żadnych cennych siedlisk przyrodniczych.

W 8 spośród 11 monitorowanych obiektów stwierdzono łącznie 10 gatunków roślin podlegających ochronie prawnej w tym 8 objętych ochroną ścisłą: rojnik pospolity *Jovibarba sobolifera* (3 obiekty), zawilec wielokwiatowy *Anemone sylvestris* (2), dziewięsiś bezłodygowy *Carlina acaulis* (2), dziewięsiś popłocholistny *Carlina onopordifolia* (1), goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata* (1), goryczuszka orzęsiona *Gentianella ciliata* (1), zaraza Bartlinga *Orobancha Bartlingi* (1), paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* (1), goździk siny *Dianthus gratianopolitanus* (1), oraz 2 gatunki podlegające ochronie częściowej: pierwiosnek lekarski *Primula veris* (2) i kalina *Viburnum opulus* (1).

W 6 obiektach stwierdzono ślady wskazujące na przeprowadzone wycinki drzew i krzewów. W 7 obiektach odnotowano ślady wypasu, przy czym tylko w 2 obiektach- Góra Zborów i Golizna — wypas objął prawie 100% powierzchni. W 2 obiektach – Morsko i Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie w tym kompleks góry Skarzawy miejscowo oceniono natężenie jako silne (75% powierzchni). W pozostałych obiektach wypas nie przekraczał 50 % powierzchni. Najbardziej intensywny charakter miał wypas kóz na Górze Zborów, w pozostałych obiektach natężenie wypasu oceniono jako małe, rzadziej średnie.

W 2 obiektach — Skały Kroczyckie – Przysiółek Kuźnia oraz Wzgórza nad Zdowem nie stwierdzono żadnych śladów zabiegów przewidzianych w Programie Owca Plus.

Jako zagrożenia dla stanu siedlisk w przypadku wszystkich obiektów wskazano sukcesję naturalną, w efekcie której na siedliskach murawowych rozprzestrzeniają się takie gatunki, jak: tarnina *Prunus spinosa*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, szakłak *Rhamnus cathartica*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. W 2 obiektach — Góra Zborów i Kołoczek oraz Góra Biblioteka i Apteka — jako potencjalne zagrożenie wskazano ruch turystyczny powodujący wydeptywanie roślin oraz wspinaczkę skałkową, powodującą niszczenie zbiorowisk naskalnych.

Jako działania służące poprawie stanu siedlisk zaleca się kontynuację wypasu, przy czym w niektórych obiektach wskazuje się na konieczność jego intensyfikacji. Może się to odbywać poprzez zwiększenie obsady zwierząt lub zmianę sposobu wypasu (zastosowanie przenośnego koszar).

W przypadku obiektów o bardzo dużej powierzchni, jak np. Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie w tym Kompleks góry Skarzawy zaleca się ograniczenie powierzchni poprzez wskazanie konkretnych powierzchni, które mają podlegać wypasowi. Niewielka liczebność stada owiec w stosunku do powierzchni obszaru sprawia, że trudno będzie na takich powierzchniach ocenić wymierne efekty ekologiczne Programu.

W przypadku obiektu Góra Zborów i Kołoczek, który podlega ochronie jako rezerwat przyrody „Góra Zborów” wszelkie działania muszą być podporządkowane zapisom planu ochrony dla rezerwatu.

W miejscach, gdzie została wykonana wycinka drzew i krzewów należy zintensyfikować wypas bądź sukcesywnie wycinać odrosty, które rozwijają się z pozostawionych pni. Nie należy usuwać wszystkich kęp zarośli, gdyż stanowią one siedliska ważne dla ptaków i innych grup zwierząt jako miejsca gniazdowania, żerowania lub schronienia. Wycince nie powinny podlegać zarośla jałowca reprezentujące cenne siedlisko **5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych**.

II.3. Analiza wyników monitoringu szczegółowego gatunków

II.3. 1.Dzwonek piłkowany *Campanula serrata*

Charakterystyka gatunku i jego występowania.

Dzwonek piłkowany *Campanula serrata* jest gatunkiem podlegającym w Polsce ochronie prawnej ścisłej. Gatunek ten figuruje w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Campanula serrata subsp. serrata jest endemitem ogólnokarpackim. Rośnie w Karpatach słowackich, polskich, ukraińskich i rumuńskich. W Polsce osiąga północny kres swojego zasięgu. Dzwonek piłkowany rośnie na miejscach otwartych, w warunkach pełnego lub umiarkowanego światła. Występuje głównie na podłożu ubogim w węglan wapnia. Kwitnie od lipca do początku września. Jest rośliną owadopylną (Piękoś-Mirkowa H. 2004, Korzeniak J. 2008).

W województwie śląskim stanowiska tego gatunku znajdują się w Beskidzie Żywieckim w paśmie Wielkiej Raczy (Hala Rycerzowa, Przełęcz Przegibek, Bendoszka, Hala Muńcoł, Bugaj, Śrubita, Przełęcz pod Orłem, Hala na Małej Raczy) oraz w Paśmie Pilska (Krawców Wierch). Gatunek ten stanowi przedmiot ochrony Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki. W Beskidzie Żywieckim gatunek ten związany jest głównie z siedliskami 6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa oraz 6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe.

Fot.1. Dzwonek piłkowany *Campanula serrata* (Jerzy Parusel 5.08.2010r)

Lokalizacja i liczba powierzchni monitoringowych.

Powierzchnie badawcze

Krawców Wierch – powierzchnia nr 1 - N 49, 47606° E 19,21904°
Krawców Wierch – powierzchnia nr 2 - N 49, 47643° E 19,21965°
Krawców Wierch – powierzchnia nr 3 - N 49, 47655° E 19,21821°
Hala Rycerzowa – powierzchnia nr 1 - N 49°, 25,128' E 19°, 05,685'
Hala Rycerzowa – powierzchnia nr 2 - N 49°, 25,255' E 19°, 05,797'
Hala Rycerzowa – powierzchnia nr 3 - N 49°, 25,134' E 19°, 05,650'
Muńcoł – powierzchnia nr 4 – N 49, 45338° E 19,10939°
Muńcoł – powierzchnia nr 5 – N 49, 45360° E 19,10794°
Muńcoł – powierzchnia nr 6 – N 49, 45369° E 19,10842°

Powierzchnia kontrolna

Hala Abramów w paśmie Wielkiej Raczy – N 49.39622 E 19.02688

Charakterystyka i ocena populacji gatunku

Spośród wyznaczonych powierzchni badawczych największą liczebność dzwonka piłkowanego odnotowano na Krawców Wierchu na powierzchni nr 1 —14200 osobników. Jednocześnie w obrębie tej populacji stwierdzono niekorzystną strukturę rozwojową przejawiającą się nadmiarem pędów generatywnych w stosunku do wegetatywnych, co świadczy o słabym odnawianiu się populacji. Najmniejszą liczebność (4 pędy) odnotowano w obrębie powierzchni nr 4 na Muńcoł. Na pięciu powierzchniach liczebność wszystkich pędów zawierała się w przedziale od 50-100 osobników, na dwóch w przedziale 100-1000. Pod względem stanu zdrowotnego na 6 powierzchniach nie stwierdzono żadnych uszkodzeń osobników, natomiast na trzech powierzchniach (w tym dwie na Muńcoł) i jedna na hali Rycerzowej odnotowano uszkodzenia spowodowane zgryzaniem pędów przez owce. Zgryzione pędy stanowiły 33% i 29% populacji na powierzchniach 5 i 6 na Muńcoł i 40% populacji na powierzchni nr 3 na Rycerzowej.

Tabela 15. Zestawienie wskaźników oceny populacji dzwonka piłkowanego na poszczególnych powierzchniach monitoringowych

Polana	Krawców Wierch			Hala Rycerzowa			Muńcoł		
Nr powierzchni	1	2	3	1	2	3	4	5	6
Liczebność populacji	FV	U2	U2	FV	U2	U2	U2	U1	U2
Struktura rozwojowa	U2	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
Stan zdrowotny	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV	U1	U1

Charakterystyka i ocena stanu siedlisk

Na Krawców Wierchu wyznaczone powierzchnie badawcze obejmują siedliska łąki mieczykowo-mietlicowej *Gladiolo-Agrostietum*. Płaty cechuje niski udział gatunków charakterystycznych (po 2 gatunki na każdej z powierzchni). Jako niekorzystną tendencję odnotowano rozprzestrzenianie się na powierzchni nr 2 świerzębka orzęsionego *Chaerophyllum hirsutum*, a na powierzchni nr 3 — maliny *Rubus idaeus*.

Na Hali Rycerzowej wytyczone powierzchnie badawcze obejmują siedliska murawy bliźniczkowej (*Hieracio vulgati*-*Nardetum*). Reprezentują one płaty o różnym stopniu odkształcenia roślinności. Wszystkie trzy płaty cechuje stosunkowo niski udział gatunków charakterystycznych od 2 do 3 gatunków oraz wysoki stopień zarośnięcia powierzchni przez ekspansywne gatunki roślin zielnych — kłosówkę miękką *Holcus mollis* (powierzchnia nr 1 i 2), kostrzewę czerwoną *Festuca rubra* (powierzchnie nr 2 i 3) oraz malinę *Rubus idaeus* (powierzchnia nr. 3)

Na Hali Muńcoł dwie powierzchnie (nr 4 i 5) reprezentują siedliska łąki mieczykowo-mietlicowej *Gladiolo-Agrostietum*, a jedna (nr 6) — murawy bliźniczkowej *Hieracio vulgati*-*Nardetum*. Zbiorowiska cechuje niewielki udział gatunków charakterystycznych 2 i 3 dla zespołu *Gladiolo-Agrostietum* i 2 dla zespołu *Hieracio vulgati*-*Nardetum*. Na powierzchni nr 5 odnotowano zwiększony udział dziurawca czworobocznego *Hypericum maculatum*, natomiast na powierzchni nr 6 — mietlicy zwyczajnej *Agrostis capillris* i kostrzewę czerwoną *Festuca rubra*.

Na żadnej z monitorowanych powierzchni nie odnotowano obcych gatunków inwazyjnych ani siewek lub nalotu drzew lub krzewów.

Tabela 16. Zestawienie wskaźników oceny siedlisk dzwonka piłkowanego na monitorowanych powierzchniach

Polana	Krawców Wierch			Hala Rycerzowa			Muńcoł		
Nr powierzchni	1	2	3	1	2	3	4	5	6
Gatunki charakterystyczne	U1	U1	U1	U2	U2	U2	U2	U1	U2
Obce gatunki inwazyjne	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV	U2	U2	U2	U2	U2	FV	U2	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewy	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV

Negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony.

Brak siewek i nalotu drzew i krzewów w obrębie badanych powierzchni świadczy, że dotychczasowe użytkowanie skutecznie powstrzymuje ich rozprzestrzenianie się. Jednocześnie użytkowanie pasterskie jest przyczyną uszkodzeń pędów dzwonka piłkowanego (co należy ocenić jako niekorzystny wpływ). Perspektywy ochrony należy ocenić jako dobre pod warunkiem zapewnienia populacji możliwości przejścia pełnego cyklu rozwojowego w sezonie.

Należy ograniczyć możliwość zgryzania pędów przez owce poprzez dostosowanie terminu wypasu do fenologii gatunku. Z uwagi na występowanie dzwonka piłkowanego także w obrębie siedlisk tradycyjnie użytkowanych jako łąki kośne (zespół *Gladiolo-Agrostietum*), należy zaplanować obok wypasu, także wykaszanie łąk ze zbiórką siana.

Zalecenia

Na halach Krawców Wierch, Rycerzowa, Muńcoł i Mała Racza, na których odnotowano występowanie dzwonka piłkowanego, proponuje się następujące działania:

- dostosowanie terminu wypasu do fenologii dzwonka karpackiego, tj. wyprowadzanie owiec na halę po 20 sierpnia,
- wprowadzenie naprzemiennego użytkowania kośno-pasterskiego w cyklach rocznych (w jednym roku wypas, w następnym późne wykaszanie).

II.3.2. Krokus (Szafran) spiski *Crocus scepusiensis*

Charakterystyka gatunku i jego występowania.

Krokus spiski *Crocus scepusiensis* jest gatunkiem podlegającym w Polsce ochronie prawnej ścisłej. Rośnie w Karpatach Zachodnich – Tatry, Podhale, Gorce, Beskid Żywiecki i Beskid Mały. Krokus jest geofitem odpornym na niskie temperatury. Kwitnie w marcu-kwietniu, kwiaty pojawiają się zanim rozwiną się liście. Rośnie na miejscach otwartych, w warunkach pełnego lub umiarkowanego światła. Występuje głównie na podłożu o odczynie kwaśnym do obojętnego. Jest rośliną owadopylną.

W województwie śląskim stanowiska tego gatunku znajdują się w Beskidzie Żywieckim w paśmie Wielkiej Raczy oraz w Paśmie Pilska, a także w Beskidzie Małym. W Beskidzie Żywieckim gatunek ten związany jest głównie z siedliskiem 6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe.

Fot.1. Krokus spiski (Jerzy Parusel 24.04.2010r)

Lokalizacja i liczba powierzchni monitoringowych.

Powierzchnie badawcze

Hala Rysianka – powierzchnia nr 1 - N 49,53606, E 19,23337

Hala Rysianka – powierzchnia nr 2 - N 49,53558, E 19,23335

Hala Rysianka – powierzchnia nr 3 - N 49,53480, E 19,23513

Hala Rysianka – powierzchnia nr 4 - N 49,53465, E 19,23485

Hala Lipowska – powierzchnia nr 1 - N 49,52981, E 19,22431

Hala Lipowska – powierzchnia nr 2 - N 49,52854, E 19,22412

Charakterystyka i ocena populacji gatunku

Spośród wyznaczonych powierzchni badawczych największą liczebność krokusa odnotowano na Hali Rysiance w obrębie powierzchni nr 3 – 231 osobników. Najmniejszą – 58 osobników stwierdzono w obrębie powierzchni nr 2 na Rysiance. Na pozostałych powierzchniach liczebność populacji zawierała się w przedziale od 100 do 201 osobników. We wszystkich populacjach stwierdzono korzystną strukturę rozwojową, tj. obecność zarówno pędów generatywnych jak i rozetek liściowych oraz siewek, co świadczy o odnawianiu się populacji. Na żadnej powierzchni nie stwierdzono uszkodzeń osobników.

Tabela 17. Zestawienie wskaźników oceny populacji krokusa spiskiego na monitorowanych powierzchniach

Polana	Hala Rysianka				Hala Lipowska	
Nr powierzchni	Cs1	Cs2	Cs3	Cs4	Cs1	Cs2
Liczebność populacji	FV	U1	FV	FV	FV	U1
Struktura rozwojowa	FV	FV	FV	FV	FV	FV
Stan zdrowotny	FV	FV	FV	FV	FV	FV

Charakterystyka i ocena stanu siedlisk

Wszystkie powierzchnie badawcze reprezentują siedliska murawy bliźniczkowej *Hieracio vulgati*-*Nardetum* o różnym stopniu przekształcenia.

Na Hali Rysiance krokus występuje w zbiorowiskach reprezentujących fację z *Holcus mollis*. Płaty roślinności cechuje wysoki udział kłosówki miękkiej *Holcus mollis* od 40% na powierzchni nr 1 do 90% na powierzchni nr 2, co wskazuje na znaczną eutrofizację siedliska. Wskaźnikiem eutrofizacji jest także stwierdzony na powierzchniach nr 1 i 2 szczaw alpejski *Rumex alpinus*. Spośród innych gatunków ekspansywnych roślin zielnych należy zwrócić uwagę na borówkę czarną, której udział w pokryciu roślinności na poletkach badawczych na razie jest niewielki (1%), jednak w następnych latach może ulec zwiększeniu. Udział gatunków charakterystycznych wynosi od 2 do 4. Na 3 spośród 4 poletek badawczych występują fragmenty niezadarnione zajmujące od 5% do 30% powierzchni.

Na hali Lipowskiej powierzchnie badawcze reprezentują bliźniczki o różnym stopniu żyzności, co przekłada się na skład gatunkowy runi. Powierzchnia nr 1 odznacza się większym zróżnicowaniem gatunkowym, w tym większym udziałem gatunków charakterystycznych, a także obecnością gatunków siedlisk żyznych – np. *Polygonum bistorta* i jednocześnie małym udziałem bliźniczki *Nardus stricta* (zaledwie 3%). Powierzchnię nr 2 cechuje mniejsza liczba gatunków i większy udział procentowy bliźniczki (50%). Na obu powierzchniach stwierdzono obecność ekspansywnych gatunków roślin zielnych zagrażających potencjalnie populacji szafra – borówki czarnej *Vaccinium myrtillus* i szczawiu alpejskiego *Rumex alpinus*.

Tabela 18. Zestawienie wskaźników oceny siedlisk krokusa spiskiego na monitorowanych powierzchniach

Polana	Hala Rysianka				Hala Lipowska	
Nr powierzchni	Cs1	Cs2	Cs3	Cs4	Cs1	Cs2
Gatunki charakterystyczne	U1	U1	U1	U2	U1	U2
Obce gatunki inwazyjne	FV	FV	FV	FV	FV	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	U2	U2	U2	U2	U1	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	FV	FV	FV	FV	FV	FV

Negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony.

Najbardziej negatywne oddziaływania na krokusa spiskiego wiążą się z przekształceniem siedlisk na skutek ich zarastania, a gatunkami najsilniej zagrażającymi jego populacjom są: borówka czarna *Vaccinium myrtillus* oraz szczaw alpejski *Rumex alpinus*. Po zaprzestaniu użytkowania pasterskiego lub kośnego borówka czarna zwiększa znacząco swój udział w siedliskach, ograniczając dostęp światła oraz zajmując wolne przestrzenie przydatne dla rozwoju siewek — wypiera w ten sposób inne gatunki prowadząc do zubożenia gatunkowego siedlisk. Szczaw alpejski rozprzestrzenia się na siedliskach o dużej zawartości azotu (miejsca usytuowania koszarów w przeszłości). Ta okazałych rozmiarów bylina, odznaczająca się szybkim przyrostem i dużą produkcją biomasy eliminuje z siedlisk inne słabiej przystosowane gatunki tworząc praktycznie jednogatunkowe asocjacje.

O ile nie powstrzyma się sukcesji borówki, perspektywy ochrony gatunku należy uznać za złe. Obserwacje śladów zgryzania roślinność na polanach wskazują na zbyt małą intensywność wypasu.

Zalecenia

W obrębie polan: Rysianka, Lipowska, Bieguńska, Bacmańska, Łyśniowska (Pawlusia II), na których stwierdzono występowanie krokusa spiskiego należy:

- wykluczyć koszarowanie owiec na powierzchniach zarośniętych szczawiem alpejskim,
- przez co najmniej 3-5 lat regularnie wykaszac borówczyska oraz zbiorowiska szczawiu alpejskiego, zbierając skoszone części roślin,
- zwiększyć obsadę owiec na 1 ha w przypadku wypasu wolnego lub zastosować wypas w koszarach przestawianych w ciągu sezonu w różne części polany.

II.3.3. Zimowit jesienny *Colchicum autumnale*

Charakterystyka gatunku i jego występowania.

Zimowit jesienny jest gatunkiem podlegającym w Polsce ochronie prawnej ścisłej. Rośnie na niżu i w niższych położeniach górskich. Zimowit jesienny jest geofitem odpornym na niskie temperatury. Kwitnie w sierpniu i wrześniu, liście i owoce pojawiają się wiosną. Rośnie na siedliskach żyznych łąk i pastwisk. Jest rośliną owadopylną.

W województwie śląskim stanowiska tego gatunku występują w rozproszeniu na terenie Wyżyny Śląskiej, Jury Krakowsko-Częstochowskiej, Równiny Opolskiej oraz na Pogórzu.

Fot. Zimowit jesienny (Jerzy Parusel 24.09.2010r)

Lokalizacja i liczba powierzchni monitoringowych.

Powierzchnie badawcze

Góra Tuł – powierzchnia nr 2 – N 49° 41' 18" E 18° 44' 34"

Góra Tuł – powierzchnia nr 3 – N 49° 41' 50" E 18° 44' 33"

Góra Tuł – powierzchnia nr 4 – N 49° 41' 50" E 18° 44' 34"

Powierzchnia kontrolna

Góra Tuł – N 49° 41' 50" E 18° 44' 34"

Charakterystyka i ocena populacji gatunku

Populacje na powierzchniach badawczych liczyły od 1 do 20 osobników. Wyraźnie zaznacza się różnica liczebności populacji na powierzchniach użytkowanych (powierzchnie nr 3 i nr 4), gdzie odnotowano 15 i 20 osobników oraz nieużytkowanej powierzchni nr 2, gdzie stwierdzono tylko jeden pęd generatywny. Z uwagi na termin rozpoczęcia monitoringu nie określono struktury rozwojowej (brak pędów wegetatywnych). Badania zostaną uzupełnione wiosną 2011 roku. Struktura przestrzenna populacji (z wyjątkiem powierzchni nr 2) reprezentuje typ skupiskowy. Na żadnej powierzchni nie stwierdzono uszkodzeń osobników.

Tabela 19. Zestawienie wskaźników oceny populacji zimowita jesiennego na monitorowanych powierzchniach

Polana	Góra Tuł		
Nr powierzchni	2	3	4
Liczebność populacji	U1	FV	FV
Struktura rozwojowa	-	-	-
Stan zdrowotny	FV	FV	FV

Charakterystyka i ocena stanu siedlisk

Wszystkie trzy powierzchnie badawcze reprezentują siedlisko 6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa) *Arrhenatheretum medioeuropaeum*. Zidentyfikowane zbiorowiska mają charakter przejściowy pomiędzy łąką owsicową a zbiorowiskiem pastwiskowym *Lolio-Cynopsuretum*. W każdym z płatów stwierdzono po 4 gatunki charakterystyczne. Powierzchnie są intensywnie użytkowane przez wypas. Zbiorowiska cechuje duże bogactwo gatunkowe — od 26 do 34 gatunków. Użytkowanie skutecznie powstrzymuje rozprzestrzenianie się drzew i krzewów oraz ekspansywnych roślin zielnych.

Tabela 20. Zestawienie wskaźników oceny siedlisk zimowita jesiennego na monitorowanych powierzchniach

Polana	Góra Tuł		
Nr powierzchni	2	3	4
Gatunki charakterystyczne	U1	U1	U1
Obce gatunki inwazyjne	FV	FV	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV	FV	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	FV	FV	FV

Negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony.

Intensywne użytkowanie sprzyja populacji zimowita jesiennego. W miejscach intensywnego wypasu występowała wyraźnie większa liczebność populacji w porównaniu z fragmentami, na których wypasu nie było. Perspektywy ochrony są dobre.

Zalecenia

Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania zarówno pod względem powierzchni jak i intensywności.

II.4. Analiza wyników monitoringu szczegółowego siedlisk

Aby ocenić rzeczywisty wpływ użytkowania polan (wypasu, wykaszania) na stan wartościowych siedlisk założono 70 stałych powierzchni badawczych (60 w Beskidach i 10 na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej), które poddano monitoringowi szczegółowemu. Zebrane w ten sposób informacje pozwolą uchwycić reakcję roślinności na wprowadzone zabiegi, dostosować ich intensywność do faktycznych potrzeb czy wreszcie ustalić pewne ograniczenia w użytkowaniu dla ochrony zbiorowisk i ich najcenniejszych gatunków. Przedstawione poniżej podsumowanie jest analizą danych opisujących stan początkowy eksperymentu.

II.4.1. Łąka rajgrasowa (owsicowa) – siedlisko 6510.1

Opis siedliska

Łąka rajgrasowa *Arrhenatheretum elatioris* to zbiorowisko reprezentujące typ niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Sam zespół obejmuje wysokoproduktywne, dobrze nawożone łąki świeże typu niżowego, zajmując przy tym siedlisko lasów grądowych i niektórych suchszych łęgów. Taka jest zresztą jego geneza – opisywane siedlisko powstało w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Dominującą rolę w strukturze zbiorowiska odgrywają szlachetne miękkolistne trawy darniowe, zwłaszcza owsica łąkowa *Arrhenatherum elatius*. Barwny aspekt uzupełniają obficie występujące rośliny motylkowe i inne byliny dwuliścienne. Zespół ten charakteryzuje się szerokim rozpowszechnieniem na terenie kraju, do wysokości piętra pogórza włącznie (Matuszkiewicz 2002, Kucharski 2004).

Lokalizacja i liczba powierzchni badawczych

Na terenie objętym programem zlokalizowano trzy powierzchnie badawcze poddane monitoringowi szczegółowemu. Znajdują się one w granicach Pogórza Śląskiego na Górze Tuł (1. N 49 41 06 E 18 44 37; 2. N 49 41 18 E 18 44 34; 3. N 49 41 50 E 18 44 33).

Charakterystyka i ocena stanu siedliska

Zbiorowisko łąki rajgrasowej cechuje się niezbyt wysokim bogactwem gatunkowym zawierającym się w przedziale 28-34 gatunków. Nielicznie reprezentowana jest także grupa taksonów charakterystycznych: *Achillea millefolium*, *Arrhenatherum elatius*, *Dactylis glomerata*, *Galium mollugo*, *Leucanthemum vulgare*, *Tragopogon orientalis*. Na każdej powierzchni badawczej stwierdzono tylko 4 spośród wymienionych gatunków charakterystycznych. Grupę gatunków rzadkich i chronionych reprezentuje tylko jeden przedstawiciel – zimowit jesienny *Colchicum autumnale*, stwierdzony na 2 poletkach badawczych. Całkiem korzystnie natomiast prezentuje się kwestia zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (brak), obcych gatunków inwazyjnych (brak) oraz ekspansywnych gatunków roślin zielnych i eutrofizacji (tylko na jednym z poletków stwierdzono obecność pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, zajmującej 15% powierzchni).

Wykonywane zabiegi, negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony

Tylko jedna z trzech powierzchni badawczych podlegała zabiegom w formie wypasu obejmującego przeważającą część poletka. Pozostałe nie były objęte żadną formą użytkowania. Dla żadnego z badanych obszarów nie wskazano negatywnych wpływów z otoczenia. Bardzo zróżnicowane natomiast są perspektywy ochrony – od złej po dobrą. Zła perspektywa związana jest jednak głównie z obecnością pokrzywy zwyczajnej i brakiem wykonywanych zabiegów.

Każde z poletek otrzymało inną ocenę ogólną – dobrą (FV), niezadowalającą (U1) lub złą (U2). Zważywszy jednak na dobrą ocenę powierzchni wypasanej, należy sądzić, że wprowadzenie owiec na pozostałe powierzchnie poprawi ich stan.

II.4.2. Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa – siedlisko 6510.3

Opis siedliska

Łąka mieczykowo-mietlicowa *Gladiolo-Agrostietum capillaris* jest opisywana jako najpospolitsze i gospodarczo najistotniejsze zbiorowisko eutroficznych łąk kośnych w regłowych piętrach Karpat Zachodnich. Zakres wysokościowy występowania fitocenoz tego zespołu zawiera się pomiędzy 600 a 1350 m n.p.m. Ta bujna i barwna świeża łąka uznawana jest za jedną z najbogatszych pod względem składu florystycznego (60-70 gatunków w zdjęciu fitytosocjologicznym). Zróżnicowanie florystyczne wynika przy tym z warunków siedliskowych i sposobu użytkowania. Opisywana łąka powstała w wyniku wycięcia lasu i istnieje dzięki stałej ingerencji człowieka, polegającej na koszeniu (jednorazowym) oraz użytkowaniu pasterskiemu, połączonemu z nawożeniem poprzez koszarowanie, co chroni glebę przed wyjałowieniem (Matuszkiewicz 2000, Perzanowska 2004)

Lokalizacja i liczba powierzchni badawczych

Cebulowa – 3 poletka badawcze (1. N 49 32 19 E 19 18 49; 2. N 49 32 16 E 19 18 46; 3. N 49 32 16 E 19 18 45)

Jodłowcowa – 3 poletka badawcze (1. N 49 33 00 E 19 18 12; 2. N 49 32 59 E 19 18 07; 3. N 49 32 54 E 19 18 11)

Kamieniańska – 3 poletka badawcze (1. N 49 32 35 E 19 18 58; 2. N 49 32 34 E 19 18 57; 3. N 49 32 32 E 19 18 55)

Krawców Wierch – 3 poletka badawcze (1. N 49, 47829° E 19,22079°; 2. N 49, 47820° E 19,22053°; 3. N 49, 47789° E 19,22101°)

Miziowa – 3 poletka badawcze (1. N 49 32 19 E 19 19 10; 2. N 49 32 36 E 19 18 55; 3. N 49 32 77 E 19 18 58)

Muńcoł – 2 poletka badawcze (4. N 49, 45338° E 19,10939°; 5. N 49, 45360° E 19,10794°)

Charakterystyka i ocena stanu siedliska

Zbiorowisko łąki mieczykowo-mietlicowej na badanych powierzchniach cechuje się – zważywszy na właściwe temu układowi bogactwo – bardzo niewielką różnorodnością gatunkową. Najbogatsze pod względem liczby stwierdzonych gatunków roślin poletko, zlokalizowane na polanie Krawców Wierch liczy 37 gatunków. Jest to jednak jedyny tak bogaty florystycznie poligon. Kolejne pod względem różnorodności gatunkowej liczą 23 i 22 gatunki, przy średniej dla 17 przebadanych powierzchni wynoszącej niespełna 17. Taką wartość należy ocenić jako zdecydowanie niską. Zły jest również stan fitocenozy oceniany ze względu na obecność gatunków charakterystycznych dla zespołu – tylko 5 polan uzyskało ocenę niezadowalającą U1 (z maksymalną liczbą gatunków charakterystycznych równą 4), a pozostałe – złą U2 (z najczęściej stwierdzanym gatunkiem mietlicy pospolitej *Agrostis capillaris*). Łączna liczba gatunków charakterystycznych zaobserwowana na wszystkich poletkach wynosi zresztą także 4 – poza *Agrostis capillaris* są to jeszcze: *Alchemilla monticola*, *Centaurea oxylepis* oraz *Galium mollugo*. Gatunki rzadkie i chronione cechują się większą różnorodnością – ich łączna liczba wynosi 7, z czego 2 gatunki stanowią mszaki (*Aconitum firmum*, *Calliergonella cuspidata*, *Campanula serrata*, *Epipactis helleborine*, *Listera opata*, *Rhytididelfus squarrosus*, *Trautsteinera globosa*). Najliczniej grupa ta reprezentowana jest na poletku badawczym na polanie Krawców Wierch i Muńcuł (3 gat.). Większość powierzchni (12) nie posiada jednak żadnego przedstawiciela grupy gatunków rzadkich i chronionych. Badane powierzchnie pozytywnie ocenione zostały ze względu na brak obcych gatunków inwazyjnych, niski stopień zarośnięcia przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (maksymalnie 2%; na 2 poletkach badawczych) oraz zazwyczaj słabo zaznaczoną eutrofizację siedliska (eutrofizację stwierdzono na 6 obiektach, z czego tylko na 4 osiągała ona przynajmniej 10% powierzchni). Gorzej natomiast ocenić należy wpływ gatunków ekspansywnych na siedlisko – 5 powierzchni cechuje stan niezadowalający U1 (pokrycie 20-30% powierzchni), a kolejne 5 – stan zły U2 (pokrycie ponad 30% powierzchni). Najpowszechniej występującymi gatunkami roślin ekspansywnych są: malina właściwa *Rubus idaeus* (11 wystąpień), dziurawiec czteroboczny *Hypericum maculatum* (11 wystąpień, lecz znacznie niższe pokrycie) oraz borówka czernica *Vaccinium myrtillus* (5 wystąpień).

Wykonywane zabiegi, negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony

Badane powierzchnie tylko w niewielkim stopniu podlegały użytkowaniu. Wypas na całej powierzchni stwierdzono jedynie na poletkach zlokalizowanych na polanie Krawców Wierch oraz Muńcuł (czyli na 5 obiektach). Na pozostałych poligonach nie zaobserwowano żadnych działań. Niekorzystnie prezentuje się również ocena negatywnych wpływów z otoczenia – ponad 80% powierzchni badawczych (14 obiektów) narażonych jest na ekspansję roślin, wśród których największy problem stanowi – jak już wspomniano – *Rubus idaeus* oraz *Hypericum maculatum*. Tylko na 3 poligonach nie zdiagnozowano żadnych negatywnych wpływów.

W związku z brakiem zabiegów i powszechną ekspansją roślin zielnych perspektywy ochrony siedliska są niekorzystne, a ogólna ocena – zła U2 (14), a w najlepszym przypadku – niezadowalająca U1 (3). Trzeba jednak wyjaśnić, że ta zła ocena wynika w przeważającej mierze z ubóstwa gatunków charakterystycznych, decydujących o specyfice zespołu, ze względu na ich silne przywiązanie do danego syntaksonu. Mała ich liczba wskazuje więc na degenerację fitocenozy, co wymaga wprowadzenia zabiegów służących poprawie stanu siedliska. Użytkowaniem, które doprowadziło do powstania reglowej łąki mieczykowo-mietlicowej było wypasanie i koszenie, z nawożeniem zapewniającym zachowanie eutroficznego charakteru

siedliska. Takie zabiegi są więc konieczne dla utrzymania, a – wobec przedstawionej powyżej oceny – zwłaszcza poprawy stanu siedliska.

II.4.3. Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe – siedlisko 6230.2

Opis siedliska

Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe *Hieracio (vulgati)-Nardetum* to zbiorowisko związane z siedliskami ubogimi w składniki mineralne, zakwaszonymi i o niewielkiej zdolności retencyjnej (stąd nierzadko przesuszonymi). Zajmują one tereny w piętrach reglowych po wykarczowaniu lasów czy powierzchni zdegradowanych łąk kośnych, a czynnikiem warunkującym ich trwałość jest ingerencja człowieka, polegająca na użytkowaniu pasterskim, bez koszarzenia zwierząt (z wyjątkiem nielicznych układów o charakterze naturalnym, utrzymujących się samoistnie). Sama murawa cechuje się zasadniczo niską, zwartą, jednowarstwową runią, której fizjonomię w znacznej mierze określa panująca bliźniczka psia trawka *Nardus stricta*. Skład florystyczny zdominowany jest przez trawy, a udział roślin dwuliściennych jest raczej niewielki (Matuszkiewicz 2000, Perzanowska 2004).

Lokalizacja i liczba powierzchni badawczych

Bukowy Groń – 6 poletek badawczych (1. N 49 44 15 E 18 56 50; 2. N 49 44 21 E 18 57 07; 3. N 49 44 24 E 18 57 08; 4. N 49 44 12 E 18 57 12; 5. N 49 44 12 E 18 57 07; 6. N 49 44 10 E 18 57 02)

Kompleks Czantorii – 3 poletka badawcze (1. N 49 41 28 E 18 46 30; 2. N 49 41 27 E 18 46 31; 3. N 49 41 25 E 18 46 34)

Kotarz – 3 poletka badawcze (1. N 49 42 05,34 E 18 56 48,46; 2. N 49 42 05,59 E 18 56 48,24; 3. N 49 42 05,82 E 18 56 48,12)

Magurka Radziechowska – 3 poletka badawcze (1. N 49 37 43 E 19 03 14; 2. N 49 37 43 E 19 03 19; 3. N 49 37 41 E 19 03 22)

Stary Groń – 3 poletka badawcze (1. N 49 41 58 E 18 55 02; 2. N 49 41 50 E 18 55 15; 3. N 49 41 52 E 18 55 09)

Cudzychowa – 3 poletka badawcze (1. N 49 32 13 E 19 17 07; 2. N 49 32 12 E 19 17 08; 3. N 49 32 15 E 19 17 12)

Jodłowcowa – 3 poletka badawcze (4. N 49 32 51 E 19 18 11; 5. N 49 32 50 E 19 18 12; 6. N 49 32 51 E 19 18 09)

Lipowska – 3 poletka badawcze (HN1. N 49,52981, E19,22431; HN2. N 49,52971 E 19,22455; HN3. N 49,52900 E19,22323)

Mała i Wielka Racza – 4 poletka badawcze (1. N 49,40558, E 18,97894; 2. N49,40572, E18,97883; 3. N 49,40603, E 18,97945; 4. N 49,404701, E 18,973544)

Muńcoł – 3 poletka badawcze (1. N 49,45251° E 19,10687°; 2. N 49,45335° E 19,10767°; 3. N 49,45630° E 19,11073°)

Rycerzowa – 3 poletka badawcze (1. N 49°, 25,332' E 19°, 05,930'; 2. N 49°, 25,197' E 19°, 05,909'; 3. N 49°, 25,187' E 19°, 05,894')

Rysianka – 3 poletka badawcze (HN1. N 49,53394 E19,23643; HN2. N 49,53237 E 19,23959; HN3. N 49,53480 E19,23513)

Charakterystyka i ocena stanu siedliska

Fitocenozy reprezentujące *Hieracio (vulgati)-Nardetum* na powierzchniach objętych monitoringiem charakteryzują się dość zróżnicowanym bogactwem florystycznym. Jego zakres zawiera się pomiędzy 8 i 23 gatunkami, przy średniej dla 40 analizowanych płatów wynoszącej ok. 13 gatunków. Zważywszy na przeciętną liczbę gatunków podawaną z psiar gorczańskich (24) stwierdzoną różnorodność gatunkową należy ocenić jako stosunkowo niską (Perzanowska 2004). Murawy bliźniczkowe są jednak z natury ubogimi florystycznie siedliskami, a ich ewentualne bogactwo gatunkowe może wynikać z postępującej sukcesji (Korzeniak 2010). Wartościowanie tego parametru wymaga więc dłuższych obserwacji i analiz. Bezwzględnie niezadowolająca jest jednak liczba gatunków charakterystycznych dla zespołu (w tym charakterystycznych lokalnie) – średnia wartość wynosi niewiele ponad 3 (przy rozpiętości od 1 do 8 gatunków). Należy przy tym dodać, że 3 gatunki charakterystyczne przypadające na zdjęcie fitosocjologiczne, stanowią dolną granicę przedziału wartości, który kwalifikuje obiekt do nadania mu miana stanu niezadowolającego. Ponadto stan aż 17 polan należy pod tym względem ocenić jako zły (zaledwie 1-2 gatunki charakterystyczne). Łącznie na wszystkich poligonach stwierdzono 11 gatunków charakterystycznych: *Carex ovalis*, *Carex pallescens*, *Carex pilulifera*, *Carlina acaulis*, *Danthonia decumbens*, *Hieracium lachenalii*, *Hieracium pilosella*, *Luzula multiflora*, *Nardus stricta*, *Potentilla erecta* i *Veronica officinalis*. Wśród nich najczęściej spotykano *Nardus stricta* (35 notowań), *Potentilla erecta* (20 notowań) oraz *Veronica officinalis* (15 notowań). Grupa gatunków rzadkich i chronionych była obserwowana sporadycznie. Wśród stwierdzonych – na zaledwie 9 obiektach – 4 gatunków chronionych aż 3 stanowią mszaki (*Calliergonella cuspidata*, *Pleurozium schreberi*, *Rhytidiadelphus squarrosus*), a jedynym gatunkiem naczyniowym jest dziewięciśń bezłodygowy *Carlina acaulis*. Nie jest to więc sytuacja zadowolająca. Korzystniej natomiast wypada ocena powierzchni monitorowanych pod kątem obecności gatunków inwazyjnych – tylko dla 2 powierzchni wskazano potencjalne zagrożenie, które stanowić może naparstnica purpurowa *Digitalis purpurea*. W obydwu przypadkach zajmuje ona jednak znikomą powierzchnię, a ponadto zgodnie z informacjami zawartymi w bazie danych „Gatunki introdukowane w Polsce”, prowadzonej przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, gatunek ten nie posiada na razie statusu inwazyjnego. Przydatna jednakże wydaje się kontrola ekspansywności naparstnicy purpurowej w miejscach notowań. Na poprawny stan siedliska wskazuje również nieznaczny stopień zarośnięcia przez roślinność drzewiastą i krzewiastą. Zagadnienie dotyczy ponad połowy obiektów, lecz zarośnięcie na żadnym z nich nie przekracza 3% powierzchni (przy najczęściej notowanym 1% pokryciu). Najpowszechniej występującym gatunkiem tej grupy jest jarząb pospolity, czyli jarzębina *Sorbus aucuparia*. Korzystnie oceniono także parametr opisujący eutrofizację siedliska. Oznaki tego zjawiska podane zostały jedynie z 5 polan, z czego na 2 gatunki wskazujące na użyznienie siedliska pokrywały istotniejszą powierzchnię (*Rumex alpinus* i *Polygonum bistorta* – odpowiednio 10 i 40%). Elementem wypadającym zdecydowanie niekorzystnie jest ocena wpływu ekspansywnych roślin zielnych. Obecność gatunków tej grupy została stwierdzona na wszystkich poletkach, różnice zaś dotyczą: liczby taksonów i ich pokrycia. Parametry te wahają się w bardzo szerokich granicach, co wraz ze zgromadzonym materiałem fitosocjologicznym potwierdza subiektywność oceny eksperckiej. Nie ma wątpliwości, że wskazanie gatunków cechujących się charakterem ekspansywnym i realnie wpływających na stan siedliska muraw bliźniczkowych wymaga dogłębnej analizy bibliograficznej oraz analizy danych zebranych w kolejnych latach.

Wykonywane zabiegi, negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony

Poletka poddane monitoringowi podlegały dwóm typom zabiegów: wypasaniu (1/3 badanych powierzchni) oraz wykaszaniu (mniej niż 1/5 badanych powierzchni). Na 21 obiektach (ponad połowa przebadanych) nie stwierdzono natomiast żadnych działań. Powszechnie notowano negatywny wpływ z otoczenia polegający na ekspansji różnych gatunków roślin. Ponadto jednostkowo wśród zagrożeń wymieniano także szkodliwy wpływ narciarstwa czy eutrofizację. Ze scharakteryzowanymi szeroko zagadnieniami wiąże się oszacowanie perspektyw ochrony oraz kwestia ogólnej oceny siedliska. W przeważającej mierze jest to niestety ocena negatywna. Perspektywy ochrony uznano albo za złe ze względu na silny wpływ czynników zagrażających albo za dobre pod warunkiem utrzymania wypasu, względnie wypasu i wykaszania. Tylko 2 powierzchnie uzyskały ogólną ocenę dobrą FV (Kotarz 1 oraz Bukowy Groń 6), 8 – niezadowolającą, a aż 30 – złą U2. Ważną informacją, pozwalającą wyciągnąć właściwe wnioski z już zgromadzonych danych jest fakt, że dość często decydujący wpływ na ogólną ocenę stanu siedliska miał udział gatunków ekspansywnych. Poprzedzone analizą ujednolicenie zagadnienia „gatunków ekspansywnych” z pewnością wpłynie na końcową ocenę powierzchni (choć niekoniecznie podnosząc ich ocenę ogólną).

Podsumowując warto przypomnieć, że warunkiem istnienia, a także dobrego stanu, zachodniokarpickich muraw bliźniczkowych jest ich ochrona czynna, polegająca na prowadzeniu ekstensywnego wypasu lub innych zabiegów ograniczających sukcesję, a jednocześnie nie powodujących wzrostu trofii, np. okresowego koszenia z usuwaniem pozyskanego siana. Ze względu na słabe zbadanie siedliska konieczne są jednak dalsze badania, umożliwiające ocenę wpływu koszenia na skład gatunkowy bliźniczyk (Korzeniak 2010).

II.4.4. Kwietne murawy kserotermiczne – siedlisko 6210.3.

Opis siedliska

Kwietne murawy kserotermiczne to ciepłolubne zbiorowiska z udziałem barwnie kwitnących bylin, rozwijające się na glebach bogatych w węglan wapnia o odczynie zasadowym lub obojętnym. Występują w miejscach otwartych, w warunkach dużego nasłonecznienia.

W powstaniu specyficznej kompozycji gatunkowej obok warunków klimatycznych i edaficznych istotną rolę odgrywa sposób ich użytkowania w formie wypasu bądź koszenia, rzadziej – wypalania. Murawy kserotermiczne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej zwykle wykształcają się na zboczach lub szczytach wzniesień. Stanowią jeden z najcenniejszych, a wśród zbiorowisk nieleśnych najcenniejszy, element szaty roślinnej tego obszaru. W obrębie monitorowanych powierzchni nie stwierdzono w murawach kserotermicznych cennych gatunków storczyków, których obecność podnosi rangę siedliska jako priorytetowego.

Lokalizacja i liczba powierzchni badawczych

Na potrzeby monitoringu założono 7 powierzchni badawczych w 4 obiektach.

Morsko — 1 powierzchnia

Skały Rzędkowickie — 3 powierzchnie

Skały w Zaborzu — 3 powierzchnie

Golizna — 3 powierzchnie

Charakterystyka i ocena stanu siedliska

Na wszystkich powierzchniach badawczych stan siedliska oceniono jako zły. Główną przyczyną była negatywna ocena U2 wynikająca z braku przedstawicieli rodziny storczykowatych, które na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej należą do gatunków bardzo rzadkich. W zdjęciach fitosocjologicznych odnotowano od 22 do 45 gatunków, co świadczy o dość bogatym składzie gatunkowym, jednocześnie pod względem liczby gatunków charakterystycznych wszystkie powierzchnie uzyskały ocenę U1 – niezadowalająca. Liczba gatunków charakterystycznych wynosiła w nich od 3 do 4 gatunków. Na 7 powierzchniach odnotowano łącznie 6 gatunków chronionych: zawilca wielkokwiatowego *Anemone sylvestris* na 1 powierzchni w Goliźnie, goryczkę krzyżową *Gentiana cruciata* na powierzchni nr 1 w Morsku, zarzę Bartlinga *Orobancha bartlingi* na powierzchniach nr 1 i 3 w Skałach Rzędkowickich, pierwiosnkę lekarską *Primula veris* na powierzchni nr 1 i 2 w Skałach Rzędkowickich oraz nr 3 w Goliźnie, dziewięciśnię bezłodygowego *Carlina acaulis* na powierzchni nr 1 w Skałach Rzędkowickich i dziewięciśnię popłocholistnego *Carlina onopordifolia* na powierzchni nr 2 w Goliźnie. Największą liczbę gatunków — 3 na jednej powierzchni stwierdzono na poletku nr 1 w Skałach Rzędkowickich. Na żadnej z powierzchni nie odnotowano obcych gatunków inwazyjnych. Spośród ekspansywnych gatunków zielnych najczęściej obserwowano jeżyny — popielicę *Rubus caesius* i malinę *Rubus idaeus*. Na wszystkich poletkach badawczych w składzie gatunkowym obecne były siewki i podrost drzew i krzewów takich gatunków, jak: sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, dąb szypułkowy *Quercus robur* śliwa tarnina *Prunus spinosa*, szakłak *Rhamnus cathartica*, dereń świdwa *Cornus sanguinea* oraz jałowiec zwyczajny *Juniperus communis*, trzmielina pospolita *Euonymus europea*. Na wszystkich badanych poletkach wskazywano na znaczne przekształcenie zbiorowisk i trudności w ich jednoznacznym zaklasyfikowaniu do jednostki syntaksonomicznej.

Wykonywane zabiegi, negatywne wpływy z otoczenia i perspektywy ochrony

Wszystkie monitorowane powierzchnie poddane były zabiegom usuwania drzew i krzewów. Wycinką objęte było od 25% do 50 % monitorowanej powierzchni. Na powierzchniach gdzie drzewa i krzewy wycięto w poprzednich latach, zaobserwowano pędy odroślowe, które nadal stanowią zagrożenie dla muraw kserotermicznych. Dla zachowania istniejącego stanu siedlisk bądź ich poprawy konieczne jest wprowadzenie na miejsca, gdzie była wykonana wycinka — wypasu kóz, które chętnie zgryzają odrośla drzew i krzewów.

Na 4 powierzchniach stwierdzono ślady wypasu o natężeniu małym bądź średnim, który objął od 25% do 50% powierzchni.

Jako główne zagrożenia dla siedliska, eksperci wskazywali sukcesję drzew i krzewów, bujny rozwój odrostów drzew i krzewów po ich wycięciu, a także rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: *Rubus caesius*, *Rubus idaeus* i *Calamagrostis epigejos* (potencjalne zagrożenie dla powierzchni nr 1 w Morsku).

Perspektywy ochrony oceniono jako dobre pod warunkiem kontynuacji rozpoczętych działań tj. wycinki drzew i krzewów, oraz kontynuację wypasu na powierzchniach już wypasanych oraz wprowadzenie wypasu kóz i owiec na powierzchnie, na których nie odnotowano śladów wypasu w roku bieżącym.

II.5. Podsumowanie wyników i wnioski

1. Przeprowadzona w ramach monitoringu ogólnego ocena bioróżnorodności obiektów zgłoszonych do realizacji Programu Owca Plus wykazała: na terenie Beskidu Śląskiego i Pogórza — 5 cennych siedlisk przyrodniczych oraz 15 gatunków chronionych i rzadkich roślin, na terenie Beskidu Żywieckiego i Makowskiego — 8 cennych siedlisk i 25 gatunków chronionych i rzadkich roślin, na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej — 4 cenne siedliska i 9 gatunków roślin podlegających ochronie prawnej.
2. Wśród zdiagnozowanych negatywnych wpływów na siedliska przyrodnicze największą rolę odgrywa naturalna sukcesja, w efekcie której na półnaturalne siedliska łąk i muraw wkraczają gatunki drzew (na obszarach górskich głównie świerk, na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej — sosna i grab), a na Jurze także krzewy — tarnina, szakłak, dereń świdwa i jałowiec. Przejawem sukcesji jest także rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków roślin zielnych (na obszarach górskich przede wszystkim borówki czarnej i maliny). Powstrzymanie sukcesji lasu na siedliska nieleśne jest najważniejszym działaniem warunkującym osiągnięcie celu ekologicznego Programu Owca Plus, jakim jest zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej.
3. Wycinka drzew i krzewów gatunków liściastych oraz wykaszanie borówczysk muszą być cyklicznie powtarzane. Jednorazowe działania w wielu przypadkach nie dają bowiem oczekiwanego rezultatu. Z monitoringu obiektów na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej wynika, że w następnym roku po wycince krzewy i niektóre gatunki drzew (np. grab) wytwarzają bujnie odrośla, które ponownie zacieniają powierzchnię. W warunkach górskich jednorazowe wykoszenie krzewinek borówki osłabia nieco ich żywotność (o czym świadczy słabsze ulistnienie szczytowych pędów narażonych na uszkodzenia podczas koszenia) jednak nie eliminuje ich z powierzchni. Dla osiągnięcia właściwego efektu wycinkę i wykaszanie drzew, krzewów i krzewinek należy powiązać z wypasem. Na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej powierzchnie, na których dokonano wycinki drzew liściastych i krzewów należy spasać w następnych latach stadami kóz, skutecznie zgryzających pojawiające się odrośla. W Beskidach zaleca się wykaszanie powierzchni borówczysk przez kilka kolejnych lat, a następnie na wykoszonych powierzchniach wprowadzenie wypasu w systemie koszarowym.
4. Ze względu na ważną rolę ekologiczną borówczysk i zarośli maliny jako bazy pokarmowej dla niektórych gatunków zwierząt, w tym niedźwiedzia brunatnego, który stanowi przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 PLH24006 Beskid Żywiecki i i PLH 24005 Beskid Śląski należy pozostawić na polanach strefę ekotonową o szerokości około 20 m od skraju lasu niezagospodarowaną (tj. wyłączoną z wykaszania i wypasu) na której zbiorowiska z udziałem tych gatunków będą mogły się rozwijać.
5. Planując wycinkę drzew i krzewów na siedliskach nieleśnych, należy mieć na uwadze, funkcję jaką drzew pełnią dla ptaków i innych grup zwierząt (miejsca gniazdowania, żerowania lub schronienia). Należy więc w każdym przypadku pozostawiać część zarośli i pojedynczych okazów drzew.
6. Wśród gatunków, które rozprzestrzeniają się na murawach kserotermicznych jest jałowiec pospolity, którego skupiska reprezentują cenne siedlisko przyrodnicze *5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych*. W przypadku tego siedliska wskazany jest ekstensywny wypas, który umożliwi utrzymanie właściwych proporcji

między zaroślami jałowca i murawami, a w uzasadnionych przypadkach powinna go poprzedzić wycinka drzew i krzewów liściastych. Zarośla jałowca nie powinny podlegać wycinie. Szczególna ostrożność w traktowaniu tego siedliska wymagana jest w obiektach: Góra Biblioteka i Apteka, Góra Zborów i Kołoczek oraz Skały Rzędkowickie, które zlokalizowane są w obrębie projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 PLH240032 Ostoja Kroczycka, bowiem siedlisko 5130 stanowi jego przedmiot ochrony.

7. Niepokojącym zjawiskiem jest obecność na monitorowanych polanach w Beskidach roślin obcego pochodzenia, uznanych w Polsce i Europie za gatunki inwazyjne: niecierpka gruczołowatego (na polanie Rówienki), nawłoci kanadyjskiej (na polanach Rówienki i Trzy Kopce Wiślańskie), rdestowca ostrokończystego (obiekty: Koczy Zamek/ Podgrapy, Ochodźta i Skałka). Gatunki te obecnie stosunkowo nieliczne w niedalekiej przyszłości mogą stanowić poważne zagrożenie dla rodzimych siedlisk i gatunków, a ich rozprzestrzenianie prowadzić będzie do ubożenia bioróżnorodności. Usuwanie gatunków inwazyjnych jako element użytkowania polan górskich należy uznać za istotne działanie wspierające zachowanie ich bioróżnorodności.
8. Z monitoringu szczegółowego dzwonka piłkowanego *Campanula serrata* wynika, że dotychczasowe użytkowanie skutecznie powstrzymuje sukcesję na siedliskach łąk mieczykowo-mietlicowych i muraw bliźniczkowych, w których stwierdzono występowanie gatunku. Jednocześnie użytkowanie pasterskie jest przyczyną uszkodzeń pędów dzwonka piłkowanego (co należy ocenić jako niekorzystny wpływ). Perspektywy ochrony należy ocenić jako dobre pod warunkiem zapewnienia populacji możliwości przejścia pełnego cyklu rozwojowego w sezonie. Należy ograniczyć możliwość zgryzania pędów przez owce poprzez dostosowanie terminu wypasu na halach Krawców Wierch, Rycerzowa, Muńcoł i Mała Racza do fenologii gatunku (wypas po 20 września lub co drugi rok). Z uwagi na występowanie dzwonka piłkowanego także w obrębie siedlisk tradycyjnie użytkowanych jako łąki kośne (zespół *Gladiolo-Agrostietum*), na wskazanych polanach należy zaplanować obok wypasu, także wykaszanie łąk ze zbiórką siana.
9. Z monitoringu szczegółowego krokusa spiskiego *Crocus scepusiensis* wynika, że największym zagrożeniem dla populacji gatunku w Beskidach jest przekształcenie siedlisk na skutek ich zarastania, a gatunkami najsilniej zagrażającymi jego populacjom są: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, która zwiększa znacząco swój udział po zaprzestaniu użytkowania pasterskiego lub kośnego oraz szczaw alpejski *Rumex alpinus*, który rozprzestrzenia się na siedliskach o dużej zawartości azotu (miejsca usytuowania koszarów w przeszłości). O ile nie powstrzyma się rozprzestrzeniania tych dwóch gatunków perspektywy ochrony krokusa spiskiego należy uznać za złe. Obserwacje śladów zgryzania roślinności na polanach wskazują na zbyt małą intensywność wypasu. W obrębie polan: Rysianka, Lipowska, Bieguńska, Bacmańska, Łyśniowska (Pawlusia II), na których stwierdzono występowanie krokusa spiskiego należy: a) wykluczyć koszarowanie owiec na powierzchniach zarośniętych szczawiem alpejskim, b) przez co najmniej 3-5 lat regularnie wykaszać borówczyska oraz zbiorowiska szczawiu alpejskiego, zbierając skoszone części roślin, c) zwiększyć obsadę owiec na 1 ha w przypadku wypasu wolnego lub zastosować wypas w koszarach przestawianych w ciągu sezonu w różne części polany.
10. Z monitoringu szczegółowego zimowita jesienno- *Colchicum autumnale* wynika, że intensywne użytkowanie sprzyja jego populacji. W miejscach intensywnego wypasu występowało wyraźnie większa liczebność populacji w porównaniu z fragmentami, na których wypasu nie było. Perspektywy ochrony są dobre, więc zaleca się zachowanie

dotychczasowego sposobu użytkowania zarówno pod względem powierzchni jak i intensywności.

11. Monitoring szczegółowy reglowej łąki mieczykowo-mietlicowej wykazał znaczne zagrożenie siedliska wynikające z ekspansji roślin zielnych, głównie maliny właściwej *Rubus idaeus*, dziurawca czterobocznego *Hypericum maculatum* i borówki czarnej *Vaccinium myrtillus*. Niezadowolająca jest również ocena różnorodności gatunkowej (w tym gatunków charakterystycznych) fitocenozy. Dlatego też oraz ze względu na charakter siedliska niezbędna jest zmiana użytkowania w kierunku gospodarki kośno-pastwiskowej. Zaleca się naprzemienne ekstensywne wypasanie z koszarzeniem owiec oraz wykaszanie. Wykaszanie łąk powinno odbywać się pod koniec lipca lub na początku sierpnia w celu zachowania dużej bioróżnorodności zbiorowisk łąkowych (wydanie nasion i rozsianie się większości gatunków), a ruń nie powinna być koszona zbyt nisko. Pokos powinien być usuwany jako siano. Konieczność nawożenia mineralnego może być częściowo zastąpiona pozostawieniem fragmentu nie skoszonej runi na polanie.
12. Podobne zalecenia należy sformułować dla łąki rajgrasowej, której monitoring szczegółowy także wykazał niewielkie bogactwo gatunkowe (w tym gatunków charakterystycznych) oraz postępujące procesy wzrostu zawartości azotu w glebie związane z rozkładem biomasy w zbiorowisku (obecność pokrzywy zwyczajnej i ostrożeńca polnego). Naprzemiennie stosowanie koszenia oraz wypasu połączony z koszarowaniem powinno wpłynąć korzystnie na stan zachowania zbiorowiska.
13. Wyniki monitoringu szczegółowego zachodniokarpackich muraw bliźniczkowych wskazują na niekorzystny stan siedliska, spowodowany przede wszystkim silnie zaznaczoną ekspansją roślin zielnych. Obecność wśród nich gatunków siedlisk żyzniejszych (kostrzewa czerwona, śmiatek darniowy, kłosówka miękka, mietlica zwyczajna), ziołorośli (dziurawiec czteroboczny, szczaw alpejski) oraz krzewinek (borówka czarna) wskazuje na procesy sukcesyjne związane z zaprzestaniem ich użytkowania. Dlatego też konieczne jest kontynuowanie wypasu bądź wprowadzenie wypasu, tam gdzie nie odnotowano jego śladów w roku bieżącym. Wykorzystanie wypasu dla usunięcia roślin ekspansywnych, a przy tym omijanych przez zwierzęta wymaga zwiększenia intensywności wypasu proponuje się wprowadzenie w miejsce stosowanego dotychczas wypasu wolnego — wypas koszarowy. Koszar powinien być przenoszony z częstotliwością zapobiegającą przenawożeniu tego ubogiego siedliska.
14. Gatunkiem najsilniej zagrażającym istnieniu muraw bliźniczkowych jest borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. Ekspansja tego gatunku stanowi wstępną fazę powracania lasu na siedliska nieleśne. Na wielu polanach borówczyska opanowały już znaczne powierzchnie, w skrajnym przypadku – hala Wojtasia – zajmują obecnie 95% powierzchni polany. Eliminacja borówczyska wymaga ich regularnego wykaszania przez co najmniej 2-3 lata, a następnie wprowadzenia na wykoszone siedliska wypasu w systemie koszarowym w celu „wymuszenia” zgryzania odrostów krzewinek przez owce.
15. Na wielu polanach stwierdzono na siedliskach muraw bliźniczkowych rozprzestrzenianie się gatunków nitrofilnych — zwłaszcza szczawiu alpejskiego *Rumex alpinus*, jako skutek prowadzonego w przeszłości intensywnego wypasu z koszarowaniem dużej liczby zwierząt. W celu umożliwienia regeneracji zbiorowisk bliźniczkowych, konieczne jest ograniczenie powierzchni zajmowanych przez zbiorowiska szczawiu. Jako jedyną skuteczną metodę zwalczania tego gatunku wskazuje się jego wykaszanie z usuwaniem biomasy. Powierzchnie szczawiozisk powinny być wyłączone z koszarzenia.

16. Z monitoringu ogólnego wynika, że na niektórych polanach występują siedliska szczególnie wrażliwe i jednocześnie cenne przyrodniczo z uwagi na występujące na nich rzadkie gatunki roślin, które nie są od wypasu zależne jednak potencjalnie mogą być degradowane w jego następstwie. W najcenniejszych płatach tych siedlisk zostaną założone w roku 2011 dodatkowe powierzchnie monitoringowe.
17. W trakcie monitoringu stwierdzono, że w obrębie niektórych obiektów dokonano w ubiegłych latach zalesień części gruntów, co prowadzi do redukcji powierzchni chronionych siedlisk nieleśnych. W obecnym stanie prawnym grunty rolne przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art. 14, ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach [t.j. Dz.U. 2005, Nr 45, poz. 435 wraz z późn. zm.]). Obiekty objęte Programem Owca Plus, a szczególnie obiekty gdzie stwierdzono chronione siedliska nieleśne, nie powinny być przeznaczane do zalesienia. Postuluje się, aby marszałek przesłał stosowną informację właściwym gminnym organom samorządowym, a także, w razie potrzeby, zawierał tę informację w odpowiedziach na zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
18. Ochrona gruntów rolnych przed erozją i powierzchniowymi ruchami masowymi w obiektach objętych Programem powinna być realizowana przede wszystkim poprzez utrzymywanie trwałych użytków zielonych. W przypadkach, gdy byłoby to niewystarczające, organy wydające decyzje wykonania zalesienia, zadrzewienia lub zakrzewienia gruntów na podstawie art. 15, ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2004, Nr 121, poz. 1266 wraz z późn. zm.) powinny kierować się zasadą jak najmniejszej redukcji powierzchni użytków zielonych. Celowe jest, aby zamiar wydania stosownych decyzji dotyczących obiektów objętych Programem Owca Plus był konsultowany z marszałkiem województwa, w zakresie zapobiegania lub ograniczania strat chronionych siedlisk nieleśnych. Z dniem 1.01.2011 r. finansowanie przeciwdziałania erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych odbywać się będzie ze środków budżetu województwa (art. 22c, ust. 1, pkt 4). Art. 26, ust. 1 w związku z art. 5 ust. 3 umożliwia marszałkowi kontrolę prawidłowości wydatkowania przekazywanych środków. W trakcie kontroli należałoby zwracać uwagę, czy środki z budżetu województwa nie są wydatkowane na cele wzajemnie sprzeczne.
19. Monitoring powinien być kontynuowany w latach następnych. Bieżąca ocena skutków realizacji Programu Owca Plus pozwoli na formułowania zaleceń, w zakresie modyfikacji podejmowanych w ramach Programu działań, które służyć mają osiągnięciu celu ekologicznego Programu tj. ochronie i wzbogacaniu bioróżnorodności.

Rozdział III

WYNIKI

MONITORINGU OGÓLNEGO

III.1. Beskid Śląski i Pogórze Śląskie

III.1.1. Barania

III.1.2. Bukowy Groń

III.1.3. Cienków Niżny

III.1.4. Cienków Postrzedni

III.1.5. Cienków Wyszni

III.1.6. Cisowy

III.1.7. Góra Tuł

III.1.8. Gronik

III.1.9. Koczy Zamek / Podgrapy

III.1.10. Kompleks Czantorii

III.1.11. Kotarz

III.1.12. Magurka Radziechowska

III.1.13. Malinka

III.1.14. Ochodzita

III.1.15. Skałka

III.1.16. Stary Groń

III.1.17. Trzy Kopce Wiślańskie

III.1.18. Tyniok

III.1.19. Złoty Groń

III.1.1. Barania

Nazwa obiektu	Barania	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	5	<i>Carici-Agrostietum</i>
	20	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	<i>Scirpetum sylvatici</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i> <i>Carici-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Aconitum firmum</i>	III
	<i>Gentiana asclepiadea</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie (25-50% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	22.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Barania (Krzysztof Kozak, 22.08.2010)

III.1.2. Bukowy Groń

Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	5	Grupy <i>Fagus sylvatica</i>
	5	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
	zn	Grupy <i>Betula pendula</i>
	zn	Grupy <i>Acer pseudoplatanus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i> <i>Carlina acaulis</i>	II I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie, natężenie słabe (do 25% powierzchni) Wycinka drzew, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Digitalis purpurea</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus hirtus</i> , <i>R. plicatus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu; wyznaczenie dodatkowych powierzchni do koszenia; wyznaczenie dodatkowych drzew i krzewów do wycinki; kontrola liczebności <i>Digitalis purpurea</i> pod kątem możliwości inwazji	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	10.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Bukowy Groń (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

III.1.3. Cienków Niżny

Nazwa obiektu	Cienków Niżny, gm. Wiśła	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	10 zn	<i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i> Zbiorowisko <i>Pteridium aquilinum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie 80 % oraz pozyskiwanie siana, wypas owiec, kóz, bydła i koni, natężenie średnie	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	4.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Cienków Niżny (Zbigniew Wilczek, 4.09.2010 rok)

III.1.4. Cienków Postrzedni

Nazwa obiektu	Cienków Postrzedni, gm. Wisła	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	80	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	10	<i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i>
	5	Zbiorowisko <i>Hypericum maculatum</i>
	5	Zbiorowisko <i>Vaccinium myrtillus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie 10 % bez pozyskiwanie siana	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów, wypas owiec	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	4.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Cienków Postrzedni (Zbigniew Wilczek, 4.09.2010 rok)

III.1.5. Cienków Wyszni

Nazwa obiektu	Cienków Wyszni, gm. Wisła	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	20	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zbiorowisko <i>Hypericum maculatum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie 50 % i pozyskiwanie siana, ekstensywny wypas bydła	
Negatywne wpływy z otoczenia	W sąsiedztwie polany, w trakcie budowy szeroka droga stokowa	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów, wypas owiec	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	4.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Cienków Wyszni (Zbigniew Wilczek, 4.09.2010 rok)

III.1.6. Cisowy

Nazwa obiektu	Cisowy, gm. Brenna	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	Zbiorowisko <i>Vaccinium myrtillus</i>
	35	<i>Hieracio (vulgati) –Nardetum</i>
	5	Zbiorowisko <i>Holcus mollis</i>
	zn	Zbiorowisko <i>Rubus plicatus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Sporadyczny wypas 6 koni zachodzących na polanę z „Rancza” pod Błatnią	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> oraz <i>Rubus plicatus</i>	
Zalecenia	Usuwanie podrostu drzew i krzewów, wprowadzenie wypasu owiec	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	6.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Cisowy (Zbigniew Wilczek, 6.09.2010 rok)

III.1.7. Góra Tuł

Nazwa obiektu	Góra Tuł	
Obszar geograficzny	Pogórze Śląskie	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski Użytek ekologiczny Góra Tuł	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	40	<i>Arrenatheretum elatioris</i>
	10	Wtórne grądy
	30	Pasy drzew i krzewów liściastych: <i>Corylus avellana</i> , <i>Acer campestre</i> , <i>Tilia cordata</i> , <i>Quercus robur</i> , <i>Cerasus avium</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Viburnum opulus</i>
	10	Zarośla z klasy <i>Rhamno-Prunetea</i>
	10	Fitocenozy z dominacją <i>Urtica dioica</i> i <i>Cirsium arvense</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Arrenatheretum elatioris</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Cirsium eriophorum</i>	II
	<i>Colchicum autumnale</i>	V
	<i>Galanthus nivalis</i>	IV
	<i>Ononis spinosa</i>	III
	<i>Gentianella cilita</i>	V
	<i>Centurium erythraea</i>	IV
	<i>Platanthera bifolia</i>	III
	<i>Orchis mascula</i>	III
	<i>Orchis pallens</i>	III
	<i>Asarum europaeum</i>	II
	<i>Viburnum opulus</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie (25-50%)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Urtica dioica</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	18.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Góra Tuł (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

Fot. Widok ogólny polany Góra Tuł (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

III.1.8. Gronik

Nazwa obiektu	Gronik, gm. Brenna	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50 50	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Nie stwierdzono	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas owiec i krów 100%, koszenie – siano zgrabione w stogi	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	15.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Gronik (Zbigniew Wilczek, 15.09.2010 rok)

III.1.9. Koczy Zamek / Podgrapy

Nazwa obiektu	Koczy Zamek/Podgrapy	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	brak	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	40	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	Zarosła <i>Salix caprea</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Rubus plicatus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas 580 owiec, natężenie duże, 100 % powierzchni; koszenie oraz pozostawienie siana, 30% powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Obecność <i>Reynoutria japonica</i> , który nie jest zgryzany przez	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów, usuwanie <i>Reynoutria japonica</i>	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	20.09.2010 rok	

Fot. Murawa na szczycie Koczego Zamku (Zbigniew Wilczek, 20.09.2010 rok)

III.1.10. Kompleks Czantorii

Nazwa obiektu	Kompleks Czantorii	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski; obiekt częściowo zlokalizowany na terenie rezerwatu przyrody „Czantoria”	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	10	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Pteridium aquilinum</i>
	5	Grupy <i>Fagus sylvatica</i>
	5	Grupy <i>Picea abies</i>
	zn zn	Grupy <i>Acer pseudoplatanus</i> Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Pteridium aquilinum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	25.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kompleks Czantorii (Krzysztof Kozak, 25.09.2010)

III.1.11. Kotarz

Nazwa obiektu	Kotarz	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	75	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	Zn.	Grupy <i>Acer pseudoplatanus</i>
	Zn.	Grupy <i>Betula pendula</i>
	5	Grupy <i>Fagus sylvatica</i>
	5	Grupy <i>Picea abies</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	III
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe (do 25% powierzchni) Koszenie, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Digitalis purpurea</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>R. plicatus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do wypasu Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	13.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kotarz (Krzysztof Kozak, 13.09.2010)

III.1.12. Magurka Radziechowska

Nazwa obiektu	Magurka Radziechowska	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	75	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	5	Grupy <i>Betula pendula</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	zn	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Betula pendula</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>R. idaeus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	16.09.2010	

Fot. Magurka Radziechowska (Krzysztof Kozak, 16.09.2010)

III.1.13. Malinka

Nazwa obiektu	Malinka, gm. Brenna, Wisła	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	40	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	10	<i>Lolio-Cynosuretum</i>
	Zn.	Zbiorowisko <i>Pteridium aquilinum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Nie stwierdzono. W górnej części polany występuje grupa starych jaworów kwalifikująca się do ochrony w formie pomnika przyrody	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas bydła, koni, owiec, 100 % powierzchni; koszenie oraz pozyskiwanie siana	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów,	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	15.09.2010 rok	

Fot. Pastwisko na polanie Malinka (Zbigniew Wilczek, 15.09.2010 rok)

III.1.14. Ochodzita

Nazwa obiektu	Ochodzita	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	brak	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	20	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	10	<i>Lolio-Cynosuretum</i>
	10	Pola uprawne
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	Zarosła <i>Salix caprea</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Rubus</i>
	zn	zbiorowisko <i>Vaccinium myrtillus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas 580 owiec, natężenie duże, 100 % powierzchni; koszenie oraz pozyskiwanie siana 30% powierzchni, usuwanie zarośli w szczytowych partiach wzniesienia	
Negatywne wpływy z otoczenia	Obecność <i>Reynoutria japonica</i> od strony Rupienki, który nie jest zgryzany przez owce	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów, usuwanie <i>Reynoutria japonica</i>	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	20.09.2010 rok	

Fot. Wypasiona murawa na szczycie Ochodzitej (Zbigniew Wilczek, 20.09.2010 rok)

III.1.15. Skałka

Nazwa obiektu	Skałka-Złączana, gm. Brenna	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	40	Zbiorowisko <i>Holcus mollis</i>
	10	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	zn	<i>Hieracio (vulgati) –Nardetum</i>
	zn	Zbiorowisko <i>Pteridium aquilinum</i>
	zn	Zbiorowisko <i>Vaccinium myrtillus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati) -Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie 20 % oraz pozyskiwanie siana, wypas owiec 80% powierzchni, usuwanie <i>Betula pendula</i>	
Negatywne wpływy z otoczenia	Inwazja <i>Reynoutria japonica</i> w sąsiedztwie szałas na polanie Złączana	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów, usuwanie <i>Reynoutria japonica</i>	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	6.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Skałka (Zbigniew Wilczek, 6.09.2010 rok)

Fot. Widok ogólny polany Złączana (Zbigniew Wilczek, 6.09.2010 rok)

Fot. Inwazja *Reynoutria japonica* na polanie Złączana (Zbigniew Wilczek, 6.09.2010)

III.1.16. Stary Groń

Nazwa obiektu	Stary Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	20	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	5	Zb. z <i>Pteridium aquilinum</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	zn	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	Grupy <i>Picea Abies</i>
	zn	Grupy <i>Fagus sylvatica</i>
	zn	Grupy <i>Betula pendula</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	II
	<i>Hedera helix</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie, natężenie słabe (do 25% powierzchni) Wypas, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Betula pendula</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Digitalis purpurea</i> , <i>Pteridium aquilinum</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>R. plicatus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki Kontrola liczebności <i>Digitalis purpurea</i> pod kątem możliwości inwazji	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	24.09.2010	

Fot. Stary Groń (Krzysztof Kozak, 24.09.2010)

III.1.17. Trzy Kopce Wiślańskie

Nazwa obiektu	Trzy Kopce Wiślańskie, gm. Wisła	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	5	Zbiorowisko <i>Pteridium aquilinum</i>
	5	Zbiorowisko <i>Hypericum maculatum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Na polanie zaobserwowano 1 kępę inwazyjnego gatunku <i>Solidago canadensis</i>	
Zalecenia	Wprowadzenie wypasu, usuwanie <i>Solidago canadensis</i>	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	15.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany na Trzech Kopcach Wiślańskich (Zbigniew Wilczek, 15.09.2010)

III.1.18. Tyniok

Nazwa obiektu	Tyniok	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski; Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90 10 zn	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> Zb. <i>Sorbus aucuparia</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Nie stwierdzono	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas na przełomie września i października 580 owiec, natężenie duże, 100 % powierzchni; koszenie 2 razy w roku, 50% siano pozostawione, 50% siano zgrabione w stogi	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja dotychczasowych zabiegów	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	20.09.2010 rok	

Fot. Tyniok (Zbigniew Wilczek, 20.09.2010 rok)

III.1.19. Złoty Groń

Nazwa obiektu	Złoty Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski – tylko część polany	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90 10	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> Zarośla z <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Crataegus monogyna</i> i <i>Viburnum opulus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Viburnum opulus</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie 80% powierzchni, siano pozostawione na polanie 50%, siano pozyskiwane 50%	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Zalecenia	Kontynuacja koszenia, umiarkowany wypas	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	20.09.2010 rok	

Fot. Złoty Groń (Zbigniew Wilczek, 20.09.2010 rok)

III.2. Beskid Żywiecki i Beskid Makowski

- III.2.1. Abrahamów
- III.2.2. Bacmańska
- III.2.3. Bieguńska
- III.2.4. Buczynek
- III.2.5. Cebulowa
- III.2.6. Cudzychowa
- III.2.7. Cukiernica (Cukiernicza) i Boracza
- III.2.8. Gawlasia
- III.2.9. Głogowa i Morgi
- III.2.10. Górowa
- III.2.11. Janoszkowa
- III.2.12. Jodłowcowa
- III.2.13. Kamieniańska
- III.2.14. Hala Kamińskiego
- III.2.15. Kapokowa i Lizakowa
- III.2.16. Krawców Wierch
- III.2.17. Krzyżowski Groń
- III.2.18. Kubulkowa
- III.2.19. Lipowska
- III.2.20. Mała i Wielka Racza
- III.2.21. Miziowa i Słowikowa
- III.2.23. Muńcoł
- III.2.24. Pawlusia / Łyśniowska
- III.2.25. Prusów
- III.2.26. Redykałna
- III.2.27. Romanka
- III.2.28. Rówienki
- III.2.29. Rycerzowa
- III.2.30. Rysianka
- III.2.31. Skole
- III.2.32. Sucha Góra i Bucioryski
- III.2.33. Uszczawne, Hala Malorka
- III.2.34. Wojtasia

III.2.1. Abrahamów

Nazwa obiektu	Hala Abrahamów	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	zn. zn. 90 zn. zn. zn. zn. 5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Cirsietum rivularis</i> Łąka kośna z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i> (związku <i>Arrhenatherion</i>) <i>Festuco-Cynosuretum</i> Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i> Zb. z <i>Holcus lanatus</i> <i>Scirpetum sylvatici</i> Uprawy traw (poletka doświadczalne)
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Cirsietum rivularis</i> Łąka z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i> <i>Gladiolus imbricatus</i> <i>Centaurea oxylepis</i>	I (-)II I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie (natężenie duże – 85%), wypas (zaobserwowano wypas krowy i konia; natężenie średnie)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Betula pendula</i> , <i>Picea abies</i> (zaobserwowano także inne gatunki drzew i krzewów: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Rosa sp.</i> , <i>Rubus sp.</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Sorbus aucuparia</i>)	
Zalecenia	Utrzymanie dotychczasowych zabiegów – koszenia, wprowadzenie wypasu owiec, usunięcie drzew i krzewów Monitoring w czerwcu (przed skoszeniem łąk) w celu określenia typu łąki	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	22.07.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Abrahamów (Agata Kloczkowska 22.07.2010)

Fot. Poletko doświadczalne na polanie Abrahamów (Agata Kloczkowska 22.07.2010)

III.2.2. Bacmańska

Nazwa obiektu	Hala Bacmańska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	30	<i>Rumicetum alpini</i>
	5	Zb. z <i>Holcus mollis</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	Zn	Zb. z <i>Rubus idaeus</i>
	5	Grupa <i>Picea abies</i> i <i>Betula obscura</i>
Szczególnie cenne siedliska	Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin*	Crocus scepusiensi	II
	Galanthus nivalis	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się <i>Rumex alpinus</i> , zarastanie polany świerkami <i>Picea excelsa</i> i brzozą <i>Betula obscura</i> oraz borówką <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat. Usuwanie nalotów i podrostu świerka. Duży udział powierzchniowy <i>Rumex alpinus</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w glebie, dla zachowania zbiorowisk łąkowych konieczna intensyfikacja koszenia i wypasu (z wyłączeniem koszarzenia w płatach <i>Rumicetum alpini</i>)	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Hala Bacmańska (Jerzy Parusel, 21.07.2010)

III.2.3. Bieguńska

Nazwa obiektu	Hala Bieguńska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Rumicetum alpini</i>
	40	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	5	Zb. z <i>Deschampsia flexuosa</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium myrtilloides</i>
	zn	Zb. z <i>Galeopsis tetrahit</i>
	5	Grupa <i>Picea excelsa</i>
Szczególnie cenne siedliska	Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Crocus scepusiensis</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszone częściowo borówczyska (natężenie słabe)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się <i>Rumex alpinus</i> , zarastanie polany świerkami <i>Picea excelsa</i> i borówką <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat. Usuwanie nalotów i podrostu świerka. Duży udział powierzchniowy <i>Rumex alpinus</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w glebie, dla zachowania zbiorowisk łąkowych konieczna intensyfikacja koszenia i wypasu (z wyłączeniem koszarzenia w płatach <i>Rumicetum alpini</i>)	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Hala Bieguńska (Jerzy Parusel 21.07.2010)

III.2.4. Buczynka

Nazwa obiektu	Hala Buczynka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiektowy	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	70	Łąka kośna z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i> (związku <i>Arrhenatherion</i>)
	5	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	10	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn	Zbiorowisko z <i>Rumex alpinus</i>
	zn	Zbiorowisko z <i>Rubus idaeus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> Łąka z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	
	<i>Mutellina purpurea</i>	
	<i>Gladiolus imbricatus</i>	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas owiec i koni, natężenie średnie Koszenie natężenie średnie	
Negatywne wpływy z otoczenia	Trasa narciarska w pobliżu; pojawiają się siewki drzew: <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Abies alba</i> ; monitoring w czerwcu (przed skoszeniem łąk) w celu określenia typu łąki	
Zalecenia	Utrzymanie dotychczasowych zabiegów	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	01.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Buczynka (Agata Kloczkowska 01.08.2010)

III.2.5. Cebulowa

Nazwa obiektu	Cebulowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki; Użytek ekologiczny Hala Cebulowa	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	30	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>
	zn	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	15	<i>Carici-Agrostietum</i>
	15	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	15	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
Szczególnie cenne siedliska	25	<i>Grupy Picea abies</i>
	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
	<i>Carici-Agrostietum</i>	
	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Allium sibiricum</i> <i>Swertia perrenis</i> <i>Trollius altissimus</i>	V III ?
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu; wyznaczenie powierzchni do koszenia; wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	02.10.2010	

Fot. Widok ogólny polany Cebulowa (Krzysztof Kozak, 02.10.2010)

III.2.6. Cudzichowa

Nazwa obiektu	Cudzichowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	40	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	<i>Senecionetum fuchsii</i>
	zn	Kępy <i>Rumex alpinus</i>
	15	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	35	Grupy <i>Picea abies</i>
	zn	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Allium sibiricum</i> <i>Dactylorhiza majalis</i>	? II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	<i>Ekspansja: Picea abies, Rumex alpinus, Rubus idaeus, Sorbus aucuparia, Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	06.10.2010	

Fot. Widok ogólny polany Cudzichowa (Krzysztof Kozak, 06.10.2010)

III.2.7. Cukiernica (Cukiernicza) i Boracza

Nazwa obiektu	Cukiernica (Cukiernicza) i Boracza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	55	<i>Anthoxantho-Agrostietum</i>
	40	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	zn	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	zn	Zarośla <i>Salix caprea</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i>	III
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe (25-50% powierzchni) Wykoszenie, natężenie silne (50-75% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus plicatus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	25.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Cukiernica (Cukiernicza) (Krzysztof Kozak, 25.08.2010)

III.2.8. Gawlasia

Nazwa obiektu	Hala Gawlasia	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	zn. 95	<i>Scirpetum sylvatici</i> łąka kośna z rzędu Arrhenatheretalia (związku Arrhenatherion)
	zn.	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn.	Zb. z <i>Rubus idaeus</i>
Szczególnie cenne siedliska	Łąka z rzędu Arrhenatheretalia	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	(-)II
	<i>Carlina acaulis</i>	(-)II
	<i>Gladiolus imbricatus</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie, natężenie duże (90% powierzchni łąk), wypasu nie zaobserwowano w czasie monitoringu	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak (nasadzenie tuji w pobliżu jednego z domów – szpecąco działą na krajobraz)	
Zalecenia	Utrzymanie dotychczasowych zabiegów, wprowadzenie wypasu; Monitoring w czerwcu (przed skoszeniem łąk) w celu określenia typu łąki	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	30.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Gawlasia (Agata Kloczkowska 30.08.2010)

III.2.9. Głogowa i Morgi

Nazwa obiektu	Głogowa i Morgi (1)	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	65	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	10	zb. z <i>Festuca rubra</i>
	10	<i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i> (zeutrofiz.)
	zn	<i>Caricetum rostratae</i>
	zn	zb. z <i>Salix silesiaca</i>
	zn	zb. z <i>Urtica dioica</i>
	15	grupy <i>Picea abies</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas – silne (50-75%) Zalesienie <i>Picea abies</i>	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Picea abies</i>	
Zalecenia	Utrzymanie dotychczasowej lub powiększenie istniejącej powierzchni zbiorowisk nieleśnych (rezygnacja z zalesień, usunięcie świerkowych podrostów), kontynuacja wypasu	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Data	15.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Głogowa i Morgi (1) (Michał Romańczyk 15.09.2010)

Nazwa obiektu	Głogowa i Morgi (2)	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	45	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	20	<i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i> :
	20	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	zn	<i>Scirpetum silvatici</i>
	zn	zb. z <i>Salix silesiaca</i>
	zn	zb. z <i>Festuca rubra</i>
	zn	<i>Petasitetum albi</i>
	15	grupy <i>Picea abies</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Epipactis helleborine</i>	I
	<i>Gentiana asclepiadea</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas – bardzo silne (75-100%) Zalesienia <i>Picea abies</i>	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja oraz nasadzenia <i>Picea abies</i> obsiewanie jaworu, buka i świerka w bezpośrednim sąsiedztwie płatów zbiorowisk leśnych (zwłaszcza wzdłuż potoków)	
Zalecenia	Utrzymanie dotychczasowej lub powiększenie istniejącej powierzchni zbiorowisk nieleśnych (rezygnacja z zalesień), kontynuacja wypasu	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Data	15.09.2010	

Fot. Wypas na polanie Głogowa i Morgi (2) (Michał Romańczyk 15.09.2010)

III.2.10. Górowa

Nazwa obiektu	Górowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	30	Wtórna świerczyna
	20	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	10	<i>Rubetum idaei</i>
	10	<i>Senecionetum fuchsii</i>
	10	Grupy <i>Picea abies</i>
	5	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
	5	Kępy <i>Rumex alpinus</i>
	zn	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Aconitum firmum</i> <i>Gentiana asclepiadea</i>	I I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>R. plicatus</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu; wyznaczenie powierzchni do koszenia; wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	22.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Górowa (Krzysztof Kozak, 22.09.2010)

III.2.11. Janoszkowa

Nazwa obiektu	Hala Janoszkowa	
Obszar geograficzny	Beskid Makowski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Brak	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	15	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	35	zb. z <i>Nardus stricta</i>
	40	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	zn.	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	5	Zb. z <i>Holcus lanatus</i>
	zn.	Kępy <i>Juncus effusus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i> <i>Dactylorhiza majalis</i>	I (-) II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	utrzymanie wypasu	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	02.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Janoszkowa (Agata Kloczkowska 02.08.2010)

III.2.12. Jodłowcowa

Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	25	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	20	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>
	10	<i>Rubetum idaei</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	zn	Kępy <i>Rumex alpinus</i>
	zn	<i>Senecionetum fuchsii</i>
	35	Grupy <i>Picea abies</i>
	zn	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
	zn	Grupy <i>Juniperus communis</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Allium sibiricum</i>	?
	<i>Trollius altissimus</i>	?
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	<i>Ekspansja: Picea abies, Rumex alpinus, Rubus idaeus, Sorbus aucuparia, Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu; wyznaczenie powierzchni do koszenia; wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	04.10.2010	

Fot. Widok ogólny polany Jodłowcowa (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

III.2.13. Kamieniańska

Nazwa obiektu	Kamieniańska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki; Użytek ekologiczny Hala Kamieniańska	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	<i>Rubetum idaei</i>
	20	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	Grupy <i>Picea abies</i>
	5	Kępy <i>Rumex alpinus</i>
	Zn.	<i>Carici-Agrostietum</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i> <i>Carici-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu; wyznaczenie powierzchni do koszenia; wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	08.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kamieniańska (Krzysztof Kozak, 08.09.2010)

III.2.14. Hala Kamińskiego

Nazwa obiektu	Hala Kamińskiego	
Obszar geograficzny	Beskid Makowski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Otulina Babiogórskiego Parku Narodowego Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Babia Góra PLB120011	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	15	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	50	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	Zb. z <i>Rubus idaeus</i>
	25	Zb. z <i>Holcus lanatus</i>
	zn	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn	<i>Scirpetum sylvatici</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Betula pendula</i>	
Zalecenia	Zwiększenie wypasu	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	29.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kamińskiego (Agata Kloczkowska 29.08.2010)

III.2.15. Kapokowa i Lizakowa

Nazwa obiektu	Kapokowa i Lizakowa (1)	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	98	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	zn	<i>Carici canescentis-Agrostietum caninae</i>
	zn	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	zn	Zb. z <i>Juncus effusus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Carici canescentis-Agrostietum caninae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	wypas – bardzo silne (75-100%) wykoszenie – słabe (0-25% - inf. ustna)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Zalecenia	utrzymanie aktualnej formy użytkowania (wypas i wykaszanie)	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Data	15.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kapokowa i Lizakowa (1) (Michał Romańczyk 15.09.2010)

Nazwa obiektu	Kapokowa i Lizakowa (2)	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90 10	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> grupy <i>Picea abies</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i> <i>Gentiana asclepiadea</i>	I I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	wypas – bardzo silne (75-100%) wyraźne ślady koszarowania owiec	
Negatywne wpływy z otoczenia	ekspansja <i>Picea abies</i>	
Zalecenia	utrzymanie aktualnej formy użytkowania (wypas); prowadzenie wypasu na całej powierzchni polany; przenoszenie koszar z częstotliwością gwarantującą zachowanie pokrywy roślinnej; usuwanie nalotu i podrostów świerka	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Data	15.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Kapokowa i Lizakowa (2) (Michał Romańczyk 15.09.2010)

III.2.16. Krawców Wierch

Nazwa obiektu	Krawców Wierch	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	80	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	10	<i>Cirsietum rivularis</i>
	5	<i>Chaerophylletum aromatici</i>
	5	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	zn	<i>Carici-Agrostietum</i>
	zn	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	zn	<i>Lolio-Polygonetum</i>
	zn	<i>Rubetum idaei</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Carici-Agrostietum</i> <i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Campanula serrata</i> <i>Carlina acaulis</i> <i>Cirsium eriophorum</i> <i>Dactylorhiza fuchsi</i> <i>Dactylorhiza majalis</i> <i>Epipactis heleborine</i> <i>Listera ovata</i> <i>Trautsteinera globosa</i> <i>Veratrum lobelianum</i>	IV II I II II I II I II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie, 100 % powierzchni po 20 września (inf. ustna Marian Jeleśniański –Stacja Edukacji Ekologicznej w Rajczy-Nickulinie)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>Chaerophyllum aromaticum</i>	
Zalecenia	Kontynuacja wypasu, koszenie i pozyskiwanie siana	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	20.09.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Krawców Wierch (Zbigniew Wilczek, 8.07.2010 rok)

Fot. Widok ogólny polany Krawców Wierch (Zbigniew Wilczek, 20.09.2010 rok)

III.2.17. Krzyżowski Groń

Nazwa obiektu	Hala Krzyżowski Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	Zb. z <i>Holcus lanatus</i> (z dużym udziałem siewek drzew <i>Salix caprea</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Picea abies</i>)
	zn	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	zn	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	10	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	35	<i>Arrhenatherum elatioris</i>
Szczególnie cenne siedliska	5	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> (z dużym udziałem siewek drzew <i>Salix caprea</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Picea abies</i>)
	<i>Arrhenatherum elatioris</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i> <i>Carlina acaulis</i> <i>Gladiolus imbricatus</i> <i>Centaurea oxylepis</i> <i>Platanthera bifolia</i>	(-)II I I I I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas natężenie małe	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , , <i>Rubus</i> sp. Tylko ¼ z zaznaczonego na mapie obszaru pokrywają zbiorowiska nieleśne	
Zalecenia	Zwiększenie inetnsuwności wypasu owiec, wprowadzenie koszenia, usunięcie drzew	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	30.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Krzyżowski Groń (Agata Kloczkowska 30.08.2010)

III.2.18. Kubulkowa

Nazwa obiektu	Hala Kubulkowa	
Obszar geograficzny	Beskid Makowski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Brak	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50%	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	50%	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	zn.	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn.	Zb. z <i>Holcus lanatus</i>
	zn.	Zb. z <i>Rubus sp.</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Nie zaobserwowano	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> (w mniejszym stopniu), <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Zwiększenie wypasu, usunięcie części drzew	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	02.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Kubulkowa (Agata Kloczkowska 02.08.2010)

III.2.19. Lipowska

Nazwa obiektu	Hala Lipowska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki Część obiektu na terenie rezerwatu przyrody „Lipowska”	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	50	<i>Hieracio-Nardetum</i>
	20	<i>Rumicetum alpini</i>
	25	Zb. z <i>Vaccinium myrtilus</i>
	3	Zb. z <i>Holcus mollis</i>
	zn	Zb. z <i>Deschampsia caespitosa</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Crocus scepusiensis</i>	III
	<i>Galanthus nivalis</i>	II
	<i>Platanthera bifolia</i>	I
	<i>Pleurozium schreberi</i>	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszone borówczyska a także fragmenty zbiorowiska z <i>Rumex alpinus</i> (50-75% silnie); wypas (natężenie słabe), wykarczowanie podrostów świerka (50-75% silne)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się <i>Rumex alpinus</i> , zarastanie polany świerkami <i>Picea abies</i> i borówką <i>Vaccinium myrtillus</i> , narciarstwo (przez polanę przebiega trasa wyciągu orczykowego),	
Zalecenia	regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat, usuwanie nalotów i podrostu świerka, zwiększenie intensywności wypasu na powierzchniach wykoszonych borówczysk	
Ekspert	Renata Bula, Kloczkowska Agata Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	24.04.2010, 21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Lipowska (Jerzy Parusel 20.07.2010)

III.2.20. Mała i Wielka Racza

Nazwa obiektu	Mała i Wielka Racza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	20	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	60	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	Zb. z <i>Holcus lanatus</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	5	Zb. z <i>Senecio fuchsii</i>
	5	Grupa <i>Picea excelsa</i> i <i>Salix silesiaca</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki	<i>Campanula serrata</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Koszenie od ok. 2005 kosiarkami rotacyjnymi i bijakowymi, natężenie średnie (30% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Salix silesiaca</i>	
Zalecenia	Wycinka drzew i krzewów Intensyfikacja koszenia , wprowadzenie wypasu Dostosowanie terminu koszenia i wypasu do fenologii <i>Campanula serrata</i>	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	05.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Mała Racza (J. Parusel, 5.08.2010)

III.2.21. Miziowa i Słowikowa

Nazwa obiektu	Miziowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Miziowa	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium vitis-idaea</i>
	10	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	5	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	5	<i>Lolio polygonetum</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	zn	Grupy <i>Salix caprea</i>
	zn	Grupy <i>Sorbus aucuparia</i>
	zn	<i>Rubetum idaei</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Allium sibiricum</i>	V
	<i>Aconitum firmum</i>	III
	<i>Swertia perrenis</i>	III
	<i>Dactylorhiza majalis</i>	III
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas 10%	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Vaccinium vitis-idaea</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	08.09.2010	

Fot. Widok ogólny polany Miziowa (Krzysztof Kozak, 08.09.2010)

Fot. Widok ogólny polany Miziowa (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

III.2.23. Muńcoł

Nazwa obiektu	Muńcoł	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	30	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	40	<i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i>
	zn	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	20	Zb. z <i>Rubus idaeus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio(vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Coeloglossum viride</i> <i>Veratrum lobelianum</i> <i>Campanula serrata</i> <i>Carlina acaulis</i>	I I III I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, 100% powierzchni, 7 sztuk/ ha (65 owiec, 35 kóz)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Picea abies</i>	
Zalecenia	Utrzymanie wypasu w celu zachowania i poprawy stanu siedliska przyrodniczego, obserwacja dynamiki populacji gatunków chronionych i rzadkich	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Data	15.07.2010	

Fot. Widok na polanę Muńcoł w trakcie wypasu (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

III.2.24. Pawlusia / Łyśniowska

Nazwa obiektu	Hala Pawlusia	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	65	<i>Rumicetum alpini</i>
	20	Zb. z <i>Deschampsia caespitosa</i>
	10	Zb. z <i>Festuca rubra</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	Zb. z <i>Holcus mollis</i>
	zn	Zb. z <i>Vaccinium myrtilloides</i> Zb. z <i>Nardus stricta</i>
Szczególnie cenne siedliska	Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin*	<i>Crocus scepusiensis</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszenie borówczysk - natężenie słabe, Ok. 50% polany zostało zalesione	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ok. 50% polany zostało zalesione	
Zalecenia	duży udział powierzchniowy <i>Rumex alpinus</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w glebie, dla zachowania zbiorowisk łąkowych konieczna intensyfikacja koszenia, wypas dopuszczalny bez koszarzenia.	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Pawlusia I (J. Parusel, 21.07.2010)

Nazwa obiektu	Hala Łyśniowska (Pawlusia II)	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	<i>Rumicetum alpini</i>
	10	<i>Rubetum idaei</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillos</i>
	10	Zb. z <i>Deschampsia caespitosa</i>
	5	Zb. z <i>Senecio ovatus</i>
	3	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	zn	Zb. z <i>Festuca rubra</i>
	zn	Zb. z <i>Holcus mollis</i>
	zn	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
	zn	Zb. z <i>Galeopsis tetrahit</i>
	15	<i>Grupa Picea excelsa</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i> Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Dactylorhiza majalis</i> ,	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Celowe zalesienia	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ok. 50% polany zostało celowo zalesione, na pozostałej części obserwuje się sukcesję świerka	
Zalecenia	duży udział powierzchniowy <i>Rumex alpinus</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w glebie, dla zachowania zbiorowisk łąkowych konieczna intensyfikacja koszenia, wypas dopuszczalny bez koszarzenia	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Hala Łyśniowska (Pawlusia II) (J. Parusel, 21.07.2010)

III.2.25. Prusów

Nazwa obiektu	Prusów	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	45	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	15	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	30	Grupy <i>Picea Abies</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	5	Grupy <i>Salix caprea</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	25.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Prusów (Krzysztof Kozak, 25.08.2010)

III.2.26. Redykalna

Nazwa obiektu	Hala Redykalna	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Zb. z Deschampsia flexuosa</i>
	5	<i>Zb. z Nardus stricta</i>
	5	<i>Zb. z Vaccinium myrtillus</i>
	Zn	<i>Zb. Z Holcus mollis</i>
	Zn	<i>Rumicetum alpini</i>
	20	<i>Grupa Picea excelsa</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Zb. z Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak śladów użytkowania	
Negatywne wpływy z otoczenia	zarastanie polany świerkami <i>Picea excelsa</i> i borówką <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat. Usuwanie nalotów i podrostu świerka.	
Ekspert	Renata Bula,	
Data	21.07.2010	

Fot. Hala Redykalna, widok z lotu ptaka (RSIP)

III.2.27. Romanka

Nazwa obiektu	Romanka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	65	<i>Gladiolo-Agrostietum capillaris</i>
	5	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	5	<i>Senecionetum fuchsii</i>
	5	<i>Chearophyllo hirsuti-Calthetum palustris</i>
	5	Grupy <i>Salix caprea</i>
	10	Grupy <i>Picea Abies</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Gladiolo-Agrostietum capillaris</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	III
	<i>Dactylorhiza majalis</i>	I
	<i>Doronicum austriacum</i>	III
	<i>Gentiana asclepiadea</i>	I
	<i>Gladiolus imbricatus</i>	III
	<i>Gymnadenia conopsea</i>	II
	<i>Epipactis helleborine</i>	II
	<i>Platanthera bifolia</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszenie, natężenie słabe (do 25 % powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Nasadzanie gatunków obcych m.in.: <i>Lupinus polyphyllus</i> , <i>Lathyrus heterophyllus</i> , <i>Rosa rugosa</i> , <i>Potentilla fruticosa</i> , <i>Aesculus hippocastanum</i> , <i>Berberis thunbergii</i> , <i>Philadelphus coronarius</i> , <i>Syringa vulgaris</i> , <i>Vinca minor</i> , <i>Corylus maxima</i> , <i>Astilbe davidii</i> , <i>Iris sibirica</i> , <i>Juniperus communis</i> , <i>Daphne mezereum</i> Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki Kontrola liczebności gatunków obcych pod kątem ich możliwej ekspansji	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	17.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Romanaka (Krzysztof Kozak, 17.08.2010)

Fot. Widok ogólny polany Romanaka (Krzysztof Kozak, 17.08.2010)

III.2.28. Rówienki

Nazwa obiektu	Hala Rówienki	
Obszar geograficzny	Beskid Makowski	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Otulina Żywieckiego Parku Krajobrazowego	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	90	Łąka kośna z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i> (związku <i>Arrhenatherion</i>)
	10 zn	<i>Scirpetum sylvatici</i> Zb. z <i>Rubus sp.</i>
Szczególnie cenne siedliska	Łąka z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i> <i>Platanthera bifolia</i> <i>Dactylorhiza majalis</i> <i>Carlina acaulis</i>	I I I (-)II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas owiec (natężenie małe), koszenie łąk (natężenie średnie, powierzchnia ok. 40%), nasadzenia świerkowe (pow. ok. 10%)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Występowanie: <i>Impatiens glandulifera</i> , <i>Solidago canadensis</i> Ekspansja drzew i krzewów: <i>Picea abies</i> , <i>Abies alba</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rubus sp.</i>	
Zalecenia	kontrola liczebności <i>Impatiens glandulifera</i> oraz <i>Solidago canadensis</i> (możliwość inwazji). Zwiększenie powierzchni koszonych łąk, zwiększenie natężenia wypasu owiec. Monitoring w czerwcu (przed skoszeniem łąk) w celu określenia typu łąki	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	27.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Rówienki (Agata Kloczkowska 27.08.2010)

III.2.29. Rycerzowa

Nazwa obiektu	Rycerzowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	70	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	30	<i>Zb Vaccinium myrtillus</i>
	zn	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>
	zn	<i>Caricetum nigrae (subalpinum)</i>
	zn	<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Caricetum nigrae (subalpinum)</i> <i>Gladiolo-Agrostietum</i> <i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Valeriano-Caricetum flavae</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Campanula serrata</i>	IV
	<i>Carlina acaulis</i>	II
	<i>Cirsium eriophorum</i>	I
	<i>Dactylorhiza majalis</i>	I
	<i>Trautsteinera globosa</i>	I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie (65 owiec + 35 kóz), 100 % powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Kontynuacja wypasu	
Ekspert	Zbigniew Wilczek	
Data	9.07.2010 rok	

Fot. Widok ogólny polany Hala Rycerzowa (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010 rok)

III.2.30. Rysianka

Nazwa obiektu	Hala Rysianka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	25	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	20	Zb. z <i>Deschampsia caespitosa</i>
	20	<i>Rumicetum alpini</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillos</i>
	5	Zb. z <i>Holcus mollis</i>
	15	Grupa <i>Picea excelsa</i>
Szczególnie cenne siedliska	Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Crocus scepusiensis</i>	III
	<i>Rhytidadelphus squarrosus</i> <i>Galanthus nivalis</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszone częściowo borówczyska (ok. 5%) Wykoszone częściowo zbiorowiska łąkowe w otoczeniu schroniska „Rysianka”, wypas (natężenie słabe), wykarczowanie drzew (natężenie słabe)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się <i>Rumex alpinus</i> , <i>Holcus mollis</i> , zarastanie polany świerkami <i>Picea abies</i> i borówką <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Zalecenia	Regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat. Usuwanie nalotów i podrostu świerka (przy czym ze względu na znaczenie grup świerków dla populacji ptaków, a zwłaszcza siwerniaka halnego i krzyżodzioba świerkowego, zaleca się pozostawienie niektórych grup drzew). Lokalizacja koszarów wyłącznie we wschodniej części polany. Zwiększenie intensywności wypasu na powierzchniach wykoszonych borówczysk.	
Ekspert	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok ogólny polany Hala Rysianka (Jerzy Parusel 17.06.2010)

Fot. Widok ogólny polany Hala Rysianka (Jerzy Parusel 17.06.2010)

III.2.31. Skole

Nazwa obiektu	Skole	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	55	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	30	<i>Rubetum idaei</i>
	5	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	5	Grupy <i>Picea Abies</i>
	5	Kępy <i>Rumex alpinus</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i>	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wykoszenie, natężenie słabe (do 25 % powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>R. hirtus</i> , <i>R. plicatus</i> , <i>Rumex alpinus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	30.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Skole (Krzysztof Kozak, 30.08.2010)

III.2.32. Sucha Góra i Bucioryski

Nazwa obiektu	Sucha Góra i Bucioryski	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	55	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	15	Grupy <i>Picea Abies</i>
	10	<i>Calamagrostietum epigeji</i>
	5	<i>Rubetum idaei</i>
	zn	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	zn	<i>Senecionetum fuchsii</i>
	zn	Grupy <i>Salix caprea</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Carlina acaulis</i> <i>Gentiana asclepiadea</i>	III I
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas, natężenie średnie (25-50%)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>R. plicatus</i>	
Zalecenia	Wyznaczenie dodatkowych powierzchni do wypasu Wyznaczenie powierzchni do koszenia Wyznaczenie drzew i krzewów do wycinki	
Ekspert	Krzysztof Kozak	
Data	21.08.2010	

Fot. Widok ogólny polany Bucioryski (Krzysztof Kozak, 21.08.2010)

Fot. Widok ogólny polany Sucha Góra (Krzysztof Kozak, 21.08.2010)

III.2.33. Uszczawne, Hala Malorka

Nazwa obiektu	Hala Uszczawne i Malorka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	5	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>
	10	Zb. z <i>Nardus stricta</i>
	10	Zb. z <i>Vaccinium myrtillus</i>
	20	Zb. z <i>Rubus idaeus</i>
	10	Zb. z <i>Holcus lanatus</i>
	15	Zb. z <i>Deschampsia cespitosa</i>
	zn.	<i>Scirpetum sylvatici</i>
	zn.	Zb. z <i>Rumex alpinus</i>
	30	<i>Arrhenatheretum elatioris</i>
Szczególnie cenne siedliska	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i> <i>Arrhenatheretum elatioris</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentiana asclepiadea</i> <i>Mutellina purpurea</i> <i>Carlina acaulis</i> <i>Campanula serrata</i> (z literatury – nie zaobs.)	(-)II I (-)II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas – natężenie średnie Zalesienie blisko 30% polany świerkiem	
Negatywne wpływy z otoczenia	Zalesienie ok. 30% polany świerkiem; Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Fagus sylvatica</i> ; Zniszczenia pojazdami (poszerzona droga)	
Zalecenia	Zwiększenie wypasu, wykoszenie <i>Rubus idaeus</i>	
Ekspert	Agata Kloczkowska	
Data	01.08.2010 r.	

Fot. Widok ogólny polany Uszczawne (Agata Kloczkowska 01.08.2010)

III.2.34. Wojtasia

Nazwa obiektu	Hala Wojtasia	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Żywiecki	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	95 5 zn	Zb. z <i>Vaccinium myrtillos</i> Zb. z <i>Nardus stricta</i> Grupa <i>Picea abies</i>
Szczególnie cenne siedliska	Zb. z <i>Nardus stricta</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Polana prawie w całości zarośnięta borówką <i>Vaccinium myrtillos</i> , rozprzestrzenia się także świerk <i>Picea abies</i>	
Zalecenia	Regularne wykaszanie borówki przez kilka kolejnych lat. Usuwanie nalotów i podrostu świerka. Konieczne intensywne spaszanie skoszonych powierzchni.	
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Data	21.07.2010	

Fot. Widok z lotu ptaka na Halę Wojtasią

III.3. Jura Krakowsko-Częstochowska

III.3.1. Golizna

III.3.2. Góra Biblioteka i Apteka

III.3.3. Góra Serwin

III.3.4. Góra Zborów i Kołoczek

III.3.5. Morsko

III.3.6. Skały Kroczyckie, Przysiółek Kuźnia

III.3.7. Skały Rzędkowickie

III.3.8. Skały w Zaborzu

III.3.9. Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie, w tym kompleks Góry Skarzawy

III.3.10. Wzgórza koło Suliszowic

III.3.11. Wzgórza nad Zdowem

III.3.1. Golizna

Nazwa obiektu	Golizna	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Użytek ekologiczny „Golizna”	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	80 20	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne Zbiorowiska zaroślowe
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Anemone sylvestris	III
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas o małym natężeniu -100% powierzchni , Wycinka drzew i krzewów – 25% powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesja drzew i krzewów na siedliskach murawowych	
Zalecenia	Zwiększenie intensywności wypasu, wycinka odrostów drzew i krzewów	
Ekspert	Barbara Majchrzak	
Data	29.09.2010.	

Fot. Zarastające murawy kwietne na użytku Golizna (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.2. Góra Biblioteka i Apteka

Nazwa obiektu	Góra Biblioteka i Apteka	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Specjalny Obszar Ochrony PLH240032 Ostoja Kroczycka	
Charakterystyka roślinności	%	zbiorowisko
	25	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne
	10	Zb. z <i>Juniperus communis</i>
	50	Murawy naskalne
	10	Zb. dywanowe z kl. <i>Plantaginetea</i>
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Jovibarba sobolifera	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesja drzew i krzewów na siedliskach murawowych, turystyka – wydeptywanie, niszczenie zbiorowisk naskalnych przez turystów uprawiających wspinaczkę skałkową	
Zalecenia	Zachowanie jałowczysk jako cennych siedlisk przyrodniczych, wprowadzenie wypasu w celu eliminacji liściastych gatunków drzew i krzewów	
Ekspert	Renata Bula, Agata Kloczkowska	
Data	29.09.2010.	

Fot. Góra Apteka, murawy naskalne (Agata Kloczkowska, 8.08.2010)

III.3.3. Góra Serwin

Nazwa obiektu	Góra Serwin	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	10	Zb. z <i>Juniperus communis</i>
	25	Murawy kwietne <i>Origano-Brachypodietum</i> i <i>Adonido-Brachypodietum</i>
	25 20	Murawy psammofilne Zadrzewienia <i>Pinus sylvestris</i>
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas okazjonalny o małym natężeniu, tylko w szczytowej części wzgórza, w obrębie niezbyt cennych siedlisk napiaskowych	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesja drzew i krzewów na siedliskach murawowych	
Zalecenia	Usunięcie podrostu sosny, zwiększenie intensywności wypasu do co najmniej 50% powierzchni	
Ekspert	Renata Bula	
Data	29.09.2010.	

Fot. Murawa psammofilna na Górze Serwin zarastająca jałowcem (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.4. Góra Zborów i Kołoczek

Nazwa obiektu	Góra Biblioteka i Apteka	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, rezerwat przyrody „Góra Zborów”, Specjalny Obszar Ochrony PLH240032 Ostoja Kroczycka	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	30	Murawy naskalne Libanoti-Potenilletum tabernaemontani
	30	Murawy kwietne Origano-Brachypodietum i Adonido-Brachypodietum
	10	Zb. z Juniperus communis
	10	Murawy napiaskowe (Spergulo vernalis – Corynephorum, Diantho-Armerietum)
	20	Zarastające ugory porolne
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami Potentilletalia caulescentis	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Dianthus gratianopolitanus</i> <i>Polypodium vulgare</i> <i>Primula veris</i> <i>Carlina acaulis</i>	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wycinka drzew i krzewów (natężenie silne > 75% powierzchni). Wypas kóz (natężenie silne 75%-100% powierzchni).	
Negatywne wpływy z otoczenia	Wkraczanie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , ruch turystyczny powodujący wydeptywanie roślin, wspinaczka skałkowa powodująca niszczenie zbiorowiska naskalnych	
Zalecenia	Realizacja działań z zakresu ochrony czynnej zgodnie z zapisami planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góra Zborów”	
Ekspert	Renata Bula	
Data	29.09.2010.	

Fot. Góra Zborów, zbiorowisko muraw kwietnych (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.5. Morsko

Nazwa obiektu	Morsko (gm. Włodowice)	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	75	Zb. zbliżone do muraw kserotermicznych klasy <i>Festuco-Brometea</i> , miejscami z jałowcem <i>Juniperus communis</i>
	25	Zb. z sosną zwyczajną <i>Pinus sylvestris</i> (efekt wkraczania sosny na zbiorowiska murawowe)
Szczególnie cenne siedliska	Zbiorowiska zbliżone do muraw kserotermicznych klasy <i>Festuco-Brometea</i> – siedlisko 6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	<i>Gentianella ciliata</i> występuje na murawie intensywnie wypasanej, <i>Gentiana cruciata</i> rośnie w miejscach umiarkowanie wypasanych	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wycięcie podrostu sosen (natężenie słabe do 25% powierzchni). Wypas owiec (miejscami natężenie średnie 25 do 50% powierzchni oraz natężenie silne 50-75% powierzchni).	
Negatywne wpływy z otoczenia	Wkraczanie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , częściowo ekspansja trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigejos</i> .	
Zalecenia	Kontynuacja wypasu. Właściciele terenu sami zaczęli wycinać podrost sosny pospolitej.	
Ekspert	Barbara Majchrzak	
Data	29.09.2010.	

Fot. Morsko, zbiorowisko muraw kwiatnych (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.6. Skały Kroczyckie, Przysiółek Kuźnia

Nazwa obiektu	Skały Kroczyckie, Przysiółek Kuźnia	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	%	<i>zbiorowisko</i>
	10	Ugory porolne
	40	Uprawy
	50	Lasy i zadrzewienia
Szczególnie cenne siedliska	brak	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się drzew i krzewów na nieużytkowanych gruntach	
Zalecenia	Obszar nie przedstawia szczególnej wartości ze względu na siedliska przyrodnicze, ewentualne zabiegi związane z usuwaniem drzew i krzewów lub wypas służyć będą raczej zachowaniu walorów krajobrazowych należy rozważyć zasadność takich działań, w sytuacji gdy wiele cennych przyrodniczo miejsc na Jurze ulega degeneracji na skutek braku użytkowania	
Ekspert	Renata Bula	
Data	30.08.2010.	

Fot. Widok ogólny obiektu Skały Kroczyckie, przys. Kuźnie

III.3.7. Skały Rzędkowickie

Nazwa obiektu	Skały Rzędkowickie	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd; Specjalny Obszar Ochrony PLH240032 Ostoja Kroczycka	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	20 80	Zb. z Juniperus communis Kwietne murawy Origano-Brachypodietum
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Carlina acaulis Orobanche bart lingi Primula veris	II I II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Przeprowadzona wycinka grabów oraz śliwy tarniny, leszczyny, częściowo szakłaka i derenia świdwy - natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesja drzew i krzewów na siedliskach murawowych	
Zalecenia		
Ekspert	Barbara Majchrzak	
Data	29.09.2010.	

Fot. Skały Rzędkowickie, murawy po wycięciu zarośli (B. Majchrzak, 22.07.2010)

III.3.8. Skały w Zaborzu

Nazwa obiektu	Skały w Zaborzu	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne
	20	Murawy naskalne
	5	Zb. z <i>Juniperus communis</i>
	15	Zbiorowiska zaroślowe
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Viburnum opulus	I
	Jovibarba sobolifera	II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Przeprowadzona wycinka drzew rosnących u podnóża skał, zacieńających murawy naskalne - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów z wierzchowiny wzgórza - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Nie zauważono śladów wypasu.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesją drzew i krzewów na siedliskach murawowych	
Zalecenia	Usuwanie odrostów drzew i krzewów poprzez wycinkę i wypas	
Ekspert	Barbara Majchrzak	
Data	30.08.2010.	

Fot. Skały w Zaborzu widok ogólny (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.9. Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie, w tym kompleks Góry Skarzawy

Nazwa obiektu	Tereny muraw Mstów-Małusy Wielkie, w tym kompleks Góry Skarzawy	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Użytek ekologiczny „Golizna”	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	20 20 60	Kwietne murawy kserotermiczne Zbiorowiska zaroślowe Pola uprawne i ugory porolne
Szczególnie cenne siedliska	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Anemone sylvestris	III
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	Wypas o małym natężeniu – (10% powierzchni w skali całego obszaru), głównie teren Góry Skarzawa – 75% powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Sukcesja drzew i krzewów na siedliskach murawowych	
Zalecenia	Należy doprecyzować granice obszaru objętego działaniami w ramach Programu Owca Plus , zwiększyć intensywności wypasu, sukcesywnie usuwać nalot drzew i krzewów	
Ekspert	Renata Bula	
Data	29.09.2010.	

Fot. Góra Skarzawa, wypas na murawie kserotermicznej ((Jerzy Parusel, 23.06.2010)

III.3.10. Wzgórza koło Suliszowic

Nazwa obiektu	Wzgórza k. Suliszowic: rejon skały Skorkowa	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	40	Zb. zbliżone do muraw kserotermicznych klasy <i>Festuco-Brometea</i>
	10	Zarośla jałowca na murawach nawapiennych
	10	Zubożałe wapieniolubne murawy naskalne
	20	Od strony północnej skałek w miejscach wycięcia krzewów leszczyny runo o charakterze grądowym
	10	Grądowe zbiorowisko leśne <i>Tilio-Carpinetum</i>
	10	Zbiorowiska szczelin skalnych od strony północnej
Szczególnie cenne siedliska	<p>5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych</p> <p>6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne</p> <p>8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i></p>	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	Dobrze zachowana populacja porastającej skały od strony północnej paprotki <i>Polypodium vulgare</i> , <i>Jovibarba sobolifera</i>	II
		II
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	<p>Wycięcie sosen i krzewów zacierających murawy naskalne od strony południowej skałek (natężenie słabe do 25% powierzchni); usunięcie krzewów leszczyny od strony północnej w celu uwypuklenia walorów krajobrazowych (natężenie słabe do 25% powierzchni).</p> <p>Wypas owiec (natężenie średnie 25 do 50% powierzchni) prowadzony od strony północnej skałek, a nie od właściwej - południowej strony - na siedliskach muraw kserotermicznych. Teren częściowo uprzątnięty przez właścicieli.</p>	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja orlicy pospolitej <i>Pteridium aquilinum</i> na siedlisko muraw kserotermicznych.	
Zalecenia	Intensyfikacja wypasu po stronie południowej grupy ostańców Skorkowej.	
Ekspert	Barbara Majchrzak	
Data	28.09.2010.	

Fot. Wzgórza k. Suliszowic, murawy naskalne (Jerzy Parusel, 23.06.2010)

Fot. Suliszowice, północna część skały Skorkowej - miejsce wypasu owiec (Barbara Majchrzak, 8.10.2010)

III.3.11. Wzgórza nad Zdowem

Nazwa obiektu	Wzgórza nad Zdowem	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Charakterystyka roślinności	% powierzchni	zbiorowisko
	60	Ugory porolne
	20	Zbiorowiska zaroślowe i zadrzewienia
	20	Uprawy
Szczególnie cenne siedliska	brak	
Rzadkie i chronione gatunki roślin	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia, natężenie)	brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się drzew i krzewów	
Zalecenia	Obszar nie przedstawia szczególnej wartości ze względu na siedliska przyrodnicze, ewentualne zabiegi związane z usuwaniem drzew i krzewów lub wypas służyć będą raczej zachowaniu walorów krajobrazowych należy rozważyć zasadność takich działań, w sytuacji gdy wiele cennych przyrodniczo miejsc na Jurze ulega degeneracji na skutek braku użytkowania	
Ekspert	Renata Bula	
Data	30.08.2010.	

Fot. Wzgórza nad Zdowem – widok ogólny (ortofotomapa RSIP)

Rozdział IV

WYNIKI

MONITORINGU

SZCZEGÓŁOWEGO

IV.1. Beskid Śląski

IV.1.1. Bukowy Groń

IV.1.2. Góra Tuł

IV.1.3. Kompleks Czantorii

IV.1.4. Kotarz

IV.1.5. Magurka Radziechowska

IV.1.6. Stary Groń

IV.1.1. Bukowy Groń

Nazwa obiektu	Bukowy Groń					
Obszar geograficzny	Beskid Śląski					
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski					
Numer poletka	1	2	3	4	5	6
Stan siedliska	U1	U2	U2	U1	U2	U1
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]					
<i>Acer pseudoplatanus</i>				0,4	0,4	0,1
<i>Achillea millefolium</i>				1		0,4
<i>Agrostis capillaris</i>	3	0,1	2	1	2	2
<i>Betula pendula</i>	0,1					
<i>Campanula patula</i>				0,1		
<i>Carex ovalis</i>					0,2	
<i>Carex pallescens</i>	0,1					
<i>Carex pilulifera</i>						0,1
<i>Deschampsia cespitosa</i>			0,1			
<i>Digitalis pupurea</i>			0,2			
<i>Festuca rubra</i>	3	0,4	2	3	2	4
<i>Galeopsis bifida</i>			0,1			
<i>Galium saxatile</i>	4	4	5	2	3	3
<i>Hieracium lachenali</i>						0,1
<i>Holcus mollis</i>	3	4	3	2	1	1
<i>Hypericum maculatum</i>				0,4		0,4
<i>Luzula luzuloides</i>		0,1				
<i>Luzula multiflora</i>						0,1
<i>Nardus stricta</i>	1	4		4		0,4
<i>Phleum pratense</i>				0,1		
<i>Potentilla erecta</i>	0,2			0,1		0,4
<i>Rubus hirtus</i>		0,1				
<i>Rubus plicatus</i>	1		0,4	0,2		
<i>Rumex acetosella</i>	5	0,1	3	2	2	2
<i>Rumex alpestris</i>			0,1	0,1		0,1
<i>Sorbus aucuparia</i>	0,2	1	0,2	0,1		
<i>Stelaria graminea</i>				0,1	0,1	1
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,1	2				
<i>Veronica chamaedrys</i>				2	0,2	1
<i>Veronica officinalis</i>			2	1	3	3
Ekspert	Krzysztof Kozak					
Data obserwacji	10.09.2010					

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 15 E 18 56 50	
Wysokość n.p.m.	810 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 1%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Carex pallescens</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 30% <i>Rubus plicatus</i> 10% <i>Vaccinium myrtillus</i> <1%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Sorbus aucuparia</i> 1% <i>Betula pendula</i> <1%	U1
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Betula pendula</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 21 E 18 57 07	
Wysokość n.p.m.	880 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 10%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 40% <i>Rubus hirtus</i> 15% <i>Vaccinium myrtillus</i> 25%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Sorbus aucuparia</i> <1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus hirtus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 24 E 18 57 08	
Wysokość n.p.m.	890 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 1%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Veronica officinalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	<i>Digitalis purpurea</i> 1%	U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 30% <i>Rubus plicatus</i> 5%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Sorbus aucuparia</i> 1%	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Digitalis purpurea</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 4 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	4	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 12 E 18 57 12	
Wysokość n.p.m.	818 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 1%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	18	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 20% <i>Hypericum maculatum</i> 3% <i>Rubus plicatus</i> 1%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Acer pseudoplatanus</i> 1%	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus plicatus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	5	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 12 E 18 57 07	
Wysokość n.p.m.	815 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 1%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Acer pseudoplatanus</i> 1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Holcus mollis</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 5 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Fot. Bukowy Groń, poletko nr 6 (Krzysztof Kozak, 10.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Bukowy Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	6	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 44 10 E 18 57 02	
Wysokość n.p.m.	793 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - <1%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	17	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex pilulifera</i> , <i>Hieracium lachenalii</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Luzula multiflora</i>	FV
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Hypericum maculatum</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Acer pseudoplatanus</i> <1%	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	FV	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 10.09.2010	

IV.1.2. Góra Tuł

Nazwa obiektu	Góra Tuł			
Obszar geograficzny	Beskid Śląski			
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląsk			
Numer poletka	1	2	3	4
Stan siedliska	U2	U1	FV	FV
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]			
<i>Achillea millefolium</i>	0,1	0,1	0,2	0,2
<i>Aegopodium podagraria</i>			0,1	
<i>Agrimonia eupatoria</i>	0,1	0,1	0,2	0,1
<i>Agrostis stolonifera</i>	0,4	1		
<i>Alchemilla glauca</i>			0,4	0,4
<i>Alchemilla</i> sp.	0,1	0,4		
<i>Arrhenatherum elatius</i>	4	2		
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	0,1	0,1		
<i>Centaurea erythraea</i>			0,2	0,2
<i>Cerastium holosteoides</i>	0,1	0,1	0,1	0,2
<i>Cirsium arvense</i>	0,4			
<i>Cirsium vulgare</i>		0,2		
<i>Clinopodium vulgare</i>	0,4	0,2		
<i>Colchicum autumnale</i>		0,1	0,4	0,4
<i>Crataegus monogyna</i>		0,1		
<i>Cynosurus cristatus</i>		2	1	0,4
<i>Dactylis glomerata</i>	0,1	4		
<i>Daucus carota</i>			0,1	0,2
<i>Euphorbia cyparissias</i>	1	0,1		
<i>Festuca rubra</i>			0,4	0,4
<i>Fragaria virginiana</i>			0,2	0,1
<i>Galium aparine</i>	0,2			
<i>Galium mollugo</i>	2	0,4	0,2	0,2
<i>Geranium pyrenaicum</i>	0,1	0,4		
<i>Geum urbanum</i>		0,1		
<i>Glechoma hederacea</i>	0,1			
<i>Holcus lanatus</i>	1	1		
<i>Hypericum maculatum</i>	0,1	0,1		
<i>Lathyrus pratensis</i>	0,1			
<i>Leontodon hispidus</i>			3	2
<i>Leucanthemum vulgare</i>			0,4	0,4
<i>Lotus corniculatus</i>		0,1	1	0,4
<i>Medicago lupulina</i>			0,1	0,2
<i>Origanum vulgare</i>	0,2	0,2		
<i>Phleum pratense</i>	2			
<i>Pimpinella saxifraga</i>	0,2		0,4	0,4
<i>Plantago lanceolata</i>	0,2	1	0,4	1
<i>Plantago major</i>	0,1	0,1		

<i>Plantago media</i>			0,1	0,1
<i>Poa pratensis</i>		1		
<i>Potentilla reptans</i>	0,1	0,2		
<i>Prunella vulgaris</i>	0,1	1	0,2	0,1
<i>Ranunculus acris</i>	0,1	0,1		
<i>Ranunculus serpens</i> ssp. <i>nemorosus</i>		0,4	0,4	0,2
<i>Rumex acetosa</i>			0,1	0,2
<i>Salvia glutinosa</i>	0,1			
<i>Sanguisorba minor</i>			0,2	0,2
<i>Taraxacum</i> sp.	0,1	0,4		
<i>Thymus pulegioides</i>			2	1
<i>Torilis japonica</i>	0,1			
<i>Tragopogon orientalis</i>			0,1	0,1
<i>Trifolium pratense</i>		3	3	3
<i>Trifolium repens</i>		1	6	4
<i>Trisetum flavescens</i>	2	3	2	3
<i>Urtica dioica</i>	2			
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,2	0,4		
<i>Vicia cracca</i>	0,1			
<i>Viola</i> sp.		0,1		
Ekspert	Krzysztof Kozak			
Data obserwacji	18.09.2010			

Fot. Góra Tuł, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Góra Tuł	
Obszar geograficzny	Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 06 E 18 44 37	
Wysokość n.p.m.	575 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa)	
Zbiorowisko roślinne	<i>Arrenatheretum elatioris</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	33	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Galium mollugo</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Urtica dioica</i> 15%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	40 cm	U1
Wojłok	4 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Urtica dioica</i> 15%	U2
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 18.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Góra Tuł	
Obszar geograficzny	Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 18 E 18 44 34	
Wysokość n.p.m.	585 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa)	
Zbiorowisko roślinne	Arrenatheretum elatioris	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0% C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	34	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	Arrhenatherum elatius, Dactylis glomerata, Achillea millefolium, Galium mollugo	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Colchicum autumnale	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojtek	4 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Dobre, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 18.09.2010	

Fot. Góra Tuł, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

Fot. Góra Tuł, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Góra Tuł	
Obszar geograficzny	Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 50 E 18 44 33	
Wysokość n.p.m.	600 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.1 łąka rajgrasowa (owsicowa)	
Zbiorowisko roślinne	<i>Arrhenatheretum elatioris</i> (<i>Lolium cynosuretum</i>)	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0% C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	28	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Achillea millefolium</i> , <i>Galium mollugo</i> , <i>Leucanthemum vulgare</i> , <i>Tragopogon orientalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Colchicum autumnale</i>	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	Brak	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas, bardzo silny (75-100% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Dobre, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	
Ocena ogólna	FV	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 18.09.2010	

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Góra Tuł	
Obszar geograficzny		Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)		Badawcze	
Numer poletka		3	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49 41 50 E 18 44 33	
Wysokość n.p.m.		600 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Data obserwacji		18.09.2010	
Ekspert		Krzysztof Kozak	
Nazwa gatunku		<i>Colchicum autumnale</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	15 osobników kwitnących	FV
	Zagęszczenie	0,6 [os/m ²]	FV
	Struktura rozwojowa	Pora wykonywania obserwacji pozwoliła jedynie na stwierdzenie obecności osobników generatywnych	XX
	Struktura przestrzenna	Skupiskowa	FV
	Wysokość pędów generatywnych	17	FV
	Stan zdrowotny	Nie zaobserwowano żadnych anomalii	FV
	Uwagi	Wskazane byłoby uzupełnienie badań populacyjnych wiosną, w celu dokładnego określenia parametrów populacji (osobniki owocujące, wegetatywne itp.)	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.1 Łąka rajgrasowa (owsicowa)	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Arrhenatheretum elatioris/Lolio-Cynosuretum</i>	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B - 0% C - 100%, D - 10%	
	Liczba gatunków	28	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Arrhenatherum elatius, Dactylis glomerata, Achillea millefolium, Galium mollugo</i>	U1
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	Brak	FV
	Ocienienie	Brak	FV

	Wysokość runi	20	FV
	Miejsca do kiełkowania		
	Wojtek	Brak	FV
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas, bardzo silny (75-100% powierzchni)	FV
	Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	FV
	Perspektywy ochrony	Dobre, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	FV
	Informacje dodatkowe	W miejscach intensywnego wypasu występowało wyraźnie większe zagęszczenie populacji w porównaniu z fragmentami, na których wypasu nie było	

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Góra Tuł	
Obszar geograficzny		Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)		Badawcze	
Numer poletka		4	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49 41 50 E 18 44 33	
Wysokość n.p.m.		600 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Data obserwacji		18.09.2010	
Ekspert		Krzysztof Kozak	
Nazwa gatunku		Colchicum autumnale	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	20 osobników kwitnących	FV
	Zagęszczenie	0,8 [os/m ²]	FV
	Struktura rozwojowa	Pora wykonywania obserwacji pozwoliła jedynie na stwierdzenie obecności osobników generatywnych	XX
	Struktura przestrzenna	Skupiskowa	FV
	Wysokość pędów generatywnych	18	FV
	Stan zdrowotny	Nie zaobserwowano żadnych anomalii	FV
	Uwagi	Wskazane byłoby uzupełnienie badań populacyjnych wiosną, w celu dokładnego określenia parametrów populacji (osobniki owocujące, wegetatywne itp.)	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.1 Łąka rajgrasowa (owsicowa)	
	Zbiorowisko roślinne	Arrhenatheretum elatioris (Lolium cynosuretum)	
	Pokrycie powierzchni	100%	

Zwarcie w warstwach	B - 0% C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	26	
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Galium mollugo</i>	U1
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Ocienienie	Brak	FV
Wysokość runi	20	FV
Miejsca do kiełkowania		
Wojtek	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas, bardzo silny (75-100% powierzchni)	FV
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	FV
Perspektywy ochrony	Dobre, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	FV
Informacje dodatkowe	W miejscach intensywnego wypasu występowało wyraźnie większe zagęszczenie populacji w porównaniu z fragmentami, na których wypasu nie było	

Fot. *Colchicum autumnale* na Górze Tuł (Krzysztof Kozak, 18.09.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Góra Tuł	
Obszar geograficzny		Pogórze Śląskie	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)		Badawcze	
Numer poletka		5	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49 41 50 E 18 44 34	
Wysokość n.p.m.		600 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Data obserwacji		18.09.2010	
Ekspert		Krzysztof Kozak	
Nazwa gatunku		<i>Colchicum autumnale</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	29	FV
	Zagęszczenie	1,16 [os/m ²]	FV
	Struktura rozwojowa	Pora wykonywania obserwacji pozwoliła jedynie na stwierdzenie obecności osobników generatywnych	XX
	Struktura przestrzenna	Skupiskowa	FV
	Wysokość pędów generatywnych	16	FV
	Stan zdrowotny	Nie zaobserwowano żadnych anomalii	FV
	Uwagi	Wskazane byłoby uzupełnienie badań populacyjnych wiosną, w celu dokładnego określenia parametrów populacji (osobniki owocujące, wegetatywne itp.)	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	-	
	Zbiorowisko roślinne	Zbiorowisko zaroślowe <i>Brachypodium sylvaticum</i> - <i>Acer campestre</i>	
	Pokrycie powierzchni	90	
	Zwarcie w warstwach	A – 40%, B - 90%, C – 85%, D – 0%	
	Liczba gatunków	-	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	-	-
	Obce gatunki inwazyjne	-	-
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	-
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	-	-
	Ocienienie	-	-
	Wysokość runi	-	-

	Miejsca do kiełkowania	Około 10% płatu	FV
	Wojłok	-	-
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	-	-
	Negatywne wpływy z otoczenia	-	-
	Perspektywy ochrony	-	-
	Informacje dodatkowe	Ze względu na niewłaściwą porę roku nie wykonywano zdjęć fitosocjologicznego (płat mezofilnych zarośli liściastych z udziałem <i>Brachypodium pinatum</i> , <i>Asarum europaeum</i> i innych gatunków leśnych)	

IV.1.3. Kompleks Czantorii

Nazwa obiektu	Kompleks Czantorii		
Obszar geograficzny	Beskid Śląski		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Acer pseudoplatanus</i>			0,1
<i>Achillea millefolium</i>	0,1		
<i>Agrostis capillaris</i>	7	4	3
<i>Agrostis stolonifera</i>	0,2		
<i>Carex ovalis</i>		0,1	0,2
<i>Dactylis glomerata</i>	1	1	
<i>Deshampsia caespitosa</i>		0,4	
<i>Fagus sylvatica</i>			0,1
<i>Festuca rubra</i>	2	2	1
<i>Hypericum maculatum</i>	0,4	1	0,4
<i>Nardus stricta</i>	0,1	3	1
<i>Oxalis acetosella</i>			0,1
<i>Phleum pratense</i>			
<i>Pimpinella saxifraga</i>	0,1		
<i>Poa pratensis</i>	0,4		0,2
<i>Potentilla erecta</i>			0,4
<i>Rumex acetosella</i>		0,1	
<i>Rumex alpestris</i>	0,4	2	1
<i>Rumex obtusifolius</i>		0,4	
<i>Stelaria graminea</i>			0,1
<i>Vaccinium myrtillus</i>			4
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,1		
<i>Veronica officinalis</i>		0,1	
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	25.09.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kompleks Czantorii	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 28 E 18 46 30	
Wysokość n.p.m.	845 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	Brak	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 25.09.2010	

Fot. Kompleks Czantorii, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 25.09.2010)

Fot. Kompleks Czantorii, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 25.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kompleks Czantorii	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 27 E 18 46 31	
Wysokość n.p.m.	835 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D – Zn.%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 10%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Rumex obtusifolius</i> 3%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rumex obtusifolius</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 25.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kompleks Czantorii	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 25 E 18 46 34	
Wysokość n.p.m.	830 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Nardus stricta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> 40%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Acer pseudoplatanus</i> <1% <i>Fagus sylvatica</i> <1%	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 25.09.2010	

Fot. Kompleks Czantorii, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 25.09.2010)

IV.1.4. Kotarz

Nazwa obiektu	Kotarz		
Obszar geograficzny	Beskid Śląski		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	FV	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Acer pseudoplatanus</i>	0,1		
<i>Achillea millefolium</i>	0,2		
<i>Agrostis capillaris</i>	1	1	1
<i>Anthoxanthum odoratum</i>			0,1
<i>Betula pendula</i>		0,1	0,1
<i>Carex pilulifera</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Carlina acaulis</i>	2	0,2	0,2
<i>Danthonia decumbens</i>	0,1		
<i>Digitalis purpurea</i>	0,1		
<i>Festuca rubra</i>	2	3	1
<i>Galium saxatile</i>	1	1	1
<i>Hieracium lachenalii</i>	0,4		
<i>Holcus mollis</i>	1	0,2	0,4
<i>Hypericum maculatum</i>	0,4	0,1	0,1
<i>Luzula multiflora</i>	0,1		
<i>Nardus stricta</i>	6	7	2
<i>Pimpinella saxifraga</i>	0,1		
<i>Poa pratensis</i>	0,1		
<i>Potentilla erecta</i>	1	0,2	
<i>Rumex acetosella</i>	0,1	1	0,2
<i>Vaccinium myrtillus</i>			8
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,1		
<i>Veronica officinalis</i>	0,4	0,1	
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	13.09.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kotarz	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 42 05,34 E 18 56 48,46	
Wysokość n.p.m.	810 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0,5%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	20	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex pilulifera</i> , <i>Carlina acaulis</i> , <i>Danthonia decumbens</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Hieracium lachenalii</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> , <i>Luzula multiflora</i>	FV
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Carlina acaulis</i> 15%	-
Obce gatunki inwazyjne	<i>Digitalis purpurea</i> <1%	U1
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 3% <i>Holcus mollis</i> 10%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Acer pseudoplatanus</i> <1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Digitalis purpurea</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Holcus mollis</i>	
Perspektywy ochrony	Dobre, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających	
Ocena ogólna	FV	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 13.09.2010	

Fot. Kotarz, poletko 1 (Krzysztof Kozak, 13.09.2010)

Fot. Kotarz, poletko 2 (Krzysztof Kozak, 13.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kotarz	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 42 05,59 E 18 56 48,24	
Wysokość n.p.m.	813 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0,5%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex pilulifera</i> , <i>Carlina acaulis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Carlina acaulis</i> 1 %	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> <1% <i>Holcus mollis</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Betula pendula</i> <1%	FV
Wysokość runi	25	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Betula pendula</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Holcus mollis</i>	
Perspektywy ochrony	Dobre, nieznaczne oddziaływanie czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 13.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kotarz	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 42 05,82 E 18 56 48,12	
Wysokość n.p.m.	814 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0,5%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex pilulifera</i> , <i>Carlina acaulis</i> , <i>Nardus stricta</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Carlina acaulis</i> 1%	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> <1% <i>Holcus mollis</i> 3% <i>Vaccinuim myrtillus</i> 80%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Betula pendula</i> <1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	4 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Vaccinuim myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 13.09.2010	

Fot. Kotarz, poletko 3 (Krzysztof Kozak, 13.09.2010)

IV.1.5. Magurka Radziechowska

Nazwa obiektu	Magurka Radziechowska		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Agrostis capillaris</i>	2	1	3
<i>Carex nigra</i>			4
<i>Carex spicata</i>		0,1	
<i>Deschampsia caespitosa</i>	5		2
<i>Festuca rubra</i>	7	3	3
<i>Galeopsis bifida</i>	0,2		0,4
<i>Juncus effusus</i>		0,2	
<i>Nardus stricta</i>	1	3	0,4
<i>Potentilla erecta</i>	1	0,1	
<i>Rubus idaeus</i>	0,2		0,4
<i>Rubus plicatus</i>		1	
<i>Rumex acetosella</i>	1	0,2	0,2
<i>Rumex alpestris</i>	0,1		
<i>Sorbus aucuparia</i>		0,1	
<i>Vaccinium myrtillus</i>		2	
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	16.09.2010		

Fot. Magurka Radziechowska, Poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 16.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Magurka Radziechowska	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 37 43 E 19 03 14	
Wysokość n.p.m.	1020 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0% C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	9	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 16.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Magurka Radziechowska	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 37 43 E 19 03 19	
Wysokość n.p.m.	1015 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	FV
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus plicatus</i> 5% <i>Vaccinium myrtillus</i> 20%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Sorbus aucuparia</i> <1%	FV
Wysokość runi	25	FV
Wojłok	4 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus plicatus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 16.09.2010	

Fot. Magurka Radziechowska, Poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 16.09.2010)

Fot. Magurka Radziechowska, Poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 16.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Magurka Radziechowska	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 37 41 E 19 03 22	
Wysokość n.p.m.	1005 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	8	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	U1
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 16.09.2010	

IV.1.6. Stary Groń

Nazwa obiektu	Stary Groń		
Obszar geograficzny	Beskid Śląski		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U1
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>		0,2	0,1
<i>Agostis capillaris</i>	3	3	3
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	0,2		
<i>Carlina acaulis</i>		0,4	
<i>Dianthus deltoides</i>	0,1		0,1
<i>Fagus sylvatica</i>	0,1		0,4
<i>Festuca rubra</i>	1	1	3
<i>Galium saxatile</i>	4	0,1	0,4
<i>Holcus mollis</i>	3	1	
<i>Hypericum maculatum</i>	0,4	3	0,1
<i>Nardus stricta</i>	1	2	2
<i>Pimpinella saxifraga</i>		0,1	
<i>Potentilla erecta</i>	1	0,4	0,4
<i>Rumex alpestris</i>	0,2	0,2	0,1
<i>Salix caprea</i>	0,1		
<i>Stellaria graminea</i>	0,1	0,4	0,1
<i>Vaccinium myrtillus</i>	2		
<i>Veronica chamaedrys</i>			0,1
<i>Veronica officinalis</i>	0,1	0,1	2
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	24.09.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Stary Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 58 E 18 55 02	
Wysokość n.p.m.	795 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	15	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 30% <i>Hypericum maculatum</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> 20%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Fagus sylvatica</i> <1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	3 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 24.09.2010	

Fot. Stary Groń poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 24.09.2010)

Fot. Stary Groń poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 24.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Stary Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 50 E 18 55 15	
Wysokość n.p.m.	755 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carlina acaulis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Carlina acaulis</i>	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Hypericum maculatum</i> 30%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	3 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 24.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Stary Groń	
Obszar geograficzny	Beskid Śląski	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 41 52 E 18 55 09	
Wysokość n.p.m.	765 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> <1%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Fagus sylvatica</i> 3%	FV
Wysokość runi	15 cm	FV
Wojłok	1 cm	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas, natężenie średnie (25-50% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Hypericum maculatum</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 24.09.2010	

Fot. Stary Groń poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 24.09.2010)

IV. 2. Beskid Żywiecki

IV.2.1. Cebulowa

IV.2.2. Cudzichowa

IV.2.3. Jodłowcowa

IV.2.4. Kamieniańska

IV.2.5. Krawców Wierch

IV.2.6. Lipowska

IV.2.7. Mała i Wielka Racza

IV.2.8. Miziowa

IV.2.9. Muńcoł

IV.2.10. Rycerzowa

IV.2.11. Rysianka

IV.2.1. Cebulowa

Nazwa obiektu	Cebulowa		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Cebulowa		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Aconitum firmum</i>		0,1	
<i>Agrostis capillaris</i>	1	1	1
<i>Alchemilla sp.</i>	1	3	3
<i>Caltha laeta</i>		0,1	
<i>Cerastium holosteoides</i>	0,1	0,1	
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	1	0,2	
<i>Deshampsia caespitosa</i>	3	6	4
<i>Festuca rubra</i>			0,4
<i>Geum rivale</i>	0,1		
<i>Homogyne alpina</i>	0,4	0,1	
<i>Hypericum maculatum</i>		0,4	0,2
<i>Juncus alpino-articulatus</i>		0,1	
<i>Luzula sylvatica</i>	0,1		2
<i>Mutellina purpurea</i>	0,1	0,1	
<i>Myosotis palustris</i>	0,1		0,2
<i>Poa pratense</i>			0,2
<i>Poa trivialis</i>		0,1	
<i>Prunella vulgaris</i>	0,1		
<i>Ranunculus repens</i>			0,1
<i>Rumex alpestris</i>	0,1	0,4	1
<i>Senecio subalpinus</i>	3	2	0,4
<i>Vaccinium myrtillus</i>			2
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,1		
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	02.10.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cebulowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 19 E 19 18 49	
Wysokość n.p.m.	1315 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Cebulowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	90%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 80%, D - 20%	
Liczba gatunków	14	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	Brak	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 02.10.2010	

Fot. Cebulowa, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 02.10.2010)

Fot. Cebulowa, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 02.10.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cebulowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 16 E 19 18 46	
Wysokość n.p.m.	1315 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Cebulowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – %, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	14	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Aconitum firmum</i> <1%	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	Brak	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 02.10.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cebulowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 16 E 19 18 45	
Wysokość n.p.m.	1315 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Cebulowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – %, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 20%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	2 cm	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 02.10.2010	

Fot. Cebulowa, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 02.10.2010)

IV.2.2. Cudzichowa

Nazwa obiektu	Cudzichowa		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Agrostis capillaris</i>	4	3	3
<i>Carex nigra</i>	0,2		
<i>Carex ovalis</i>	0,2	1	1
<i>Deschampsia caespitosa</i>	2	1	0,4
<i>Festuca rubra</i>	2	2	3
<i>Hieracium pilosella</i>		0,1	
<i>Holcus lanatus</i>		3	1
<i>Mutellina pupurea</i>	0,2	0,2	
<i>Myosoton aquaticum</i>		0,4	
<i>Nardus stricta</i>		3	4
<i>Oxalis acetosella</i>			0,1
<i>Picea abies</i>	0,1	0,1	
<i>Ranunculus repens</i>		0,1	
<i>Rubus idaeus</i>	0,1	2	
<i>Rumex acetosella</i>	3	1	1
<i>Rumex alpestris</i>	1	0,4	1
<i>Rumex alpinus</i>	0,2	0,1	
<i>Sorbus aucuparia</i>	0,1		
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,2		0,1
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	06.10.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cudzichowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 13 E 19 17 07	
Wysokość n.p.m.	1292 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 60%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> <1% <i>Rumex alpinus</i> 1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> <1% <i>Sorbus aucuaria</i> <1%	FV
Wysokość runi	20 cm	FV
Wojłok	2 cm	FV
Eutrofizacja	<i>Rumex alpinus</i> 1%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 06.10.2010	

Fot. Cudzychowa, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 06.10.2010)

Fot. Cudzychowa, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 06.10.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cudzichowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 12 E 19 17 08	
Wysokość n.p.m.	1288 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	15	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Hieracium pilosella</i> , <i>Nardus stricta</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 20% <i>Rumex alpinus</i> <1%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> <1%	FV
Wysokość runi	10 cm	FV
Wojłok	1 cm	FV
Eutrofizacja	<i>Rumex alpinus</i> <1%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas, natężenie bardzo silne (75-100% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Picea abies</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Rumex alpinus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 06.10.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Cudzichowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 15 E 19 17 12	
Wysokość n.p.m.	1270 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Nardus stricta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> <1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	15 cm	FV
Wojłok	1 cm	FV
Eutrofizacja	Brak	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas, natężenie silne (50-75% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 06.10.2010	

Fot. Cudzichowa, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 06.10.2010)

IV.2.3. Jodłowcowa

Nazwa obiektu	Jodłowcowa					
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki					
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki					
Numer poletka	1	2	3	4	5	6
Stan siedliska	U2	U2	U2	U2	U1	U1
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]					
<i>Achillea millefolium</i>			0,1	0,2		
<i>Agrostis capillaris</i>	3	3	3	4	4	2
<i>Alchemilla</i> sp.			0,2			
<i>Carex nigra</i>		1				
<i>Carex ovalis</i>	3				1	2
<i>Deschampsia caespitosa</i>	2	2	5		0,4	
<i>Festuca rubra</i>	3	5	1	5	3	4
<i>Galium mollugo</i>			0,4			
<i>Hieracium lachenalii</i>				0,1		
<i>Holcus mollis</i>	1		0,4	1	1	1
<i>Hypericum maculatum</i>		0,2	1	0,1		0,2
<i>Juncus effusus</i>		0,1				
<i>Nardus stricta</i>	0,2	1		2	3	3
<i>Picea abies</i>	0,2			0,4		0,1
<i>Potentilla erecta</i>	0,4	0,4	0,2	1	1	0,1
<i>Ranunculus lanuginosus</i>			0,1	0,2		
<i>Rubus idaeus</i>	0,4	1	0,1		0,4	0,2
<i>Rumex acetosella</i>	0,4	0,2	0,2	1	1	1
<i>Rumex alpestris</i>	1	0,1	1	0,2	0,1	0,4
<i>Senecio fuchsii</i>	0,1		0,1			
<i>Sorbus aucuparia</i>	0,1					
<i>Stelaria graminea</i>			0,2			
<i>Taraxacum</i> sp.			0,1			
<i>Vaccinium myrtillus</i>		1		0,2	0,4	
<i>Veronica chamaedrys</i>			0,4		0,1	
<i>Veronica officinalis</i>			0,1	0,1		
Ekspert	Krzysztof Kozak					
Data obserwacji	04.10.2010					

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m2	
Współrzędne geograficzne	N 49 33 00 E 19 18 12	
Wysokość n.p.m.	1165 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 5%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> 1% <i>Sorbus aucuaria</i> <1%	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Sorbus aucuparia</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 59 E 19 18 07	
Wysokość n.p.m.	1185 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Rubus idaeus</i> 10% <i>Vaccinium myrtillus</i> 10%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	3 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 54 E 19 18 11	
Wysokość n.p.m.	1155 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	18	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i> , <i>Galium mollugo</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 3% <i>Hypericum maculatum</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> <1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	35 cm	U1
Wojłok	2 cm	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 4 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	4	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 51 E 19 18 11	
Wysokość n.p.m.	1155 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	14	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Hieracium lachenalii</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Hypericum maculatum</i> <1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> 3%	FV
Wysokość runi	35 cm	U1
Wojłok	6 cm	U2
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	5	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 50 E 19 18 12	
Wysokość n.p.m.	1155 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 5 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Fot. Jodłowcowa, poletko nr 6 (Krzysztof Kozak, 04.10.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Jodłowcowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	6	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 51 E 19 18 09	
Wysokość n.p.m.	1155 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D-20%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 10% <i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Rubus idaeus</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> <1%	FV
Wysokość runi	30 cm	FV
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Picea abies</i>	
Perspektywy ochrony	Obserwowany znaczny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 04.10.2010	

IV.2.4. Kamieniańska

Nazwa obiektu	Kamieniańska		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Kamieniańska		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Agrostis capillaris</i>	3	1	2
<i>Alchemilla</i> sp.		0,1	
<i>Athyrium disentifolium</i>	0,4		
<i>Carex ovalis</i>	2		0,2
<i>Cerastium holosteoides</i>		0,1	
<i>Deschampsia caespitosa</i>	4	0,2	6
<i>Dryopteris dilatata</i>	0,4		0,1
<i>Equisetum sylvaticum</i>			0,1
<i>Festuca rubra</i>			0,1
<i>Galeopsis bifida</i>	0,4	0,2	0,1
<i>Hypericum maculatum</i>	0,1	0,1	
<i>Luzula maxima</i>		0,4	0,1
<i>Lysimachia nemorum</i>			1
<i>Rubus idaeus</i>	2	7	1
<i>Rumex alpinus</i>	1		0,4
<i>Rumex alpestris</i>	1	0,4	1
<i>Senecio subalpinus</i>		0,1	
<i>Urtica dioica</i>		0,4	
<i>Vaccinium myrtillus</i>			0,1
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	08.09.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kamieniańska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 35 E 19 18 58	
Wysokość n.p.m.	1240 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Kamieniańska	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> <1% <i>Rumex alpinus</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> 15%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	40 cm	U1
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Rumex alpinus</i> 10%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 08.09.2010	

Fot. Kamieniańska, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 08.09.2010)

Fot. Kamieniańska, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 08.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kamieniańska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 34 E 19 18 57	
Wysokość n.p.m.	1245 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Kamieniańska	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> <1% <i>Rubus idaeus</i> 70% <i>Urtica dioica</i> 3%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	50 cm	U1
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Urtica dioica</i> 3%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Urtica dioica</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 08.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Kamieniańska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 32 E 19 18 55	
Wysokość n.p.m.	1255 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek ekologiczny Hala Kamieniańska	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mietczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B - 0%, C - 100%, D - 0%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 10% <i>Rumex alpinus</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> <1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	40 cm	U1
Wojłok	5 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Rumex alpinus</i> 3%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>Rumex aplinus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 08.09.2010	

Fot. Kamieniańska, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 08.09.2010)

IV.2.5. Krawców Wierch

Nazwa obiektu	Krawców Wierch		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	FV	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	1	0,2	0,2
<i>Agrostis capillaris</i>	3	3	0,2
<i>Alchemilla acutiloba</i>	1	1	
<i>Alchemilla crinita</i>	1	2	
<i>Alchemilla monticola</i>	5	2	
<i>Alchemilla xantochlora</i>	1		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	0,2		
<i>Campanula serrata</i>	0,2		
<i>Carex pallescens</i>	0,2		
<i>Carex sylvatica</i>	0,2		
<i>Centaurea oxylepis</i>	0,1		
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	0,2		
<i>Cirsium palustre</i>		0,1	
<i>Crepis tectorum</i>	0,2		
<i>Cruciata glabra</i>	0,2		
<i>Dactylis glomerata</i>	1	3	1
<i>Deschampsia caespitosa</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Epipactis helleborine</i>	0,1		
<i>Equisetum arvense</i>			
<i>Festuca pratensis</i>	0,2	0,2	
<i>Festuca rubra</i>	1	1	
<i>Galeopsis speciosa</i>		1	5
<i>Galium molugo</i>	0,2		
<i>Heracleum sphondylium</i>			0,2
<i>Hypericum maculatum</i>	1	4	1
<i>Hypochoeris radicata</i>	0,2	0,1	
<i>Listera ovata</i>	0,1	0,1	
<i>Phyteuma spicata</i>			
<i>Plantago lanceolata</i>	0,2		0,2
<i>Poa pratensis</i>	0,2	0,2	
<i>Poa trivialis</i>	1	0,2	0,2
<i>Potentilla erecta</i>	0,2		
<i>Ranunculus acer</i>	0,2		
<i>Ranunculus repens</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Rubus idaeus</i>		2	7
<i>Rumex acetosa</i>	0,2	1	1
<i>Scrophularia scopolii</i>			0,2
<i>Senecio ovatus</i>		0,2	1
<i>Senecio subalpinus</i>	0,2		
<i>Stellaria graminea</i>	0,2	1	0,2
<i>Trausteinera globosa</i>	0,1		
<i>Urtica dioica</i>			0,2
<i>Veronica chamaedrys</i>	1	1	0,2
Mszaki:			
<i>Brachthecium rivulare</i>	1	1	0,2
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	2		
Ekspert	Zbigniew Wilczek		
Data obserwacji	08.07.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Krawców Wierch	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49, 47829° E 19,22079°	
Wysokość n.p.m.	1053 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 30%	
Liczba gatunków	37	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i> , <i>Alchemilla monticola</i> , <i>Centaurea oxylepis</i> , <i>Galium mollugo</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Epipactis helleborine</i> <1% <i>Listera ovata</i> <1% <i>Trautsteinera globosa</i> <1%	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 5% <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i naloty)	brak	FV
Wysokość runi	70 cm (30-120 cm)	FV
Wojłok	0,6 cm (0,5-1cm)	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas po 20 września, 100% powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne jeżeli wprowadzi się koszenie oraz umiarkowany wypas	
Ocena ogólna	U1	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 8.07.2010 r	

Fot. Krawców Wierch. Poletko 1 *Gladiolo-Agrostietum* (Zbigniew Wilczek, 8.07.2010)

Fot. Krawców Wierch. Poletko 2 *Gladiolo-Agrostietum* (Zbigniew Wilczek, 8.07.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Krawców Wierch	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m	
Współrzędne geograficzne	N 49, 47820° E 19,22053°	
Wysokość n.p.m.	1052 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 5%	
Liczba gatunków	23	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i> , <i>Alchemilla monticola</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 40%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak	FV
Wysokość runi	100 cm (55-125 cm)	U1
Wojłok	1,5 cm (0,5-4cm)	U1
Eutrofizacja	W stopniu umiarkowanym	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i	Wypas po 20 września, 100% powierzchni	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne jeżeli wprowadzi się koszenie, pozyskiwanie siana oraz umiarkowany wypas	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 08.07.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Krawców Wierch	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m	
Współrzędne geograficzne	N 49, 47789° E 19,22101°	
Wysokość n.p.m.	1066 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum zdegenerowane</i> w postaci zbiorowiska <i>Rubus idaeus- Galeopsis speciosa</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 1%	
Liczba gatunków	23	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	Brak	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 70% <i>Galeopsis speciosa</i> 50% <i>Hypericum maculatum</i> 5%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak	FV
Wysokość runi	80 cm (53-115 cm)	U2
Wojłok	3 cm (2-5 cm)	U2
Eutrofizacja	znaczna	U2
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas po 20 września, 100% powierzchni	
Negatywne wpływy z	Ekspansja <i>Rubus idaeus</i> oraz <i>Galeopsis speciosa</i>	
Perspektywy ochrony	Poprawa siedliska w perspektywie 10-20 lat jest możliwa jeżeli wprowadzi się koszenie, pozyskiwanie siana oraz umiarkowany wypas	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 8.07.2010 r	

Fot. Krawców Wierch. Poletko 3 *Gladiolo-Agrostietum* (Zbigniew Wilczek, 8.07.2010 rok)

Nazwa obiektu	Krawców Wierch		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	4	5	6
Stan siedliska	FV	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	1	1	1
<i>Agrostis capillaris</i>	4	3	3
<i>Alchemilla acutiloba</i>			1
<i>Alchemilla crinita</i>	1	1	3
<i>Alchemilla glabra</i>			1
<i>Alchemilla monticola</i>	4	4	1
<i>Athyrium filix-femina</i>			0,1
<i>Campanula serrata</i>	2	1	1
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>		3	
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>			0,2
<i>Cirsium palustre</i>			0,2
<i>Cruciata glabra</i>			1
<i>Dactylis glomerata</i>	2	1	1
<i>Deschampsia caespitosa</i>	1	1	1
<i>Epilobium montanum</i>			0,2
<i>Equisetum sylvaticum</i>			1
<i>Festuca rubra</i>		1	1
<i>Galeopsis bifida</i>		0,1	
<i>Galeopsis speciosa</i>	0,2		
<i>Geranium sylvaticum</i>			1
<i>Heracleum sphondylium</i>		1	
<i>Hypericum maculatum</i>	1	1	2
<i>Phyteuma spicata</i>			0,1
<i>Plantago lanceolata</i>			0,2
<i>Poa pratensis</i>	1	1	
<i>Potentilla erecta</i>			0,2
<i>Ranunculus acer</i>			0,2
<i>Ranunculus repens</i>	0,2	1	1
<i>Rubus idaeus</i>			4
<i>Rumex acetosa</i>	0,2	0,2	1
<i>Senecio ovatus</i>			1
<i>Senecio subalpinus</i>			1
<i>Stellaria graminea</i>	1	1	0,2
<i>Urtica dioica</i>		0,1	
<i>Veronica chamaedrys</i>	1	1	1
Mszaki:			
<i>Brachthecium rivulare</i>		1	1
Ekspert	Zbigniew Wilczek		
Data obserwacji	8.07.2010, 13.07.2010		

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Krawców Wierch	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		4	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 47606° E 19,21904°	
Wysokość n.p.m.		1037 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		13.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	14200 (14000 generat. + 200 weg.)	FV
	Zagęszczenie	568 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	98,5 % pędów generatywnych 1,5% pędów wegetatywnych	U2 U2
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	53 cm (38-58 cm)	FV
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie wyróżniającej się liczebności Campanula serrata, płat ten położony jest w sąsiedztwie schroniska i można podejrzewać, że był w niedalekiej przeszłości koszony	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mietczykowo-mietlicowa	
	Zbiorowisko roślinne	Gladiolo-Agrostietum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
	Liczba gatunków	14	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Agrostis capillaris, Alchemilla monticola	U1
	Obce gatunki inwazyjne	brak	-
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Hypericum maculatum 5%	FV
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	brak	FV
	Ocienienie	brak	FV
	Wysokość runi	54 cm (21-104 cm)	U2
	Miejsca do kiełkowania	brak	U2
	Wojłok	100%, 4 cm (1,5-7,5cm)	U1
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas po 20 września	U1
Negatywne wpływy z	Ekspansja Hypericum maculatum	U1	

Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się koszenia i pozyskiwania siana	U1
Informacje dodatkowe	Pomimo dużej liczebności osobników stan populacji został oceniony jako zły U2	

Fot. Krawców Wierch. Poletko 4 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 13.07.2010)

Fot. Krawców Wierch. Poletko 5 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 13.07.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Krawców Wierch	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		5	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 47643° E 19,21965°	
Wysokość n.p.m.		1048 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		13.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	82 (74 generat. + 8 weg.)	U2
	Zagęszczenie	3 osobniki/ m ²	U2
	Struktura rozwojowa	90 % pędów generatywnych 10 % pędów wegetatywnych	FV U1
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	49 cm (30-62 cm)	FV
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie przeciętnej liczebności Campanula serrata, płat ten położony jest w centralnej części	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
	Zbiorowisko roślinne	Gladiolo-Agrostietum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
	Liczba gatunków	19	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Agrostis capillaris, Alchemilla monticola	U1
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Chaerophyllum aromaticum 30% Hypericum maculatum 5%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	brak	FV
	Ocienienie	brak	FV
	Wysokość runi	55 cm (16 -109 cm)	U2
	Miejsca do kiełkowania	brak	U2
	Wojłok	100%, 5 cm (3 – 8 cm)	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i	Wypas po 20 września	U1	

	Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Chaerophyllum aromaticum</i> oraz <i>Hypericum maculatum</i>	U1
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się koszenia i pozyskiwania	U1
	Informacje dodatkowe	stan populacji został oceniony jako zły U2	

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Krawców Wierch	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		6	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 47655° E 19,21821°	
Wysokość n.p.m.		1042 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid	
Data obserwacji		8.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	79 (69 generat. + 10 weg.)	U2
	Zagęszczenie	3 osobniki/ m ²	U2
	Struktura rozwojowa	87 % pędów generatywnych 13 % pędów wegetatywnych	FV FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	50 cm (42-65 cm)	FV
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie stanu zachowania siedliska Campanula serrata, płat ten położony jest na obrzeżu polany	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
	Zbiorowisko roślinne	Gladiolo-Agrostietum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
	Liczba gatunków	30	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Agrostis capillaris, Alchemilla monticola	U1
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Rubus idaeus 40% Hypericum maculatum 20%	U2

Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	brak	FV
Ocienienie	brak	FV
Wysokość runi	75 cm (50 -130 cm)	U2
Miejsca do kiełkowania	brak	U2
Wojłok	100%, 1 cm (0,5 – 3 cm)	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas po 20 września	U1
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Rubus idaeus</i> oraz <i>Hypericum maculatum</i>	U2
Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się koszenia i pozyskiwania	U1
Informacje dodatkowe	stan populacji został oceniony jako zły U2,	

Fot. Krawców Wierch. Poletko 6 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 8.07.2010)

IV.2.6. Lipowska

Nazwa obiektu	Hala Lipowska				
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki				
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki				
Numer poletka	NS1	NS2	NS3	Cs1	Cs2
Stan siedliska					
Gatunki roślin:					
<i>Agrostis capillaris</i>	0,1	0,1	0,1	2	0,5
<i>Alchemilla crinita</i>				0,3	0,3
<i>Athyrium alpestre</i>					0,1
<i>Betula pendula</i>	0,1				
<i>Carex ovalis</i>	0,3	0,3	0,1	0,1	0,3
<i>Carex nigra</i>					0,1
<i>Carex pilulifera</i>		0,1			
<i>Deschampsia caespitosa</i>			0,1	0,5	0,5
<i>Deschampsia flexuosa</i>	4	2	0,3		0,5
<i>Festuca ovina</i>	0,1	0,1	0,1		
<i>Festuca rubra</i>	0,1	0,1	0,1	0,5	0,3
<i>Holcus mollis</i>	0,1	0,1	0,1		
<i>Hypericum maculatum</i>				0,3	
<i>Juncus conglomeratus</i>	0,3				
<i>Juncus filiformis</i>	0,1				
<i>Luzula sylvatica</i>				0,3	
<i>Nardus stricta</i>	4	3	5	0,3	5
<i>Picea abies</i>				0,1	
<i>Polygonum bistorta</i>	1	0,3	4	3	
<i>Potentilla aurea</i>				0,1	
<i>Rumex acetosella</i>	0,1		0,1	0,1	0,1
<i>Rumex alpinus</i>				0,1	0,3
<i>Rumex arifolius</i>				0,3	0,5
<i>Senecio ovatus</i>					0,3
<i>Stellaria graminea</i>				0,1	0,1
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,3	4		1	0,3
<i>Veronica officinalis</i>				0,1	
MSZAKI					
<i>Rhytidiadelphus squarossus</i>		0,2			
<i>Pleurozium schreberi</i>		0,2			
Ekspert					
Data obserwacji					

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Hala Lipowska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN1	
Powierzchnia	25 m ² (3x8,3m)	
Współrzędne geograficzne	N 49,52981, E19,22431	
Wysokość n.p.m.	1229m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, D- 0%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 3%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 40%, <i>Holcus mollis</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1%,	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	brak	FV
Wysokość runi	57cm (25-90cm)	
Wojłok	2,3cm (1-4,5cm)	
Eutrofizacja	Brak oznak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykoszenie, wypas?	
Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków zielnych zwłaszcza <i>Deschampsia caespitosa</i> 2.Polana użytkowana narciarsko	
Perspektywy ochrony	Przy zachowaniu wypasu i koszenia - dobre	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Mgr R. Bula, mgr A. Kloczkowska, dr J. Parusel, M. mgr M. Romańczyk, 20.07.2010	

Fot. Hala Lipowska, poletko HN1 (J. Parusel, 21.07.2010)

Fot. Hala Lipowska, poletko HN2 (J. Parusel, 21.07.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Hala Lipowska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,52971 E 19,22455	
Wysokość n.p.m.	1236m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	90%	
Zwarcie w warstwach	C - 90%, D -3%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex pilulifera</i> , <i>Carex ovalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Pleurozium scherberi</i> ,	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 40%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 20%, <i>Holcus mollis</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1% <i>Festuca rubra</i> 1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Betula pendula 1%	FV
Wysokość runi	51 cm (25-80cm)	
Wojłok	2,4 cm (0-4,5cm)	
Eutrofizacja		U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykoszone borówczyska	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków roślin zielnych, zwłaszcza <i>Vaccinium myrtillus</i> i <i>Deschampsia caespitosa</i> , Polana wykorzystywana w okresie zimowym jako stok narciarski	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego wykaszania i umiarkowanego spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk, 21.07. 2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Hala Lipowska	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,52900 E19,22323	
Wysokość n.p.m.	1236m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95, D - 0%	
Liczba gatunków	10	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Festuca rubra</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1% <i>Deschampsia caespitosa</i> 1% <i>Deschampsia flexuosa</i> 3%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	44 cm (25-85cm)	
Wojłok	1,3cm (0,5 – 3cm)	
Eutrofizacja	Polygonum bistorta 40%	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykaszenie	
Negatywne wpływy z otoczenia	Polana wykorzystywana w okresie zimowym jako stok narciarski	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 21.07. 2010	

Fot. Hala Lipowska, poletko HN3 (J. Parusel, 21.07.2010)

Fot. Hala Lipowska, poletko CS1 (J. Parusel, 21.07.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Lipowska	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		Cs1	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49,52922 E 19,22387	
Wysokość n.p.m.		1233m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		24.04. 2010, 20.07.2010	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	164 (78 generat. + 86 weg.)	FV
	Zagęszczenie	6 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	47 % pędów generatywnych 53 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Zb. Z Polygonum bistorta</i>	
	Pokrycie powierzchni	90%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 90%, D - 1%	
	Liczba gatunków	17	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla aurea</i>	U1
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Agrostis capillaris</i> 20% <i>Deschampsia caespitosa</i> 5% <i>Festuca rubra</i> 5% <i>Rumex alpinus</i> 1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%	U1
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Pojedynczy nalot świerka <i>Picea excelsa</i>	FV
	Ocienienie	Brak	
	Wysokość runi	55cm (21-88cm)	

	Miejsca do kiełkowania	Fragmenty odsłoniętej gleby (ok. 10% powierzchni)	
	Wojtek	1,5 cm (0 – 3,5 cm)	
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Powierzchnia była wykoszona	
	Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Agrostis capillaris</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Festuca rubra</i> 2. Powierzchnia w obrębie stoku wykorzystywanego zimą przez narciarzy 3. Obecność <i>Rumex alpinus</i> wskazuje na zwiększoną zawartość azotu w podłożu.	
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się kontrolowanego wypasu połączonego z wykaszaniem	
	Informacje dodatkowe		

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Lipowska	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		Cs2	
Powierzchnia		24 m ² (4mx6m)	
Współrzędne geograficzne		N 49,52854, E 19,22412	
Wysokość n.p.m.		1207m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		24.04.2010, 20.07.2010	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	125 (71 generat. + 54 weg.)	U1
	Zagęszczenie	5 osobników/ m ²	U1
	Struktura rozwojowa	56 % pędów generatywnych 44 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV

	Uwagi	
OCENA STANU SIEDLISKA		
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe
	Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio-Nardetum</i>
	Pokrycie powierzchni	95%
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 95%, D - 0%
	Liczba gatunków	15
		Opis
	Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i>
	Obce gatunki inwazyjne	brak
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Deschampsia caespitosa</i> 5% <i>Deschampsia flexuosa</i> 5% <i>Rumex alpinus</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> 3% <i>Festuca rubra</i> 3% <i>Agrostis capillaris</i> 5%
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak
	Ocienienie	Brak
	Wysokość runi	53 (20-105cm)
	Miejsca do kiełkowania	5%
	Wojtek	2 cm (0,5 – 4 cm)
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wykoszone borówczyska oraz wykoszone podrosty drzew
	Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Deschampsia flexuosa</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Agrostis capillaris</i> 2. Powierzchnia w okresie zimowym użytkowana jako trasa narciarska
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się kontrolowanego wypasu połączonego z wykaszaniem
	Informacje dodatkowe	

Fot. Hala Lipowska, poletko CS2 (R. Bula, 25.04.2010)

Fot. Hala Lipowska, poletko CS2 (J. Parusel, 20.07.2010)

IV.2.7. Mała i Wielka Racza

Nazwa obiektu	Mała Racza			
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki			
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki			
Numer poletka	1	2	3	4
Stan siedliska	U2	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]			
<i>Agrostis capillaris</i>	1	0,1	1	0,1
<i>Athyrium alpestre</i>				0,3
<i>Carex ovalis</i>		0,1	0,1	0,1
<i>Carex nigra</i>			0,1	
<i>Carex pilulifera</i>	0,1			
<i>Deschampsia caespitosa</i>		0,1		
<i>Deschampsia flexuosa</i>	4	2	4	1
<i>Festuca rubra</i>	0,1	0,1	0,3	0,1
<i>Hieracium lachenali</i>				0,1
<i>Holcus mollis</i>	0,1	0,1	0,3	0,1
<i>Hypericum maculatum</i>	0,1			
<i>Juncus effusus</i>	0,1			
<i>Luzula multiflora</i>				0,1
<i>Nardus stricta</i>	5	1	3	9
<i>Populus tremula</i>				0,1
<i>Potentilla erecta</i>		0,1		
<i>Rubus idaeus</i>	0,1	0,1		
<i>Rumex acetosella</i>	0,3	0,1	0,5	0,1
<i>Sorbus aucuparia</i>				0,1
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,1	6	2	0,1
Ekspert	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk			
Data obserwacji	5.08.2010			

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Mała Racza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,40558, E 18,97894	
Wysokość n.p.m.	1078m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, D - 1%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex pilulifera</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 1%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 40%, <i>Agrostis capillaris</i> 10%, <i>Holcus mollis</i> 1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	62 cm	
Wojłok	2,3 cm	
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykaszenie (średniointensywne) 100%	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Agrostis capillaris</i>	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 05.08. 2010	

Fot. Mała Racza, Poletko nr 1 (J. Parusel, 5.08.2010)

Fot. Mała Racza, Poletko nr 2 (J. Parusel, 5.08.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Mała Racza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N49,40572, E18,97883	
Wysokość n.p.m.	1071m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, D - 1%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 60%, <i>Rubus idaeus</i> 1%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 20%, <i>Deschapsia caespitosa</i> 1% <i>Holcus mollis</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1% <i>Festuca rubra</i> 1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	35 cm	
Wojłok	2,4cm	
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykaszenie (średniointensywne ok. 30% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Deschampsia flexuosa</i> , <i>D.cespiotosa</i> , <i>Agrostis capillaries</i> , <i>Rubus idaeus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanía	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 05.08. 2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Mała Racza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,40603, E 18,97945	
Wysokość n.p.m.	1073m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100, D - 1%	
Liczba gatunków	9	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 20%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 40%, <i>Agrostis capillaris</i> 10% <i>Holcus mollis</i> 3% <i>Festuca rubra</i> 3%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	53 cm	
Wojłok	2,7cm	
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykaszanie (średniointensywne)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja – <i>Vaccinium myrtillus</i> i <i>Deschampsia flexuosa</i>	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 0 5.08. 2010	

Fot. Mała Racza, Poletko nr 3 (J. Parusel, 5.08.2010)

Fot. Mała Racza, Poletko nr 4 (J. Parusel, 5.08.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Mała Racza	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	4	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,404701, E 18,973544	
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100, D - 1%	
Liczba gatunków	13	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Hieracium lachenali</i> , <i>Carex ovalis</i> , <i>Luzula multiflora</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 1%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 10% <i>Agrostis capillaris</i> 1% <i>Festuca rubra</i> 1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Populus termula</i> 1%, <i>Sorbus aucuparia</i> 1%	FV
Wysokość runi	48 cm	
Wojtek	1cm	
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wykaszenie (średniointensywne)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja – <i>Vaccinium myrtillus</i> i <i>Deschampsia flexuosa</i>	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 05.08. 2010	

IV.2.8. Miziowa

Nazwa obiektu	Miziowa		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Aconitum firmum</i>	0,1		
<i>Agrostis capillaris</i>		0,4	1
<i>Alchemilla</i> sp.	1	0,2	
<i>Calamagrostis villosa</i>	3		
<i>Carex ovalis</i>			0,1
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	0,2		
<i>Cirsium palustre</i>	0,1		
<i>Deshampsia caespitosa</i>	4	3	2
<i>Dryopteris carthusiana</i>	0,2		
<i>Festuca rubra</i>	0,4	0,4	1
<i>Galeopsis bifida</i>		0,1	0,1
<i>Homogyne alpina</i>	0,4		0,1
<i>Hypericum maculatum</i>	1		
<i>Luzula sylvatica</i>	2	0,1	
<i>Mutellina purpurea</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Myosoton aquaticum</i>			
<i>Oxalis acetosella</i>	0,4		
<i>Poa pratensis</i>			1
<i>Polygonum aviculare</i>			0,1
<i>Polygonum bistorta</i>			0,1
<i>Ranunculus repens</i>		1	
<i>Rubus idaeus</i>	0,4	2	0,1
<i>Rumex acetosella</i>			0,4
<i>Rumex alpestris</i>	1	0,2	2
<i>Rumex alpinus</i>		3	
<i>Salix caprea</i>	0,1		
<i>Senecio subalpinus</i>	0,4		
<i>Sorbus aucuparia</i>	0,1		
<i>Urtica dioica</i>		1	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	1		2
Ekspert	Krzysztof Kozak		
Data obserwacji	28.09.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Miziowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 19 E 19 19 10	
Wysokość n.p.m.	1315 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Miziowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	19	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Aconitum firmum</i> <1%	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Hypericum maculatum</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> 3% <i>Vaccinium myrtillus</i> 10%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Salix caprea</i> <1% <i>Sorbus aucuparia</i> <1%	FV
Wysokość runi	35 cm	U1
Wojłok	3 cm	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 28.09.2010	

Fot. Miziowa, poletko nr 1 (Krzysztof Kozak, 28.09.2010)

Fot. Miziowa, poletko nr 2 (Krzysztof Kozak, 28.09.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Miziowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 36 E 19 18 55	
Wysokość n.p.m.	1285 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Miziowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 10%	
Liczba gatunków	12	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> 20% <i>Rumex alpinus</i> 30% <i>Urtica dioica</i> 10%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojtek	4 cm	U1
Eutrofizacja	<i>Urtica dioica</i> 10%	U1
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rumex alpines</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Urtica dioica</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 28.09.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Miziowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49 32 77 E 19 18 58	
Wysokość n.p.m.	1280 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki Użytek Ekologiczny Hala Miziowa	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
Zbiorowisko roślinne	<i>Gladiolo-Agrostietum deschampsietosum</i>	
Pokrycie powierzchni	80%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 80%, D - 10%	
Liczba gatunków	14	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrostis capillaris</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus idaeus</i> <1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 20%	U1
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	25 cm	FV
Wojłok	Brak	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Brak	
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja: <i>Rubus idaeus</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe, obserwowany silny wpływ czynników zagrażających	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Krzysztof Kozak 28.09.2010	

Fot. Miziowa, poletko nr 3 (Krzysztof Kozak, 28.09.2010)

IV.2.9. Muńcoł

Nazwa obiektu	Muńcoł		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U1	U2	FV
Gatunki:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Acer pseudoplatanus</i>		0,1	
<i>Achillea millefolium</i>	0,2		0,2
<i>Agrostis capillaris</i>	3	2	4
<i>Alechemilla monticola</i>	0,2		
<i>Anthoxanthum odoratum</i>			0,2
<i>Carex ovalis</i>		0,2	0,4
<i>Carex pallescens</i>	0,1		
<i>Carex pilulifera</i>		0,2	
<i>Carlina acaulis</i>			0,4
<i>Cruciata glabra</i>	0,2		
<i>Deschampsia caespitosa</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Festuca rubra</i>	0,4	0,4	
<i>Fragaria vesca</i>	0,1		
<i>Galeopsis bifida</i>		4	0,2
<i>Galeopsis speciosa</i>	0,2		
<i>Hieracium lachenalii</i>	0,1	0,1	
<i>Hieracium pilosella</i>			0,1
<i>Holcus mollis</i>		2	
<i>Hypericum maculatum</i>	3	1	0,4
<i>Luzula luzulina</i>			0,2
<i>Luzula multiflora</i>			0,2
<i>Nardus stricta</i>	3	2	7
<i>Picea abies</i>		0,1	
<i>Poa pratensis</i>		0,2	
<i>Potentilla erecta</i>	0,4	0,4	0,2
<i>Ranunculus acer</i>	0,1		
<i>Rubus hirtus</i>		0,2	
<i>Rubus idaeus</i>	1	0,4	
<i>Rumex acetosa</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Rumex acetosella</i>		0,2	0,4
<i>Senecio ovatus</i>	0,2		
<i>Stellaria graminea</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,4	3	0,1
<i>Veronica officinalis</i>	0,4	0,1	0,2
Mszaki:			
<i>Calliergonella cuspidata</i>		1	
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	1	1	2

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Muńcoł	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,45251° E 19,10687°	
Wysokość n.p.m.	1109	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C – 100%, D – 10%	
Liczba gatunków	21	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex pallescens</i> , <i>Hieracium lachenalii</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> (5 gat.)	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> (1 gat.)	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Agrostis capillaris</i> – 30% <i>Hypericum maculatum</i> – 30% <i>Rubus idaeus</i> – 10% <i>Vaccinium myrtillus</i> – 5% <i>Festuca rubra</i> – 5%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	56 cm (28-97 cm)	-
Wojłok	5,5 cm (4-7 cm), 100% pow.	-
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi	Wypas, 100% pow.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu z ewentualnym dostosowaniem wielkości obsady powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/ Data obserwacji	Michał Romańczyk, 15.07.2010	

Fot. Muńcoł, poletko nr 1 – *Hieracio (vulgati)*-*Nardetum* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

Fot. Muńcoł, poletko nr 2 – *Hieracio (vulgati)*-*Nardetum* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Muńcoł	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,45335° E 19,10767°	
Wysokość n.p.m.	1108	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C – 90%, D – 20%	
Liczba gatunków	23	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Carex pilulifera</i> , <i>Hieracium lachenalii</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> (6 gat.)	FV
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Calliergonella cupidata</i> , <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> (2 gat.)	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> – 30% <i>Agrostis capillaris</i> – 20% <i>Holcus mollis</i> – 20% <i>Hypericum maculatum</i> – 10% <i>Rubus idaeus</i> – 5% <i>Festuca rubra</i> – 5% <i>Rubus hirtus</i> – 3%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Picea abies</i> – 1% <i>Acer pseudoplatanus</i> – 1%	FV
Wysokość runi	60 cm (44-83 cm)	-
Wojłok	4 cm (2-6 cm)	-
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi	Wypas, 100% pow.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu z ewentualnym dostosowaniem wielkości obsady powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/ Data obserwacji	Michał Romańczyk, 15.07.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Muńcoł	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,45630° E 19,11073°	
Wysokość n.p.m.	1109	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Ekspert	Michał Romańczyk	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C – 90%, D – 20%	
Liczba gatunków	19	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Carex ovalis</i> , <i>Hieracium pilosella</i> , <i>Luzula multiflora</i> , <i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> , <i>Carlina acaulis</i> (7gat.)	FV
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> , <i>Carlina acaulis</i> (2 gat.)	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Agrostis capillaris</i> – 40% <i>Hypericum maculatum</i> – 5% <i>Vaccinium myrtillus</i> – <1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	brak	FV
Wysokość runi	48 cm (27-64 cm)	-
Wojłok	4 cm (2-6 cm)	-
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi	Wypas, 100% pow.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu z ewentualnym dostosowaniem wielkości obsady powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/ Data obserwacji	Michał Romańczyk, 15.07.2010	

Fot. Muńcoł, poletko nr 3 – *Hieracio (vulgati)-Nardetum* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

Nazwa obiektu	Muńcoł		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	4	5	6
Stan siedliska	U1	U1	U2
Gatunki:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	1	0,2	0,2
<i>Agrostis capillaris</i>	8	5	5
<i>Alchemilla crinita</i>	0,4		
<i>Alechemilla monticola</i>	4	3	
<i>Campanula serrata</i>	0,1	2	0,2
<i>Carex ovalis</i>		0,2	0,2
<i>Cirsium palsutre</i>	0,2		
<i>Deschampsia caespitosa</i>		0,2	0,4
<i>Festuca rubra</i>	0,4	0,4	3
<i>Galeopsis bifida</i>	0,2	0,2	5
<i>Hypericum maculatum</i>	0,4	4	0,2
<i>Hypochoeris glabra</i>	0,1		
<i>Nardus stricta</i>	0,2	0,4	0,4
<i>Phyteuma spicatum</i>	0,1		
<i>Plantago lanceolata</i>	0,4		
<i>Poa pratensis</i>	0,2	0,2	
<i>Potentilla erecta</i>		0,4	
<i>Prunella vulgaris</i>	0,1		
<i>Ranunculus acer</i>	0,2		
<i>Rubus idaeus</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Rumex acetosa</i>	0,2	0,2	0,2
<i>Stellaria graminea</i>	0,2	0,2	
<i>Trifolium repens</i>	0,1		
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,2		
<i>Veronica officinalis</i>	0,2	0,2	
<i>Galium mollugo</i>		0,2	
<i>Ranunculus repens</i>		0,2	
Mszaki:			
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>		1	0,2
<i>Calliergonella cuspidata</i>		0,4	

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Muńcoł	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		4	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 45338° E 19,10939°	
Wysokość n.p.m.		1060	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		15.07.2010	
Ekspert		Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	3	U2
	Zagęszczenie	0,12 osobnika/ m ²	-
	Struktura rozwojowa	75 % pędów generatywnych (3 os.) 25% pędów wegetatywnych (1 os)	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	33 cm (30-36 cm)	-
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów, brak zgryzania przez owce	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie obecności niewielkiej populacji dzwonka piłkowanego na siedlisku regłowej łąki mietczykowo-mietlicowej, w dolnej części hali, w pobliżu lasu.	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mietczykowo-mietlicowa	
	Zbiorowisko roślinne	Gladiolo-Agrostietum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
	Liczba gatunków	22	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Agrostis capillaris, Alchemilla monticola	U1
	Gatunki chronione i rzadkie	Campanula serrata	-
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Hypericum maculatum – 5% Rubus idaeus – 1%	FV
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak	FV
	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	53 cm (30-99 cm)	U2

Miejsca do kiełkowania	2% (kretowiska)	U1
Wojtek	98% 1,5 cm (0-3 cm)	U1 FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas, 100% pow., 7 szt/ha	-
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja roślin zielnych: <i>Hypericum maculatum</i> i <i>Rubus idaeus</i>	U1
Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu z ewentualnym dostosowaniem wielkości obsady powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska. Mała liczebność populacji nie gwarantuje jej zachowania (zdarzenia losowe, wypas). Konieczny monitoring dynamiki populacji <i>Campanula serrata</i> (reakcja na wypas).	U2
Informacje dodatkowe	Stan populacji oceniono jako zły (U2). Uwagę zwraca gł. mała liczebność populacji Stan siedliska oceniono jako zły (U1)	

Fot. Muńcoł, poletko nr 4 – *Campanula serrata* oraz *Gladiolo-Agrostietum* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Muńcoł	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		5	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 45360° E 19,10794°	
Wysokość n.p.m.		1105	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		15.07.2010	
Ekspert		Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	168	U1
	Zagęszczenie	6,72 osobnika/ m ²	-
	Struktura rozwojowa	77 % pędów generatywnych (168 os.) 23% pędów wegetatywnych (49 os.)	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	24 cm (15-32 cm)	-
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów, widoczne zgryzanie przez owce (56 os. gener – 33%)	U1
	Uwagi	Płat do opisu wybrano ze względu na znaczne zagęszczenie osobników i jego lokalizację w centralnej części polany.	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6510.3 Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa	
	Zbiorowisko roślinne	Gladiolo-Agrostietum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 90%, D - 15%	
	Liczba gatunków	20	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Agrostis capillaris, Alchemilla monticola, Galium mollugo	U1
	Gatunki chronione i rzadkie	Campanula serrata, Calliergonella cuspidata, Rhytidiadelphus squarrosus (3	-
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Hypericum maculatum – 40% Rubus idaeus – 1%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak	FV
	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	52 cm (26-87 cm)	U2

Miejsca do kiełkowania	Brak	U2
Wojłok	100% 2,5 cm (1-5 cm)	U2 FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas, 100% pow., 7 szt/ha	-
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja roślin zielnych: <i>Hypericum maculatum</i> i <i>Rubus idaeus</i>	U1
Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu z ewentualnym dostosowaniem wielkości obsady powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska. Zachowanie populacji silnie uzależnione od wpływu wypasu (zgryzania osobników gener.) na jej dynamikę – zmiany liczebności, wpływ na owocowanie, kiełkowanie. Konieczny monitoring dynamiki populacji <i>Campanula serrata</i> .	?
Informacje dodatkowe	Na zły stan populacji (U2) składa się gł. nieokreślony wpływ wypasu (wymaga monitoringu), ekspansja roślin zielnych i całkowite zwarcie wojłoku przy niezadawalającej liczebności populacji. Stan siedliska oceniono jako zły (U2)	

Fot. Muńcoł, poletko nr 5 – *Campanula serrata* oraz *Gladiolo-Agrostietum* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Muńcoł	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		6	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49, 45369° E 19,10842°	
Wysokość n.p.m.		1100	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		15.07.2010	
Ekspert		Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	42	U2
	Zagęszczenie	1,68 osobnika/ m ²	-
	Struktura rozwojowa	47 % pędów generatywnych (42 os.) 53% pędów wegetatywnych (47 os.)	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	22 cm (8-38 cm)	-
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów, widoczne zgryzanie przez owce (12 os. gener – 29%)	U1
	Uwagi	Płat do opisu wybrano ze względu na zagęszczenie osobników dzwonka piłkowanego i jego lokalizację w centralnej części polany.	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	Hieracio (vulgati)-Nardetum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
	Liczba gatunków	12	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Carex ovalis, Nardus stricta (2 gat.)	U2
	Gatunki chronione i rzadkie	Campanula serrata, Rhytidiadelphus squarrosus (2 gat.)	
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Agrostis capillaris – 50% Festuca rubra – 30% Hypericum maculatum – 1% Rubus idaeus – 1%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i sadzonki)	Brak	FV

	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	62 cm (18-84 cm)	U2
	Miejsca do kiełkowania	1%	U1
	Wojłok	99% 3,25 cm (0-5 cm)	U1 FV
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas, 100% pow., 7 szt/ha	-
	Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja roślin zielnych: <i>Agrostis capillaris</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Hypericum maculatum</i> i <i>Rubus idaeus</i>	U2
	Perspektywy ochrony	Utrzymanie wypasu powinno zagwarantować poprawę stanu siedliska. Zachowanie populacji silnie uzależnione od wpływu wypasu (zgryzania osobników gener.) na jej dynamikę – zmiany liczebności, wpływ na owocowanie, kiełkowanie. Konieczny monitoring dynamiki populacji <i>Campanula serrata</i> .	?
	Informacje dodatkowe	Na zły stan populacji (U2) składa się gł. nieokreślony wpływ wypasu (wymaga monitoringu), ekspansja roślin zielnych i znaczne zwarcie wojłoku przy niskiej liczebności populacji	

Fot. Muńcoł, poletko nr 6 – *Campanula serrata* (Michał Romańczyk, 15.07.2010)

IV.2.10. Rycerzowa

Nazwa obiektu	Rycerzowa		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	FV	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	0,2		
<i>Agrostis capillaris</i>		2	1
<i>Alchemilla monticola</i>	0,2		
<i>Anemone nemorosa</i>		0,2	
<i>Athyrium filix-femina</i>	0,1		
<i>Briza media</i>	0,2		
<i>Carex pilulifera</i>	1	0,2	
<i>Deschampsia caespitosa</i>			0,2
<i>Festuca rubra</i>	5	3	0,2
<i>Holcus mollis</i>		7	7
<i>Hypericum maculatum</i>	1		
<i>Lotus corniculatus</i>	0,2		
<i>Luzula multiflora</i>	0,2	0,1	
<i>Nardus stricta</i>	3	4	1
<i>Plantago lanceolata</i>	0,2		
<i>Potentilla erecta</i>	0,2	0,1	0,2
<i>Ranunculus acer</i>	0,2		
<i>Rubus idaeus</i>	1	1	4
<i>Rumex acetosa</i>	0,2	1	0,1
<i>Rumex acetosella</i>		2	
<i>Salix silesiaca</i>	0,1		
<i>Stellaria graminea</i>	0,2	0,2	
<i>Thymus pulegioides</i>	3		
<i>Vaccinium myrtillus</i>	1	0,2	
<i>Veronica chamaedrys</i>		0,1	
<i>Veronica officinalis</i>	0,2	0,1	
Ekspert	Zbigniew Wilczek		
Data obserwacji	09.07.2010		

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Rycerzowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49°, 25,332' E 19°, 05,930'	
Wysokość n.p.m.	1143 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 90%, D - 0%	
Liczba gatunków	20	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> , <i>Carex pilulifera</i> , <i>Luzula multiflora</i> , <i>Thymus pulegioides</i> (6gat)	FV
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Festuca rubra</i> 50% <i>Hypericum maculatum</i> 5%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	44 cm (11-75 cm)	FV
Wojłok	1 cm (0 -4cm) 95%	FV
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas 100% powierzchni, 3 miesiące w roku	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Aktualnie prowadzony wypas wskazuje na możliwość poprawy stanu siedliska przyrodniczego	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 9.07.2010 r	

Fot. Rycerzowa. Poletko 1 *Hieracio (vulgati)-Nardetum* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010)

Fot. Rycerzowa. Poletko 2 *Hieracio (vulgati)-Nardetum* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Rycerzowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49°, 25,197' E 19°, 05,909'	
Wysokość n.p.m.	1101 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 90%, D - 0%	
Liczba gatunków	15	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Veronica officinalis</i> , <i>Carex pilulifera</i> , <i>Luzula multiflora</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	U2
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Festuca rubra</i> 30% <i>Holcus mollis</i> 70%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	52 cm (32-78 cm)	U1
Wojłok	2,5 cm (1,5-5cm) 100%	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas 100% powierzchni, 3 miesiące w roku	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Aktualnie prowadzony wypas wskazuje na możliwość poprawy stanu siedliska przyrodniczego	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 09.07.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Rycerzowa	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49°, 25,187' E 19°, 05,894'	
Wysokość n.p.m.	1107 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 90%, D - 0%	
Liczba gatunków	8	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla erecta</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	U2
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Festuca rubra</i> 1% <i>Holcus mollis</i> 70% <i>Rubus idaeus</i> 40%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	55cm (31-100 cm)	U2
Wojłok	2,4 cm (1 - 5cm) 100%	U1
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas 100% powierzchni, 3 miesiące w roku	
Negatywne wpływy z otoczenia	Brak	
Perspektywy ochrony	Aktualnie prowadzony wypas wskazuje na możliwość poprawy stanu siedliska przyrodniczego	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Zbigniew Wilczek 09.07.2010	

Fot. Rycerzowa. Poletko 3 *Hieracio (vulgati)*-*Nardetum* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010)

Nazwa obiektu	Rycerzowa		
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid		
Numer poletka	CS1	CS2	CS3
Stan siedliska	FV	U1	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>			0,2
<i>Agrostis capillaris</i>	2	2	1
<i>Campanula serrata</i>	1	1	0,2
<i>Carex nigra</i>			0,1
<i>Carex ovalis</i>			1
<i>Carex pallescens</i>		0,1	0,1
<i>Carex pilulifera</i>		0,1	
<i>Deschampsia flexuosa</i>		5	
<i>Festuca rubra</i>	3	9	8
<i>Galeopsis bifida</i>			0,1
<i>Holcus mollis</i>	8		
<i>Hypericum maculatum</i>	1	2	0,2
<i>Nardus stricta</i>	1	1	1
<i>Luzula multiflora</i>		0,2	
<i>Poa pratensis</i>	0,2		0,2
<i>Potentilla erecta</i>	0,2		0,2
<i>Rubus idaeus</i>		0,1	3
<i>Rumex acetosa</i>	1		
<i>Rumex acetosella</i>	1		1
<i>Stellaria graminea</i>	0,2	1	0,2
<i>Vaccinium myrtillus</i>		0,1	
<i>Veronica officinalis</i>	1	0,1	0,2
Mszaki:			
<i>Calliergonella cuspidata</i>		0,2	
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	0,2		1
Ekspert	Zbigniew Wilczek		
Data obserwacji	9.07.2010 rok		

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Rycerzowa	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		CS1	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49°, 25,128' E 19°, 05,685'	
Wysokość n.p.m.		1138 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		9.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	655 (365 generat. + 290 weg.)	FV
	Zagęszczenie	262 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	56 % pędów generatywnych 44% pędów wegetatywnych	FV FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	28 cm (19-44 cm)	FV
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie wyróżniającej się w terenie liczebności Campanula serrata, płat ten położony jest na grzbiecie w sąsiedztwie szlaku turystycznego	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko edlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	Hieracio (vulgati)-Nardetum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
	Liczba gatunków	13	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Nardus stricta, Potentilla erecta, Veronica officinalis	U2
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Holcus mollis 80%, Festuca rubra 30%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	brak	FV
	Ocienienie	brak	FV
	Wysokość runi	57 cm (24-116 cm)	U2
	Miejsca do kiełkowania	brak	U2
	Wojłok	100%, 4 cm (2-6 cm)	U1
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas 3 miesiące (65 owiec, 35 kóz)	FV
Negatywne wpływy z	Ekspansja Holcus mollis i Fesuca rubra	U2	

Perspektywy ochrony	Gatunek ma szansę przetrwania na stanowisku na co wskazuje prawidłowa struktura rozwojowa	U1
Informacje dodatkowe	Pomimo dużej liczebności osobników stan populacji został oceniony jako zły U2 ze względu na stan zachowania siedliska	

Fot. . Rycerzowa. Poletko CS1 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010 rok)

Fot. Rycerzowa. Poletko CS2 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010 rok)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Rycerzowa	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		CS2	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49°, 25,255' E 19°, 05,797'	
Wysokość n.p.m.		1147 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid	
Data obserwacji		9.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	65 (50 generat. + 15 weg.)	U2
	Zagęszczenie	3 osobniki/ m ²	U2
	Struktura rozwojowa	77 % pędów generatywnych 23% pędów wegetatywnych	FV FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	19 cm (12-26 cm)	U1
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie przeciętnej liczebności Campanula serrata	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	Hieracio (vulgati)-Nardetum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 0%	
	Liczba gatunków	14	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Nardus stricta, Luzula multiflora, Veronica officinalis	U2
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Festuca rubra 90%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	brak	FV
	Ocienienie	brak	FV
	Wysokość runi	80 cm (59-94 cm)	U2
	Miejsca do kiełkowania	brak	U2
	Wojłok	99%, 2 cm (0,5 - 5,5 cm)	FV
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i	Wypas 3 miesiące (65 owiec, 35 kóz)	FV
	Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja Fesuca rubra	U2

	Perspektywy ochrony	Gatunek ma szansę przetrwania na stanowisku na co wskazuje prawidłowa struktura rozwojowa, oraz obecność miejsc do kiełkowania	U1
	Informacje dodatkowe	Pomimo dużej liczebności osobników stan populacji został oceniony jako zły U2 ze względu na stan zachowania siedliska	

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Rycerzowa	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		3	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49°, 25,134' E 19°, 05,650'	
Wysokość n.p.m.		1134 m n.p.m.	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		9.07.2010 rok	
Ekspert		Zbigniew Wilczek	
Nazwa gatunku		Campanula serrata	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	50 (30 generat. + 20 weg.)	U2
	Zagęszczenie	2 osobniki/ m ²	U2
	Struktura rozwojowa	60 % pędów generatywnych 40% pędów wegetatywnych	FV FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie skupiskowe	FV
	Wysokość pędów generatywnych	18 cm (13-28 cm)	U1
	Stan zdrowotny	20 osobników zgryzionych przez zwierzęta	U1
	Uwagi	Płat do opisu wybrano na podstawie niskiej liczebności Campanula serrata oraz złego stanu zachowania siedliska	
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	Hieracio (vulgati)-Nardetum	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 100%, D - 5%	
	Liczba gatunków	17	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	Nardus stricta, Veronica officinalis	U2
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Festuca rubra 80%, Rubus idaeus 30%	U2

Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	brak	FV
Ocienienie	brak	FV
Wysokość runi	67 cm (46-79 cm)	U2
Miejsca do kiełkowania	brak	U2
Wojłok	100%, 5 cm (0,5 - 5,5 cm)	U2
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wypas 3 miesiące (65 owiec, 35 kóz), 100 % powierzchni	FV
Negatywne wpływy z otoczenia	Ekspansja <i>Fesuca rubra</i> oraz <i>Rubus idaeus</i>	U2
Perspektywy ochrony	Gatunek ma szansę przetrwania na stanowisku na co wskazuje prawidłowa struktura rozwojowa, pod warunkiem kontynuacji wypasu	U1
Informacje dodatkowe	Stan populacji został oceniony jako zły U2 ze względu na stan zachowania siedliska oraz niską liczebność <i>Campanula serrata</i>	

Fot. 7. Rycerzowa. Poletko 3 *Campanula serrata* (Zbigniew Wilczek, 9.07.2010 rok)

IV.2.11. Rysianka

Nazwa obiektu	Hala Rysianka					
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki					
Obszary chronione, na których znajduje się obiekt	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH 240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB 240002 Beskid Żywiecki					
Numer poletka	HN1	HN2	Cs1	Cs2	HN3/Cs3	Cs4
Stan siedliska						
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]					
<i>Achillea millefolium</i>				0,1		
<i>Agrostis capillaris</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Alchemilla sp.</i>				0,1	0,1	
<i>Anemone nemorosa</i>						0,1
<i>Carex ovalis</i>	0,1	0,5	0,1	0,1	0,3	0,3
<i>Carex nigra</i>	0,1				0,1	0,1
<i>Carex pilulifera</i>						0,1
<i>Deschampsia caespitosa</i>	0,1		1	0,1		
<i>Deschampsia flexuosa</i>	0,1	1				
<i>Festuca ovina</i>	0,1	0,1	0,1		0,1	0,1
<i>Festuca rubra</i>	0,1	0,3		0,1	0,1	
<i>Galeopsis tetrahit</i>	0,1		0,1		0,3	
<i>Holcus mollis</i>		2	4	9	8	6
<i>Homogyne alpina</i>			0,3			
<i>Hypericum maculatum</i>			0,1	0,1	0,1	
<i>Juncus conglomeratus</i>	0,1					
<i>Luzula luzuloides</i>			0,1			
<i>Luzula multiflora</i>					0,1	
<i>Luzula sylvatica</i>			1			
<i>Oxalis acetosella</i>			0,1			
<i>Nardus stricta</i>	8	3	0,3		0,3	0,5
<i>Poa pratensis</i>						0,1
<i>Polygonum bistorta</i>	1			0,1		
<i>Potentilla aurea</i>				0,1	0,1	
<i>Potentilla erecta</i>			0,1			
<i>Rubus idaeus</i>		0,1	0,1			
<i>Rumex acetosella</i>	0,3	0,3		0,1		
<i>Rumex alpinus</i>		1	0,3	0,3		
<i>Rumex arifolius</i>	0,1	0,3	0,3	5	0,3	0,5
<i>Senecio ovatus</i>		0,1	0,5	0,3	0,1	
<i>Senecio subalpinus</i>			0,3			
<i>Sorbus aucuparia</i>	0,1					
<i>Stellaria graminea</i>				0,1	0,1	0,1
<i>Urtica dioica</i>				0,1		
<i>Vaccinium myrtillus</i>	0,1	1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Veronica officinalis</i>				0,1		
MSZAKI						
<i>Rhytidadelphus</i>	0,1					
Ekspert	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk					
Data obserwacji	20.07.2010					

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Hala Rysianka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,53394 E19,23643	
Wysokość n.p.m.	1214	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, D +	
Liczba gatunków	16	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Rhythidiadelphus squarrosus</i>	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 1%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 1%, <i>Deschampsia caespitosa</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1%,	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Sorbus aucuparia</i> 1%	FV
Wysokość runi	34cm	
Wojtek	2,3cm	
Eutrofizacja	Brak	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas	
Negatywne wpływy z otoczenia	Wydeptywanie przez turystów	
Perspektywy ochrony	Dobre, o ile będzie kontynuowany wypas	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 20.07.2010	

Fot. Hala Rysianka, poletko HN1 (J. Parusel, 21.07.2010)

Fot. Hala Rysianka, poletko HN2 (J. Parusel, 21.07.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Rysianka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,53237 E 19,23959	
Wysokość n.p.m.	1161	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio (vulgati)-Nardetum</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, D - 0%	
Liczba gatunków	11	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex ovalis</i>	U2
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Vaccinium myrtillus</i> 10%, <i>Deschampsia flexuosa</i> 10%, <i>Holcus mollis</i> 20% <i>Agrostis capillaris</i> 1% <i>Festuca rubra</i> 3% <i>Rubus idaeus</i> 1%,	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	45 cm (18-77cm)	
Wojłok	1,6cm (0,5-4,5cm)	
Eutrofizacja	Duży udział gatunków nitrofilnych - <i>Rumex alpinus</i> 10%,	U2
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków roślin zielnych, zwłaszcza <i>Vaccinium myrtillus</i> i <i>Deschampsia caespitosa</i> , nadmierna eutrofizacja siedliska	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego wykaszania i umiarkowanego spasanania	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 20.07.2010	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Rysianka	
Obszar geograficzny	Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	Badawcze	
Numer poletka	HN3/Cs3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne	N 49,53480 E19,23513	
Wysokość n.p.m.	1229m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio(vulgati) –Nardetum facja z Holcus mollis</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95, D - 0%	
Liczba gatunków	9	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Potentilla aurea</i> , <i>Luzula multiflora</i> , <i>Carex ovalis</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	Brak	-
Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 80% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%, <i>Festuca rubra</i> 1% <i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1%	U2
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
Wysokość runi	34 cm	
Wojłok	3,7cm	
Eutrofizacja	Wysoki udział <i>Holcus mollis</i> 80% wskazuje na zwiększoną zawartość azotu w glebie, prawdopodobnie na skutek koszarowania owiec	U2
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzestrzenianie się <i>Vaccinium myrtillus</i>	
Perspektywy ochrony	Złe jeśli nie wprowadzi się regularnego koszenia i spasanias	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk 20.07.2010	

Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr HN3/CS3 (A.Bula, 20.07.2010)

Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS1 (J. Parusel, 20.07.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Rysianka	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		Cs1	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49,53606, E 19,23337	
Wysokość n.p.m.		1262m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		24.04.2010r. 20.07.2010rok	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	146 (58 generat. + 88 weg.)	FV
	Zagęszczenie	6 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	39 % pędów generatywnych 61 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowo-skupiskowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio(vulgati) –Nardetum facja z Holcus mollis</i>	
	Pokrycie powierzchni	95%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 95%, D - 0%	
	Liczba gatunków	19	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Homogyne alpina</i>	U1
	Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 40% <i>Deschampsia caespitosa</i> 10% <i>Rubus idaeus</i> 1% <i>Rumex alpinus</i> 3% <i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV

Ocienienie	małe (powierzchnia częściowo ocieniona przez ścianę lasu)	FV
Wysokość runi	43 (25-81cm)	U1
Miejsca do kielkowania	5% powierzchni niezadarniona	FV
Wojłok	100%, 1 cm (0,5 – 2,5 cm)	FV
Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Podwyższony udział <i>Holcus mollis</i> 40% wskazuje na zwiększoną zawartość azotu w glebie, prawdopodobnie na skutek koszarowania owiec lub nadmiernej obsady przy spasanu	
Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Rubus idaeus</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , 2. Na powierzchni ślady kół – dojazd gospodarczy do schroniska? 3. Obecność <i>Rumex alpinus</i> i <i>Holcus mollis</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w podłożu.	
Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie będzie się prowadzić kontrolowanego wypasu	
Informacje dodatkowe		

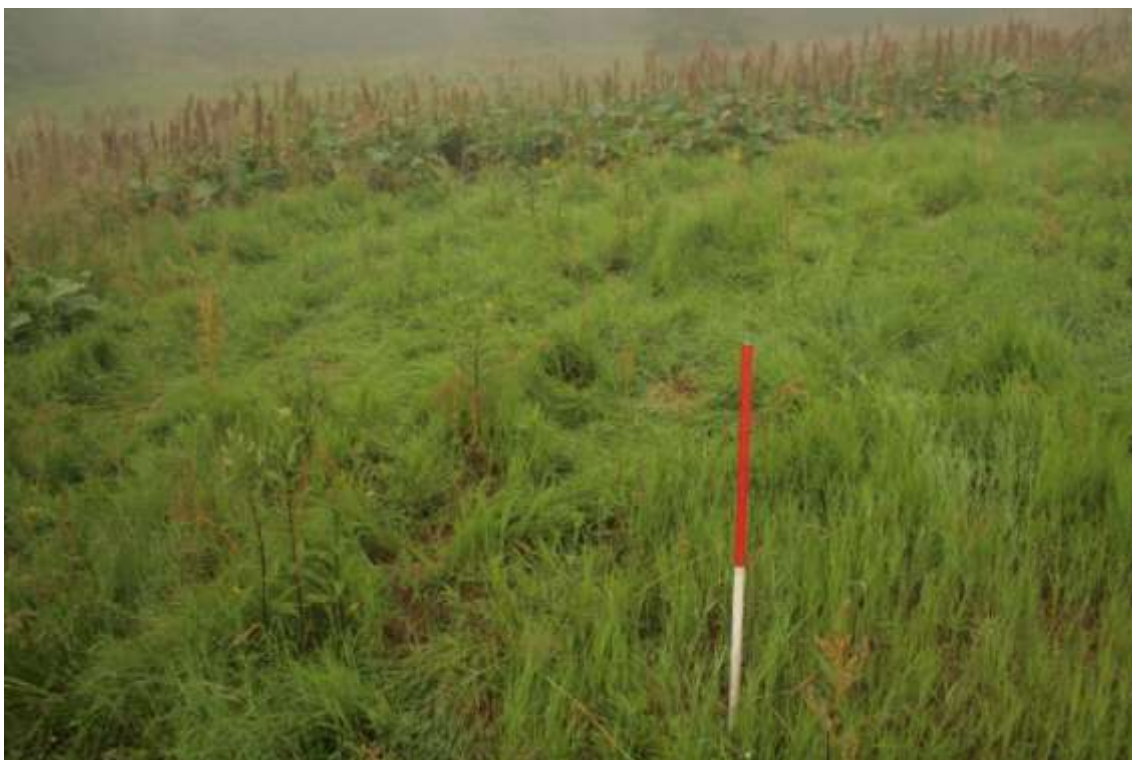
Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS1 (J. Parusel, 24.04.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Rysianka	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		Cs2	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49,53558, E 19,23335	
Wysokość n.p.m.		1250m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy; Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki; Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		24.04.2010, 20.07.2010	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	58 (47 generat. + 11 weg.)	U1
	Zagęszczenie	2 osobniki/ m ²	U1
	Struktura rozwojowa	81 % pędów generatywnych 19 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio(vulgati) –Nardetum facja z Holcus mollis</i>	
	Pokrycie powierzchni	100%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 95%, D - 0%	
	Liczba gatunków	18	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Veronica officinalis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Potentilla aurea</i>	U1
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Holcus mollis</i> 90% <i>Deschampsia caespitosa</i> 1% <i>Rumex alpinus</i> 3% <i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1% <i>Festuca rubra</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Brak	FV

	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	51cm (25-110cm)	U1
	Miejsca do kiełkowania	Brak	U2
	Wojtek	100%, 2 cm (1,5 – 3 cm)	FV
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wysoki udział <i>Holcus mollis</i> 80% wskazuje na zwiększoną zawartość azotu w glebie, prawdopodobnie na skutek koszarowania owiec	
	Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Deschampsia caespitosa</i> , <i>Rumex alpinus</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , 2. Obecność <i>Rumex alpinus</i> , <i>Holcus lanatus</i> i <i>Urtica dioica</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w podłożu.	
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się kontrolowanego wypasu , jednocześnie należy wykluczyć możliwość lokalizacji na powierzchni lub w jej sąsiedztwie koszar	
	Informacje dodatkowe		

Fot. 7. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS2 (J. Parusel, 24.04.2010)

Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS2 (Jerzy Parusel 20.07.2010)

Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS3 (A.Bula, 24.04.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Rysianka	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		badawcze	
Numer poletka		Cs3	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49,53480, E 19,23513	
Wysokość n.p.m.		1229m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		23.04.2010, 20.07.2010	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Romańczyk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	231 (80 generat. + 151 weg.)	FV
	Zagęszczenie	9 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	35 % pędów generatywnych 65 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio(vulgati) –Nardetum facja z Holcus mollis</i>	
	Pokrycie powierzchni	95%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 95%, D - 0%	
	Liczba gatunków	16	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta, Potentilla aurea,Luzula multiflora, Hypericum maculatum</i>	U1
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Brak	FV
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	<i>Holcus mollis</i> 80% <i>Vaccinium myrtillus</i> 1%, <i>Festuca rubra</i> 1% <i>Hypericum maculatum</i> 1% <i>Agrostis capillaris</i> 1%	U2
	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	36cm (12-69cm)	

	Miejsca do kiełkowania	5% powierzchni	
	Wojtek	4cm (0-7,5cm)	U2
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wysoki udział <i>Holcus mollis</i> 80% wskazuje na zwiększoną zawartość azotu w glebie, prawdopodobnie na skutek koszarowania owiec	
	Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Holcus mollis</i> , <i>Hypericum maculatum</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Agrostis capillaris</i> 2. Duży udział <i>Holcus mollis</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w podłożu.	
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się kontrolowanego wypasu, jednocześnie należy wykluczyć możliwość koszarowania owiec na powierzchni i w jej	
	Informacje dodatkowe		

Fot. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS3 (A.Bula, 24.04.2010)

Karta obserwacji gatunku			
Nazwa obiektu		Hala Rysianka	
Obszar geograficzny		Beskid Żywiecki	
Typ stanowiska		kontrolne	
Numer poletka		Cs4	
Powierzchnia		25 m ²	
Współrzędne geograficzne		N 49,53465, E 19,23485	
Wysokość n.p.m.		1229m	
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko		Żywiecki Park Krajobrazowy Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	
Data obserwacji		24.04.2010, 20.07.2010	
Ekspert		Renata Bula, Agata Kloczkowska, Jerzy Parusel, Michał Domańczuk	
Nazwa gatunku		<i>Crocus scepusiensis</i>	
OCENA STANU POPULACJI			
		Opis	Ocena
Populacja gatunku	Liczebność	201 (132 generat. + 69 weg.)	FV
	Zagęszczenie	8 osobników/ m ²	FV
	Struktura rozwojowa	65 % pędów generatywnych 35 % pędów wegetatywnych	FV
	Struktura przestrzenna	Rozmieszczenie losowe	
	Wysokość pędów generatywnych	--	
	Stan zdrowotny	Brak chorób i pasożytów	FV
	Uwagi		
OCENA STANU SIEDLISKA			
Siedlisko	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6230.2 Zachodniokarpackie murawy bliźniczkowe	
	Zbiorowisko roślinne	<i>Hieracio(vulgati) –Nardetum facja z Holcus mollis</i>	
	Pokrycie powierzchni	70%	
	Zwarcie w warstwach	B – 0%, C - 70%, D - 1%	
	Liczba gatunków	12	
		Opis	Ocena
	Gatunki charakterystyczne	<i>Nardus stricta</i> , <i>Carex pilulifera</i> ,	U2
	Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Holcus mollis 60% Vaccinium myrtillus 1% Agrostis capillaries 1%	U2
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Brak	FV
	Ocienienie	Brak	FV
	Wysokość runi	37cm (22-64cm)	FV
	Miejsca do kielkowania	Ok. 30 % powierzchni	FV

	Wojłok	3cm (1-5,5cm)	U1
	Wykonywane zabiegi (rodzaj, natężenie i powierzchnia)	Wysoki udział <i>Holcus mollis</i> (60%) wskazuje na podwyższoną zawartość azotu, która może być skutkiem koszarowania owiec na powierzchni	
	Negatywne wpływy z otoczenia	1. Rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych: <i>Holcus mollis</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Agrostis capillaris</i> 2. Duży udział <i>Holcus mollis</i> wskazuje na wysoką zawartość azotu w podłożu.	
	Perspektywy ochrony	Stanowisko zagrożone jeżeli nie wprowadzi się kontrolowanego wypasu, jednocześnie należy wykluczyć możliwość koszarowania owiec na powierzchni i w jej otoczeniu	
	Informacje dodatkowe	Na powierzchni ślady zająca	

Fott. Hala Rysianka, *Crocus scepusiensis*, poletko nr CS4 (A.Bula, 24.04.2010)

IV. 3. Jura Krakowsko-Częstochowska

IV.3.1. Golizna

IV.3.2. Morsko

IV.3.3. Skały Rzedkowskie

IV.3.4. Skały w Zaborzu

IV.3.1. Golizna

Nazwa obiektu	Golizna		
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	0,2	1	0,2
<i>Agrimonia eupatoria</i>	3	4	2
<i>Allium oleraceum</i>		0,1	
<i>Anemone sylvestris</i>		0,2	
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	0,1		
<i>Arrhenatherum elatius</i>	0,1		0,1
<i>Asperula cynanchica</i>	0,2	0,2	0,1
<i>Brachypodium pinnatum</i>	6	6	8
<i>Briza media</i>	0,4		0,2
<i>Carlina onopordifolia</i>		0,1	
<i>Cerastium arvense</i>	0,1		
<i>Convolvulus arvensis</i>	0,1		
<i>Coronilla varia</i>	1	1	
<i>Crataegus sp.</i>			0,2
<i>Dactylis glomerata</i>		0,1	0,4
<i>Euphorbia cyparissias</i>	2	0,4	0,1
<i>Festuca rubra</i>			0,2
<i>Fragaria viridis</i>	0,4		0,2
<i>Galium mollugo</i>			0,2
<i>Galium verum</i>	1	0,4	
<i>Hypericum perforatum</i>	0,4	0,1	0,2
<i>Knautia arvensis</i>	0,1		
<i>Leontodon hispidus</i>	0,1		0,1
<i>Medicago falcata</i>	0,1	0,4	0,2
<i>Pimpinella saxifraga</i>		0,6	1
<i>Plantago lanceolata</i>	0,4	0,1	0,1
<i>Plantago media</i>	0,1		
<i>Poa pratensis</i>			0,1
<i>Primula veris</i>			0,2
<i>Prunella vulgaris</i>			0,1
<i>Prunus spinosa</i>	1		1
<i>Quercus robur</i>	0,1	0,1	
<i>Salvia pratensis</i>	2	0,4	0,1
<i>Sanguisorba minor</i>	1	0,1	0,1
<i>Scabiosa ochroleuca</i>	0,1		
<i>Taraxacum officinale</i>		0,1	
<i>Verbascum lychnitis</i>			0,1
<i>Veronica chamaedrys</i>			0,1
<i>Vicia tenuifolia</i>		0,2	0,1
<i>Viola collina</i>	0,2	1	0,2

Fot. Golizna, poletko nr 1 (Barbara Majchrzak, 5.08.2010)

Fot. Golizna, poletko nr 2 (Barbara Majchrzak, 5.08.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Golizna, gm. Mstów	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, użytek ekologiczny „Golizna”	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> , <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> czy <i>Thalictro-Salvietum pratensis</i> .	
Pokrycie powierzchni	90%	
Zwarcie w warstwach	C - 100%, B - 10%	
Liczba gatunków	25	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Brachypodium pinnatum</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Salvia pratensis</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	brak	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Prunus spinosa</i> 10% W warstwie runa (nalot): <i>Prunus spinosa</i> 10%, <i>Quercus robur</i> 1%	U1
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	40 cm	
Wojtek	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona w październiku wycinka podrostu drzew (sosny zwyczajnej i dębu szypułkowego) - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów, gł. śliwy tarniny - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Powierzchnia przepasana - natężenie średnie (25-50% powierzchni).	
Negatywne wpływy z otoczenia	Możliwe obsiewanie się dębu i zarastanie przez śliwę tarninę.	
Perspektywy ochrony		
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 5.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Golizna, gm. Mstów	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, użytek ekologiczny „Golizna”	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> , <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> czy <i>Thalictro-Salvietum pratensis</i> .	
Pokrycie powierzchni	90%	
Zwarcie w warstwach	C - 90%, B - 5%	
Liczba gatunków	22	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Brachypodium pinnatum</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Salvia pratensis</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Anemone sylvestris</i> - 2%, <i>Carlina onopordifolia</i> - 1 osobnik	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Quercus robur</i> 5% W warstwie runa (nalot): <i>Prunus spinosa</i> 0,1%, <i>Quercus robur</i> 0,1%	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	40 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona w październiku wycinka podrostu drzew (sosny zwyczajnej i dębu szypułkowego) - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów, gł. śliwy tarniny - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Powierzchnia przepasana - natężenie średnie (25-50% powierzchni).	
Negatywne wpływy z otoczenia	Możliwe obsiewanie się dębu i zarastanie przez śliwę tarninę.	
Perspektywy ochrony	Dobre pod warunkiem kontynuacji wypasu	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 5.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Golizna, gm. Mstów	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, użytek ekologiczny	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> , <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> czy <i>Thalictro-Salvietum pratensis</i> .	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100%, B - 10%	
Liczba gatunków	27	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Brachypodium pinnatum</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Salvia pratensis</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Primula veris</i> 1%	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Prunus spinosa</i> 5%, <i>Juniperus communis</i> 5% W warstwie runa (nalot): <i>Prunus spinosa</i> 5%	U1
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	45 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona w październiku wycinka podrostu drzew (sosny zwyczajnej i dębu szypułkowego) - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów, gł. śliwy tarniny - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Powierzchnia przepasana - natężenie słabe (do 25%);	
Negatywne wpływy z otoczenia	Możliwe obsiewanie się sosny i dębu.	
Perspektywy ochrony	Dobre pod warunkiem kontynuacji wypasu	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 5.08.2010.	

Fot. Golizna, poletko nr 2 (Barbara Majchrzak, 5.08.2010)

IV.3.2. Morsko

Nazwa obiektu	Morsko	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody	
Numer poletka	1	
Stan siedliska	U2	
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]	
<i>Achillea millefolium</i>	2	
<i>Agrimonia eupatoria</i>	4	
<i>Agrostis capillaris</i>	0,4	
<i>Arrhenatherum elatius</i>	1	
<i>Carex hirta</i>	0,4	
<i>Carlina vulgaris</i>	0,1	
<i>Cerastium arvense</i>	0,1	
<i>Clinopodium vulgare</i>	2	
<i>Cornus sanuginea</i>	0,1	
<i>Coronilla varia</i>	2	
<i>Dactylis glomerata</i>	2	
<i>Elymus repens</i>	0,1	
<i>Euphorbia cyparissias</i>	0,4	
<i>Euphrasia rostkoviana</i>	0,1	
<i>Festuca rubra</i>	2	
<i>Fragaria viridis</i>	4	
<i>Galium mollugo</i>	3	
<i>Gentiana cruciata</i>	0,1	
<i>Hieracium pilosella</i>	2	
<i>Hypericum perforatum</i>	0,4	
<i>Knautia arvensis</i>	0,1	
<i>Leontodon hispidus</i>	0,1	
<i>Pinus sylvestris</i>	0,1	
<i>Plantago lanceolata</i>	2	
<i>Plantago media</i>	0,1	
<i>Prunella vulgaris</i>	0,1	
<i>Rubus</i> ssp.	0,1	
<i>Rumex acetosa</i>	0,1	
<i>Rumex acetosella</i>	0,1	
<i>Sanguisorba minor</i>	0,4	
<i>Scabiosa ochroleuca</i>	2	
<i>Senecio jacobaea</i>	0,1	
<i>Thymus pulegioides</i>	0,1	
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,1	
<i>Vicia angustifolia</i>	0,1	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Morsko (gm. Włodowice)	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Trudne do zdiagnozowania - obecne nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> w zubożałej postaci	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100%, B - 5%, D - 5%	
Liczba gatunków	35	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Gentiana cruciata</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Clinopodium vulgare</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Gentiana cruciata</i> - 3 osobniki (0,1%)	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Rubus sp. 0,1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Jeden osobnik sosny zwyczajnej w warstwie krzewów (podrost) - 5% Jeden osobnik sosny zwyczajnej (nalot) - 0,1% 3 osobniki derenia świdwy (nalot) - 0,1%	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	17 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Wypas owiec, natężenie średnie 25-50%; przeprowadzona wycinka podrostu sosny, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia		
Perspektywy ochrony	Możliwe obsiewanie się sosny zwyczajnej oraz ekspansja jeżyn i trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigejos</i> - U1	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 29.09.2010.	

Fot. Morsko, powierzchnia nr 1 (Barbara Majchrzak, 8.10.2010)

IV.3.3. Skały Rzędkowickie

Nazwa obiektu	Skały Rzędkowickie		
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	0,4	2	2
<i>Agrimonia eupatoria</i>	2	2	2
<i>Agrostis capillaris</i>	0,1	0,1	4
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	0,2	1	0,1
<i>Anthyllis vulneraria</i>	2	2	
<i>Arrhenatherum elatius</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Briza media</i>	3	0,4	
<i>Campanula trachelium</i>	0,1		
<i>Carex caryophyllea</i>	1	3	
<i>Carex hirta</i>			2
<i>Carlina acaulis</i>	0,1		
<i>Carpinus betulus</i>			0,1
<i>Centaurea jacea</i>			0,1
<i>Centaurea scabiosa</i>	0,1		
<i>Cerastium arvense</i>	0,1		0,1
<i>Convolvulus arvensis</i>	0,1	0,1	
<i>Coronilla varia</i>	0,4		2
<i>Dactylis glomerata</i>	0,1	0,1	
<i>Danthonia decumbens</i>		0,1	
<i>Dianthus deltoide</i>			0,1
<i>Euphorbia cyparissias</i>	4	4	0,2
<i>Euphrasia stricta</i>	0,1	0,1	
<i>Fallopia convolvulus</i>			0,1
<i>Festuca pratensis</i>	0,1		
<i>Festuca rubra</i>			2
<i>Fragaria vesca</i>	0,1	4	
<i>Galium mollugo</i>	0,4	0,1	2
<i>Hieracium pilosella</i>		0,2	
<i>Hypericum perforatum</i>	0,1	0,1	0,4
<i>Knautia arvensis</i>	0,4		0,4
<i>Leontodon hispidus</i>	0,1	1	
<i>Libanotis pyrenaica</i>	4	2	4
<i>Linum catharticum</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Lotus corniculatus</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Luzula campestris</i>	0,1	1	1
<i>Medicago falcata</i>		0,1	
<i>Medicago lupulina</i>	0,1	0,1	
<i>Orobanche bartlingii</i>	0,1		0,1
<i>Pimpinella saxifraga</i>	0,1		
<i>Plantago lanceolata</i>	0,4	0,4	0,1

<i>Polygala comosa</i>	0,1	0,1	
<i>Primula veris</i>	0,1	1	
<i>Prunella vulgaris</i>			0,1
<i>Prunus spinosa</i>	1		
<i>Ranunculus bulbosus</i>		0,1	
<i>Rhamnus cathartica</i>	0,1		
<i>Rosa canina</i>	0,1		
<i>Rubus caesius</i>	1		0,1
<i>Rubus idaeus</i>	2		
<i>Sanguisorba minor</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Scabiosa ochroleuca</i>	0,4	2	0,1
<i>Sedum sexangulare</i>		0,1	
<i>Silene nutans</i>	0,1		
<i>Silene vulgaris</i>	1		
<i>Solidago virgaurea</i>	0,1		
<i>Taraxacum officinale</i>		0,1	
<i>Thymus pulegioides</i>		0,6	2
<i>Trifolium pratense</i>	0,1	0,1	
<i>Trifolium repens</i>		0,1	
<i>Verbascum lychnitis</i>			0,1
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,1	1	1
<i>Veronica spicata</i>		1	0,2

Fot. Rzędkowice, powierzchnia nr 1 (Barbara Majchrzak, 7.08.2010)

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały Rzędkowickie, gm. Włodowice	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> . Fitocenoza w zubożałej postaci	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, B - 15%, D - 10%	
Liczba gatunków	48	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carex caryophyllea</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Carlina acaulis</i> - 1 osobnik <i>Orobanche bartlingii</i> - 1% <i>Primula veris</i> - 1%	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Rubus caesius 1% Rubus idaeus 2%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Cornus sanguinea</i> - 1% <i>Juniperus communis</i> - 10% <i>Pinus sylvestris</i> -5% Nalot: <i>Prunus spinosa</i> - 5%, <i>Rhamnus cathartica</i> , <i>Rosa canina</i> - po 0,1%	U1
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	15 cm	
Wojtek	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka podrostu sosny, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia		
Perspektywy ochrony	Możliwe obsiewanie się sosny zwyczajnej	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 21.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały Rzędkowickie, gm. Włodowice	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> . Fitocenoza w zubożałej postaci	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, B - 10%, D - 10%	
Liczba gatunków	38	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carex caryophyllea</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Anthyllis vulneraria</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Primula veris</i> - 1%	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i	Krzewy: <i>Juniperus communis</i> - 10%	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	15 cm	
Wojtek	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka podrostu sosny, natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	brak	
Perspektywy ochrony	Dobre o ile wprowadzi się regularne użytkowanie	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 21.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały Rzędkowickie, gm. Włodowice	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, powierzchniowy pomnik przyrody	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Fitocenoza murawowa silnie przekształcona, duży udział gatunków łąkowych oraz <i>Carex hirta</i>	
Pokrycie powierzchni	95%	
Zwarcie w warstwach	C - 95%, B - 1%, D - 10%	
Liczba gatunków	31	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Veronica spicata</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Orobanche bartlingii</i> - 1%	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	<i>Rubus caesius</i> 0,1%	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Rhamnus cathartica</i> - 1% <i>Carpinus betulus</i> - siewka 0,1%	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	20 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka grabów oraz śliwy tarniny, leszczyny, częściowo szakłaka i derenia świdwy - natężenie słabe (do 25% powierzchni)	
Negatywne wpływy z otoczenia	Możliwość zacieniania powierzchni przez odrośla grabu i wyciętych krzewów	
Perspektywy ochrony		
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 21.08.2010.	

Fot. Rzędkowice, powierzchnia nr 2 (Barbara Majchrzak, 21.07.2010)

Fot. Rzędkowice, powierzchnia nr 3 (Barbara Majchrzak, 21.07.2010)

IV.3.4. Skały w Zaborzu

Nazwa obiektu	Skały w Zaborzu		
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska		
Obszary chronione na których znajduje się obiekt	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd		
Numer poletka	1	2	3
Stan siedliska	U2	U2	U2
Gatunki roślin:	Pokrycie [skala dziesiętna wg Londo]		
<i>Achillea millefolium</i>	2	2	2
<i>Acinos arvensis</i>	0,1		
<i>Agrimonia eupatoria</i>	0,2	0,1	0,1
<i>Agrostis gigantea</i>	3	2	2
<i>Ajuga genevensis</i>			0,1
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	0,1		0,1
<i>Anthyllis vulneraria</i>			0,2
<i>Arrhenatherum elatius</i>	0,1	0,2	
<i>Artemisia vulgaris</i>			0,1
<i>Avenula pubescens</i>			0,1
<i>Carex spicata</i>		0,1	
<i>Centaurea stoebe</i>		0,1	
<i>Cerastium arvense</i>	0,1		0,2
<i>Coronilla varia</i>	4	1	0,1
<i>Cornus sanguinea</i>	0,1		0,1
<i>Cruciata glabra</i>	2		0,2
<i>Dianthus deltoides</i>	0,1		0,1
<i>Euonymus erupaea</i>	0,1		0,1
<i>Euphorbia cyparissias</i>	4	2	2
<i>Festuca pratensis</i>		0,2	
<i>Festuca rubra</i>	0,2		0,2
<i>Fragaria vesca</i>		2	
<i>Fragaria viridis</i>	3		3
<i>Galeobdolon luteum</i>	0,1		
<i>Galium mollugo</i>	4	6	2
<i>Geum urbanum</i>	0,1		0,2
<i>Hieracium pilosella</i>			
<i>Hypericum perforatum</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Knautia arvensis</i>	0,1	0,2	0,4
<i>Leontodon hispidus</i>			0,1
<i>Linaria vulgaris</i>	0,1		
<i>Lotus corniculatus</i>	0,1	0,1	
<i>Medicago falcata</i>	2	4	2
<i>Medicago lupulina</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Pimpinella saxifraga</i>	0,1		0,1
<i>Plantago lanceolata</i>	2	2	0,1
<i>Plantago media</i>	0,4		0,1
<i>Poa angustifolia</i>		0,2	
<i>Poa compressa</i>	0,2	0,4	0,2
<i>Potentilla neummanniana</i>	0,1	0,1	0,1

<i>Rhamnus cathartica</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Rosa canina</i>	0,1		0,1
<i>Rubus sp.</i>		0,1	0,1
<i>Rumex acetosa</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Sanguisorba minor</i>	2	4	2
<i>Scabiosa ochroleuca</i>	1		0,4
<i>Seseli annuum</i>	0,4	0,2	2
<i>Silene nutans</i>		0,1	
<i>Silene vulgaris</i>			0,4
<i>Taraxacum officinale</i>			0,1
<i>Thymus pulegioides</i>	1	0,1	0,1
<i>Trifolium arvense</i>	0,1		0,2
<i>Trifolium pratense</i>		0,1	0,1
<i>Trifolium repens</i>	0,1		
<i>Verbascum lychnitis</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Veronica chamaedrys</i>	0,2	2	0,2
<i>Viburnum opulus</i>			0,1

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały w Zaborzu, gm. Żarki	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	1	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> . Fitocenoza w zubożałej postaci	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100%, B - 20%, D - 5%	
Liczba gatunków	42	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Seseli annuum</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	brak	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Juniperus communis</i> - 10% <i>Rosa canina</i> 5%, <i>Euonymus europaea</i> 5%, <i>Rhamnus cathartica</i> 1%; Pojedyncze osobniki juvenilne (nalot): <i>Cornus sanguinea</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Rhamnus cathartica</i> , <i>Euonymus europea</i>	U1
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	20 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka drzew rosnących u podnóża skał, zacieniających murawy naskalne - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów z wierzchołki wzgórza - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Nie zauważono śladów wypasu.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Liczne odrośla wyciętych krzewów	
Perspektywy ochrony	Dobre pod warunkiem regularnego usuwania odrostów krzewów poprzez ich wycinkę oraz spasanie kozami	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 30.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały w Zaborzu, gm. Żarki	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	2	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne bardzo nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> . Fitocenoza w silnie zubożałej postaci, trudna do sklasyfikowania.	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 100%, B - 1%, D - 5%	
Liczba gatunków	33	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Seseli annuum</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	brak	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Euonymus europaea</i> 1%, <i>Fraxinus excelsior</i> 1% Pojedyncze osobniki juvenilne (nalot) <i>Rhamnus cathartica</i> 0,1%	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	20 cm	
Wojtek	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka drzew rosnących u podnóża skał, zacieńających murawy naskalne - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów z wierzchowiny wzgórza - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Nie zauważono śladów wypasu.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzetrzanie się drzew i krzewów	
Perspektywy ochrony	Dobre pod warunkiem regularnego usuwania odrostów krzewów poprzez ich wycinkę oraz spasanie kozami	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 30.08.2010.	

Karta obserwacji siedliska przyrodniczego		
Nazwa obiektu	Skały w Zaborzu, gm. Żarki	
Obszar geograficzny	Wyżyna Częstochowska	
Typ stanowiska (badawcze/kontrolne)	badawcze	
Numer poletka	3	
Powierzchnia	25 m ²	
Współrzędne geograficzne		
Wysokość n.p.m.		
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	
Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	6210.3 Kwietne murawy kserotermiczne	
Zbiorowisko roślinne	Obecne nieliczne gatunki charakterystyczne dla <i>Adonio-Brachypodietum pinnati</i> oraz <i>Origano-Brachypodietum pinnati</i> . Fitocenoza w zubożałej postaci, trudna do sklasyfikowania, znaczny udział gatunków łąkowych.	
Pokrycie powierzchni	100%	
Zwarcie w warstwach	C - 90%, B - 5%, D - 5%	
Liczba gatunków	45	
OCENA STANU SIEDLISKA		
	Opis	Ocena
Gatunki charakterystyczne	<i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Seseli annuum</i>	U1
Gatunki chronione i rzadkie	<i>Viburnum opulus</i> - 1 juvenilny osobnik	
Obce gatunki inwazyjne	brak	FV
Gatunki ekspansywne roślin	brak	FV
Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot)	Krzewy: <i>Rhamnus cathartica</i> 5% Pojedyncze osobniki juvenilne (nalot): <i>Cornus sanguinea</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Rhamnus cathartica</i> , <i>Euonymus europea</i>	FV
Zachowanie strefy ekotonowej		U1
Liczba gatunków storczykowatych	brak	U2
Wysokość runi	20 cm	
Wojłok	brak	
Eutrofizacja	brak	
Wykonywane zabiegi (rodzaj, powierzchnia i natężenie)	Przeprowadzona wycinka drzew rosnących u podnóża skał, zacieńających murawy naskalne - natężenie słabe (do 25% powierzchni) oraz usunięcie krzewów z wierzchowiny wzgórza - natężenie średnie (25-50% powierzchni). Nie zauważono śladów wypasu.	
Negatywne wpływy z otoczenia	Rozprzetrzanie się drzew i krzewów	
Perspektywy ochrony	Dobre pod warunkiem regularnego usuwania odrostów krzewów poprzez ich wycinkę oraz spasanie kozami	
Ocena ogólna	U2	
Ekspert/Data obserwacji	Barbara Majchrzak 30.08.2010.	

